വെളിച്ചത്തിലേക്ക് നടന്നവർ

ദീപ്തസംഭാഷണങ്ങൾ

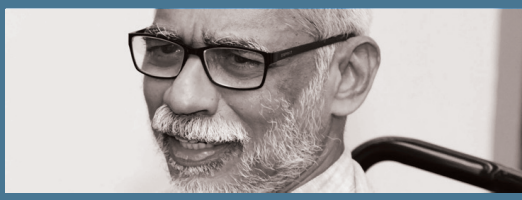

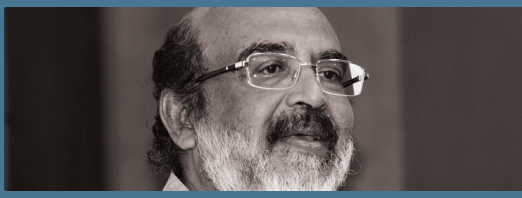

മനോജ് കെ. പുതിയവിള

വെളിച്ചത്തിലേക്കു നടത്തുന്നവർ

ദീപ്തസംഭാഷണങ്ങൾ

മനോജ് കെ. പുതിയവിള

2021
സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ
തിരുവനന്തപുരം

Veḷiccathilēkku naṭathunnavar — dīptasambhāṣaṇangaḷ

(Malayalam: Interviews)

Manoj K. Puthiyavila

First published: in various print media as provided at the end of each chapter

Sayahna digital edition has been published in 2021.

Copyright © 2021, Manoj K. Puthiyavila. All the graphic material used in this book, except for chapter 4, had been provided by the author. The graphic materials used in chapter 4 were provided by C. V. Radhakrishnan.

These electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution By Non-commercial Share Alike license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2021. The HTML version was generated by LuaTeX from the same LaTeX sources. The base font used was traditional script of RIT Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The cover was designed by the famed calligrapher, Narayana Bhattathiri.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ആമുഖം

കൗതുകക്കലവറയുടെ താക്കോൽ

പലതരത്തിൽ സവിശേഷതകളുള്ള ആറ് അഭിമുഖങ്ങളാണ് ഈ പുസ്തകം. ചിലതു ജീവിതംകൊണ്ട്, ചിലതു ജീവിതദർശനംകൊണ്ട്, ചിലതു കർമ്മമണ്ഡലത്തിന്റെ വ്യത്യസ്തതകൊണ്ട്. ദൃശ്യ-അച്ചടിമാദ്ധ്യമങ്ങൾക്കായി ചെയ്തിട്ടുള്ള ധാരാളം അഭിമുഖങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കൗതുകവും പ്രചോദനവും പകരുന്നവയും കൂടുതൽപേർ വായിക്കണം എന്നു തോന്നുന്നവയും തെരഞ്ഞെടുക്കുകയാണു ചെയ്തത്. ഓരോ ചോദ്യോത്തരത്തിലും വായനക്കാർക്കു കൗതുകം തോന്നുന്ന എന്തെങ്കിലും ഉണ്ട് എന്നു തോന്നിയ അഭിമുഖങ്ങൾ മാത്രമാണ് എടുത്തത്. ആറുപേരും ആറു വ്യത്യസ്തമേഖലകളിൽ ഉള്ളവർ. ആദ്യം അവരെ ഒന്നു പരിചയപ്പെടുത്താം.

ഡച്ച് റാണി നൈറ്റ്ഹഡ് പദവി നല്കി ആദരിച്ച, 30 വർഷത്തിനിടെ ഏറ്റവും സ്വാധീനിച്ച 15 പേരിൽ ഒരാളായി ചൈനാഭരണകൂടം പ്രഖ്യാപിച്ച, നൊബെയ്ൽ സമ്മാനത്തിനു നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യപ്പെട്ട, അന്ധയായ ജർമ്മൻ വനിത തിരുവനന്തപുരത്തെ വെള്ളായണിയിൽ വലിയൊരു സ്ഥാപനം പണിതു ലോകമാകെയുള്ള ദുരിതബാധിതസമൂഹങ്ങൾക്കായി സാമൂഹികസംരംഭങ്ങൾ പടുത്തുയർത്താൻ കഠിനാദ്ധ്വാനം ചെയ്യുന്നത് എത്രപേർക്കറിയാം! കണ്ണിൽ പതിയുന്ന തരത്തിൽ മാത്രം ലോകം കാണാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട നിങ്ങളെക്കാൾ എത്രയോ ഉയരെയാണു മനക്കണ്ണിൽ അനന്തവൈവിദ്ധ്യങ്ങളോടെ ലോകം കാണാൻ കഴിയുന്ന ഞാൻ എന്നു ചോദിച്ചു നമ്മെ സ്തബ്ധയാക്കുന്ന അവർ അന്ധതയെ വെന്നു നീന്തലും കുതിരസവാരിയും വരെ അഭ്യസിച്ചതടക്കമുള്ള ആ ത്രസിപ്പിക്കുന്ന കഥ ആരെയാണു വിസ്മയിപ്പിക്കാത്തത്! സെബ്രിയെ ടെൻബേർക്കെൻ എന്ന ഈ മഹതി നടത്തുന്ന സ്ഥാപനത്തിനും അവിടെ ആണ്ടോടാണ്ടു പരിശീലനത്തിനെത്തുന്ന പരദേശികൾക്കും അവരെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും പരിശീലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന രീതികൾക്കും പോലുമുണ്ട് കൗതുകപ്പൊലിമ.

സ്റ്റീഫൻ ഹോക്കിങ്ങിനു വന്ന മോട്ടോർ ന്യൂറോൺ രോഗം ബാധിച്ചു പാതിശരീരം തളർന്ന, 70-കളിലെന്നോ മരിച്ചുപോകുമെന്ന് ദില്ലി ഓൾ ഇൻഡ്യാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മെഡിക്കൽ സയൻസ് വിധിയെഴുതിയ, സി.വി.ആർ. എന്ന സി.വി. രാധാകൃഷ്ണനാണ് ലോകത്തെ നൂറിൽപ്പരം സമുന്നതമായ ശാസ്ത്ര, ഗണിത ജേർണലുകൾ തിരുവനന്തപുരത്തെ മലയിൻകീഴിലിരുന്നു രൂപകല്പന ചെയ്യുന്നത് എന്നതും

ആ ഗ്രാമത്തിൽപ്പോലും പലർക്കും അറിയാത്ത കാര്യമാണ്. നൂറിലേറെ ഡിസൈനർമാരെ ടെക് എന്ന സവിശേഷ ഡിസൈൻ സോഫ്റ്റ്‌വെയർ പഠിപ്പിച്ചു തൊഴിൽ നല്കി സി.വി.ആർ. നടത്തുന്ന 'റിവർ വാലി' എന്ന വലിയ സ്ഥാപനംപോലും കൗതുകങ്ങളുടെ കലവറയാണ്—അതിന്റെ നിർമ്മാണം മുതൽ പ്രവർത്തനശൈലിവരെ. ലോകത്തിനുതന്നെ പകർത്താവുന്ന പലതുമുണ്ടവിടെ.

ഇൻഡ്യയിൽ സ്വതന്ത്രസോഫ്റ്റ്‌വെയർ പ്രസ്ഥാനത്തിനു തുടക്കമിട്ട, അതിന്റെ പ്രചാരണത്തിനും ടെക്കിന്റെ വികാസത്തിനും അമൂല്യസംഭാവനകൾ നല്കിയ, ഓൺലൈൻ മലയാളപ്രസാധനത്തിൽ പുതിയ വഴി തുറന്ന 'സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷ'ന്റെ പ്രണേതാവായ ഈ നിശബ്ദവിപ്ലവകാരിയുടെ ജീവിതവും പ്രവർത്തനങ്ങളും സ്വാതന്ത്ര്യദർശനങ്ങളും വിശാലമായൊരു പാഠപുസ്തകംതന്നെയാണ്. ശാസ്ത്രീയമായ വിവരസഞ്ചയനത്തിനും മലയാളം ഭാഷാക്കമ്പ്യൂട്ടിങ്ങിനും പ്രസാധനത്തിനും മാർഗ്ഗദർശകമാകുന്ന ധാരാളം അറിവുകൾ സുദീർഘമായ അഭിമുഖത്തിലൂടെ അദ്ദേഹം പങ്കുവച്ചത് എനിക്കുതന്നെ വലിയ വെളിച്ചമാണു പകർന്നത്.

സമരം ചെയ്യാനും പഠിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും കഴിഞ്ഞ മുക്കാൽ നൂറ്റാണ്ടിനിടെ ലോകത്തെ മാറ്റിമറിച്ച സമരങ്ങൾ മിക്കതും ഇങ്ങനെ ശാസ്ത്രീയപരിശീലനം നേടി സംഘടിപ്പിച്ചതാണെന്നുമുള്ള അറിവ് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ എന്നെ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. മാർട്ടിൻ ലൂഥർ കിങ് ജൂനിയറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അമേരിക്കയിൽ നടന്ന പൗരാവകാശപ്രക്ഷോഭം (Civil Rights Movement) അവർ സംഘടിപ്പിച്ചത് പലസംഘങ്ങളായി ഇൻഡ്യയിൽ വന്ന ഗാന്ധിജിയുടെ അഹിംസാത്മകസമരരീതികൾ പഠിച്ചുകൊണ്ടുപോയി പകർത്തിയാണെന്ന് അതിൽ പങ്കാളിയായ പ്രൊഫ: മേരി എലിസബെത്ത് കിങ് അഭിമുഖത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. ആ അറിവാണു ലാറ്റിനമേരിക്കയിലെ പോരാട്ടങ്ങൾക്കു പാഠമായത്. ജർമ്മനിയുടെ ഏകീകരണവും സോവ്യറ്റ് യൂണിയനിൽനിന്നുള്ള അംഗരാജ്യങ്ങളുടെ വിമോചനവും ഫലസ്തീനിലെ അനന്തമായിനീളുന്ന വിമോചനപ്പോരാട്ടവും മുതൽ അമേരിക്കയിലെ ഒക്കുപ്പൈ സമരവും മുല്ലപ്പൂവിപ്ലവവും ദശാബ്ദങ്ങളായി വേരുറച്ചിരുന്ന ഏകാധിപത്യങ്ങളെ തകർത്തെറിഞ്ഞ മറ്റു സമീപകാലപ്രക്ഷോഭങ്ങളുംവരെ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത് ഗാന്ധിയൻ സമരരീതികൾ പുസ്തകം വച്ചു പഠിച്ചും ക്ലാസും ശില്പശാലയും നടത്തിയും സമാനസമരങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തും പരിശീലിച്ചാണെന്നതും നമ്മിൽ ഒട്ടുമിക്കവർക്കും പുതിയ അറിവാകാനാണു സാദ്ധ്യത.

ഗാന്ധിയൻ സമാധാനസമരങ്ങൾക്ക് ആറുതരം പരിസമാപ്തികൾ ഉണ്ടാകാമെന്നാണ് സമരം ചെയ്യാൻ പഠിക്കുകയും പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ വിലയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. അതിൽ മനഃപരിവർത്തനം (conversion) എന്ന അന്ത്യം ഗാന്ധിജിക്കുശേഷം നടന്ന സമരങ്ങളിൽ സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഗാന്ധിജി പങ്കു വഹിച്ച സമരങ്ങളിൽത്തന്നെ അതു സംഭവിച്ചതായി രേഖകൾ പറയുന്നതു വൈക്കം സത്യഗ്രഹത്തിൽ മാത്രം. അവിടെ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇതു സംഭവിച്ചോ എന്നു പരിശോധിക്കാനായിമാത്രം 15 കൊല്ലം കേരളത്തിൽ ഗവേഷണം നടത്തീ ഈ അമേരിക്കൻ പ്രൊഫസർ! അതിന്റെ കണ്ടെത്തലുകൾ ഗവേഷണഗ്രന്ഥമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അത്രമാത്രം പ്രാധാന്യമുണ്ട് നാമൊക്കെ പരണത്തുവച്ച ആ സമരത്തിന്! അത്രമാ

ത്രം അക്കാദമികമായി പഠനഗവേഷണങ്ങൾ നടക്കുകയാണ് ഗാന്ധിയൻ സമരത്തിന്റെ മേഖലയിൽ.

വൈക്കം സത്യഗ്രഹത്തിന്റെ ആ പുനർസന്ദർശനത്തിനൊപ്പം ഗാന്ധിവഴിയിൽ അമേരിക്കയിൽ നടത്തിയ 'നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാന'ത്തിന്റെയും 'നിവർത്തനപ്രക്ഷോഭ'ത്തിന്റെയും 'കുത്തിയിരിപ്പുസത്യഗ്രഹ'ത്തിന്റെയുമൊക്കെ കഥകൾ മേരി കിങ് പങ്കുവയ്ക്കുന്നതും കൗതുകകരമാണ്—വിശേഷിച്ചും അവയിൽ പങ്കെടുക്കുകയും നേതൃദൗത്യം നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്ത അനുഭവതീക്ഷ്ണതയോടെ. 1966-ൽ ഫെമിനിസത്തിന്റെ രണ്ടാം തരംഗത്തിനു തന്റെ ചിന്തകൾ തിരികൊളുത്തിയ കഥയും മാർട്ടിൻ ലൂഥർ കിങ്ങ് ജൂനിയറിന്റെ ശിഷ്യയും സഹപ്രവർത്തകയും അമേരിക്കൻ പ്രസിഡന്റായിരുന്ന ജിമ്മി കാർട്ടറുടെ സുഹൃത്തും സഹപ്രവർത്തകയും ഉപദേഷ്ടാവും ഒക്കെയായ ഈ പ്രമുഖരാഷ്ട്രീയശാസ്ത്രജ്ഞ പങ്കുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയ്ക്കു കീഴിൽ കോസ്റ്റാ റിക്കയിലുള്ള യൂനിവേഴ്സിറ്റി ഫോർ പീസിലെ പീസ് ആൻഡ് കോൺഫ്ലിക്റ്റ്സ് വിഭാഗം പ്രൊഫെസ്സറായ ലോകപ്രശസ്തസമാധാനപ്രവർത്തക സ്വയംതന്നെ ഒരു വിസ്മയമാണ്.

നാമെല്ലാം നന്നായി അറിയുന്ന, രണ്ടുവട്ടം കേരളത്തിന്റെ ധനമന്ത്രിയായ, തോമസ് ഐസക്കിന്റെ ജീവിതകഥ പക്ഷെ, നമ്മിൽ എത്രപേർക്കറിയാം? അതു കേൾക്കാൻ താത്പര്യമില്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും കേരളീയർ ഉണ്ടാകുമോ? പുരോഹിതനും ട്രേഡ് യൂണിയൻ നേതാവുമൊക്കെ ആകാൻപോയയാൾ അക്കാദമീഷ്യനും വികസനവിദഗ്ധനും മന്ത്രിയുമൊക്കെയായ സംഭവബഹുലമായ ആ കഥ ആദ്യമായി വിശദമാക്കപ്പെട്ടത് എന്റെ അഭിമുഖത്തിലാണ്. സ്വന്തം അപ്പച്ചന്റെ തൊണ്ടുതല്ലുമില്ലിലെ സമരം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത്, തന്നെ കൊല്ലാൻ വന്ന ഗുണ്ടകളാണെന്നറിയാതെ അവർ വന്ന കാറിൽ തലയിട്ടു നോക്കിയത്, ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞേക്കും എന്നു തോന്നിയപ്പോൾ നടത്തിയ ഓട്ടമത്സരം, തന്നെ കിട്ടാതെ ആ സംഘം മറ്റൊരാളെ വധിച്ചത്, മെഡിക്കൽ ട്രസ്റ്റ് ആശുപത്രിയുടെ മതിൽ ചാടിക്കടന്നത്, സി.എൻ. ശ്രീകണ്ഠൻ നായർ കിടന്ന ഐ.സി.യു.വിലെ കക്കൂസിൽ ഒളിച്ചത്, അടിയന്തരാവസ്ഥക്കാലത്ത് അല്പം വേഷമൊക്കെ മാറി നാട്ടിൽ നടക്കുന്നതിനിടെ അബദ്ധത്തിൽ അറസ്റ്റിലായത്, കയ്യാമം വച്ചു പരസ്യമായി നടത്തിയത്, പൊലീസ്മർദ്ദനം, ജയിൽവാസം, ജീവിതം വഴിമാറ്റിയ ബസ്സപകടവും ഉറ്റമിത്രത്തിന്റെ മരണവും...

ഈ കൗതുകങ്ങൾക്കപ്പുറം ജനകീയാസൂത്രണകാലത്തും പിന്നെ മന്ത്രിയായപ്പോൾ ലോട്ടറിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടും ഒക്കെയുണ്ടായ വിവാദങ്ങൾ, സി.പി.ഐ.-(എം.)-ൽ ഉണ്ടായ വിഭാഗീയതയും തെറ്റായ പ്രവണതകളും തെറ്റുതിരുത്തലും, ഇ.എം.എസ്. അടക്കം പാർട്ടിയിലെയും മറ്റുരംഗങ്ങളിലെയും പ്രമുഖരുമായുള്ള ബന്ധം, സംസ്ഥാനത്തെ ധനകാര്യം എന്നിങ്ങനെ പൊതുതാത്പര്യമുള്ള ഒട്ടനവധി കാര്യങ്ങളും അഭിമുഖത്തിൽ സവിസ്തരം ചർച്ച ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആരോഗ്യംപോലും നോക്കാതെ ഊണും ഉറക്കവും ഉപേക്ഷിച്ചു നാടിനുവേണ്ടി കഷ്ടപ്പെട്ട നാളുകളിൽ അമേരിക്കൻ ചാരനെന്നുവരെ വിളിക്കപ്പെട്ടപ്പോഴുണ്ടായ വേദനയും ശിഥിലമായ കുടുംബബന്ധവും പണമില്ലാത്തതിനാൽ മക്കളുടെ പഠനത്തിൽ സഹായിക്കാനാകാതെപോയ നിസ്സഹായതയുമൊക്കെ സഭാഷണത്തിൽ കടന്നുവരുന്നുണ്ട്.

മറ്റൊരു അഭിമുഖം കേരളസമൂഹത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വ്യത്യസ്തമായ നിരീക്ഷണങ്ങളും നിലപാടുകളും അടങ്ങുന്നതാണ്. സാമൂഹികശാസ്ത്രജ്ഞനും വിദ്യാഭ്യാസചിന്തകനും ശസ്ത്രസാഹിത്യകാരനും എൻജിനീയറിങ് അദ്ധ്യാപകനും കേരള ശാസ്ത്രസാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ മുൻപ്രസിഡന്റും ഒക്കെയായ ഡോ: ആർ.വി.ജി. മേനോനാണ കേരളം എന്തുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെയൊക്കെ ആയിപ്പോകുന്നു എന്നു പരിശോധിക്കുന്നത്. വിശ്വാസം, ദൈവം, ജാതീയത, മതാത്മകത, യുക്തിചിന്ത, ശാസ്ത്രബോധം, പരിസ്ഥിതിബോധം, ശാസ്ത്രവിദ്യാഭ്യാസം, ഗവേഷണമടക്കമുള്ള ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം, സ്വാശ്രയക്കച്ചവടം, ഒക്കെ പരിശോധനാവിഷയമാകുന്നു.

കേരളത്തിലെ സാംസ്കാരിക-നവോത്ഥാനപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കു സംഭവിച്ച വിപര്യയം, രാഷ്ട്രീയപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുപ്പുരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദങ്ങൾക്കു വശംവദരാകുന്നതിന്റെ അപകടങ്ങൾ, കേരളീയരുടെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സങ്കല്പത്തിലെ ഗുണദോഷങ്ങൾ, സമഗ്രസമീപനമില്ലാത്ത ഏകവിഷയപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, കേരളീയർ നിലപാടുകളും സമീപനങ്ങളും രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിലെ ശാസ്ത്രേതരരീതി, ശാസ്ത്രസാഹിത്യപരിഷത്തും യുക്തിവാദവും, സയൻസും ദൈവവും, ആർ.വി.ജി.യുടെ വിശ്വാസം, പുതുക്കാലപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ രസകരവും ഗൗരവതരവുമായ നിരീക്ഷണങ്ങളാണ് ആർ.വി.ജി.യുടേത്.

പ്രമുഖ നാടകപ്രവർത്തകനായ പ്രശാന്ത് നാരായണന്റെ ജീവിതനാടകവും നാടകജീവിതവും ഒരുപോലെ കൗതുകകരമാണ്. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ഭ്രഷ്ട് കല്പിക്കപ്പെട്ട നിലമ്പൂരിൽനിന്നു വർക്കലയിലെത്തിയ കഥകളിവേഷക്കാരൻ രാഘവപ്പിഷാരടിയുടെ മൂന്നാം തലമുറക്കാരനായ, തിരുവിതാംകൂർ സർവ്വകലാശാലയിൽ സാംസ്കാരികവിഭാഗം ഡീനും *കഥകളി* എന്ന ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥത്തിന്റെയും *സ്യമന്തകം* ആട്ടക്കഥയുടെയും 32 നോവലുകളുടെയും കർത്താവുമായ ജി. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ ചെറുമകനും 14 ആട്ടക്കഥ എഴുതിയ, കഥകളിസാഹിത്യകാരനും നിരൂപകനും ആയിരുന്ന വെള്ളായണി നാരായണൻ നായരുടെ മകനുമായ പ്രശാന്തിന്റെ രൂപപ്പെടൽതന്നെ സവിശേഷതകളുള്ളതാണ്. തെക്കൻ, വടക്കൻ ചിട്ടകളിൽ രണ്ടിലും കളിക്കുന്ന 'ഭാരതാന്തം' എന്ന ആട്ടക്കഥ പതിനേഴാം വയസിൽ എഴുതിയ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ 29 നാടകങ്ങളിൽ ഒന്നായ *ഛായാമുഖി*യിലാണ് മോഹൻലാലും മുകേഷും അഭിനയിച്ചത്. മോഹൻലാലിന്റെ സ്നേഹാദരങ്ങൾ കാവലായിട്ടും ചില സിനിമക്കാരിൽനിന്നുണ്ടായ തിക്തമായ അനുഭവങ്ങൾ പ്രശാന്ത് ഇതിൽ തുറന്നുപറയുന്നു.

അമിതമദ്യപാനവും അരാജകത്വവും തകർത്ത ജീവിതവും ആസന്നമരണനായി മോഹൻലാലിന്റെ കാറിൽ ആശുപത്രിയിൽ എത്തിയതും ഓർമ്മയില്ലാതെ ദിവസങ്ങൾ അവിടെ കിടന്നതും അതിൽനിന്നുണ്ടായ രണ്ടാം ജന്മവും കർമ്മകാണ്ഡത്തിന്റെ വീണ്ടെടുപ്പുമൊക്കെ ഇഴചേരുന്ന ആ സംഘർഷാത്മകനാടകം ആദ്യമായി തുറന്നെഴുതപ്പെട്ടത് ഈ അഭിമുഖത്തിലാണ്. ഗുരുകുലരീതിയിലുള്ള കഥകളിപഠനത്തിന്റെ തീവ്രാനുഭവങ്ങളും സഹപാഠികളുടെയും ചില ഗുരുനാഥരുടെയും ഈഗോയ്ക്കിരയായി പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയാതെപോയ സ്കൂൾ ഓഫ് ഡ്രാമാ അനുഭവവും ചിതറിത്തെറിച്ച് ഒരുതുണ്ട് സ്കൂൾ ഓഫ് ഡ്രാമയിലും വീഴട്ടെ എന്നു കല്പിച്ചു റെയിൽപ്പാളത്തിലൂടെ നടന്നതും നാടകരംഗത്തു പിന്നിൽനിന്നേറ്റ

കുത്തുകളുമൊക്കെ വെളിവാക്കുന്നത് കലാരംഗത്തെയും നാടകപഠനമേഖലയിലെയും ദുഷ്പ്രവണതകൾകൂടിയാണ്. സ്കൂൾ ഓഫ് ഡ്രാമ, സംഗീത നാടക അക്കാദമി തുടങ്ങിയവയൊക്കെ അവശ്യം ഉടച്ചുവാർക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും വിസ്തരിച്ചു തന്നെ ചർച്ചയാകുന്നുണ്ട് അഭിമുഖത്തിൽ. മലയാളനാടകം ഊർജ്ജം കണ്ടെത്തണ്ടതു നാട്യശാസ്ത്രത്തിലും കഥകളിയിലുമാണെന്ന് ആധികാരികതയൊടെ വ്യക്തമാക്കുന്ന അഭിമുഖം *ഛായാമുഖി, മകരദ്ധ്വജൻ, കറ, മഹാസാഗരം* തുടങ്ങിയ പ്രശാന്തിന്റെ പ്രധാനനാടകങ്ങളെയും നിരൂപണം ചെയ്യുന്നു.

ആമുഖമെന്നനിലയിൽ ഒരുകാര്യം പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതുണ്ട്. സ്വന്തമായി നിലപാടുകൾ ഉള്ള ആളെന്ന നിലയിൽ അത് അനിവാര്യവുമാണ്. അഭിമുഖങ്ങളിൽ ഉള്ള നിലപാടുകൾ സ്വാഭാവികമായും അഭിമുഖം ചെയ്യപ്പെട്ടവരുടേതാണ്, ചെയ്തയാളിന്റേതല്ല. ഉത്തരപക്ഷത്തിന്റെ നിലപാടുകളോടു യോജിപ്പുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നതു പരിഗണിക്കാതെ അങ്ങനെതന്നെ പകർത്തുന്ന പ്രൊഫഷണൽസത്യസന്ധത പാലിക്കാൻ നിഷ്ഠ പുലർത്തിയിട്ടുണ്ട്. മേരി ഇ. കിങ്ങിന്റെ അഭിമുഖത്തിലൊക്കെയുള്ള പലഭാഗങ്ങളും ഇപ്രകാരമുള്ളവയാണ്. ഒരു പ്രൊഫഷണൽ പത്രപ്രവർത്തകൻ എന്നനിലയിൽ പാലിക്കേണ്ട നിർമ്മമത്വത്തോടും സത്യസന്ധതയോടും വസ്തുനിഷ്ഠതയോടും ആ ചുമതല നിർവ്വഹിക്കുകമാത്രമാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

ചില അഭിമുഖങ്ങൾ നേരത്തേ ചെയ്തവയാണെങ്കിലും അഭിമുഖം നല്കിയവരുമായി ഇപ്പോൾ വീണ്ടും സംസാരിച്ചു കാലികമാക്കേണ്ടവ കാലികമാക്കിയും സംഗതമായ പുതിയകാര്യങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തും 2021-ലെ അഭിമുഖങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ ആക്കിയാണ് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ പുതിയവയായിത്തന്നെ വായിക്കാം.

ഇവരെക്കുറിച്ച് എഴുതണം എന്ന കടുത്തപ്രേരണയാൽ എഴുതിയവയാണ് ഈ പുസ്തകത്തിലെ ആറ് അഭിമുഖങ്ങളിൽ നാലും. കാരണം, അത്രമാത്രം ആളുകൾ അറിയേണ്ടവരാണവർ. അത്രമാത്രം വായനപ്പൊലിമ ഉള്ളവയാണ് ആ ജീവിതങ്ങൾ. ചിലതിനാകട്ടെ അതിലേറെ രാഷ്ട്രീയ, സാമൂഹിക, വൈജ്ഞാനിക മാനങ്ങളും. സാമൂഹികസംരംഭകത്വം എന്ന ആശയം ശക്തമായി സമൂഹത്തിൽ ഉയർത്തേണ്ടതാണ്. സ്വതന്ത്രസോഫ്റ്റ്‌വെയറിന്റെ പ്രയോഗവ്യാപനവും ശാസ്ത്രീയമായ വിജ്ഞാനസഞ്ചയനപരിപാലനങ്ങളും മലയാളത്തിൽ പ്രതിസന്ധി നേരിടുന്ന ഭാഷാസാങ്കേതികവിദ്യയും വിപുലമായ ചർച്ചയ്ക്കു പാത്രീഭൂതമാകേണ്ടതുണ്ട്. വിപ്ലവസ്വപ്നങ്ങൾ ടോളുകൾ ആക്കപ്പെടുന്ന ഇൻഡ്യൻ സാഹചര്യത്തിൽപ്പോലും വിപ്ലവപ്രതീക്ഷയുണർത്തുന്ന ഗാന്ധിയൻ സമരരീതികളുടെ ആഗോളപരീക്ഷണവിജയങ്ങൾ രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിയെപ്പറ്റി സ്വപ്നങ്ങൾ ഉള്ളവരിലേക്കെല്ലാം എത്തിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന തീവ്രപ്രചോദനവും അഭിമുഖത്തിന് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

കേരളീയർക്കു സുപരിചിതരായ തോമസ് ഐസക്കിന്റെയും ആർ.വി.ജി. മേനോന്റെയും അഭിമുഖങ്ങൾ ധാരാളമായി വരാറുള്ളതിനാൽ അത്തരത്തിലൊരു ചിന്ത അവരുടെ കാര്യത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല. എന്നാൽ *മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പി*ന്റെ പത്രാധിപരായിരുന്ന മുൻസഹപ്രവർത്തകൻ കമൽ റാം സജീവ് ആവശ്യപ്പെടുകയും രണ്ടിനും കൗതുകകരമായ ആംഗിളുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അവയിലും സമാനമായ ആഭിമുഖ്യം ഉണ്ടാകുകയായിരുന്നു. 80-കളുടെ പകുതിമു

തൽ ഐസക്കിനെയും ആർ.വി.ജി.യെയും നേരിട്ടറിയുകയും പിന്നീട് ഏറെ അടുക്കുകയും ചെയ്ത ആളെന്നനിലയിൽ എന്നെ ഈ ദൗത്യങ്ങൾക്കു തെരഞ്ഞെടുത്ത സജീവിന്റെ ഉചിതജ്ഞതയും ആ അഭിമുഖങ്ങൾക്ക് ആഴം പകരാൻ പ്രേരണയായി. എഴുതിവന്നപ്പോൾ രണ്ടും എഴുതേണ്ടവതന്നെ ആയിരുന്നു എന്ന തോന്നൽ ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. ഇതിനു നിമിത്തമായ കമൽ റാം സജീവിനും *മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പി*ൽ പത്രാധിപസമിതിയംഗമായിരുന്ന മുൻസഹപ്രവർത്തക മനില സി. മോഹനും പ്രത്യേകനന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

അഭിമുഖങ്ങൾക്കു സഹകരിച്ച ആറു മഹാവ്യക്തികൾക്കും അഭിമുഖങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മറ്റ് ആനുകാലികങ്ങളുടെ പത്രാധിപർമാരായ എന്റെ മുൻപത്രാധിപർകൂടിയായ എസ്. ജയച്ചന്ദ്രൻ നായർ, ഷാജി രാമചന്ദ്രൻ, ആർ.എസ്. ബാബു, കെ.കെ. ശൈലജട്ടീച്ചർ എന്നിവർക്കും സ്നേഹാദരങ്ങളോടെ നന്ദി കുറിക്കട്ടെ.

ഈ പുസ്തകത്തിനു തിളക്കവും സുഗന്ധവും ചാർത്തി തിലകക്കുറിപോലെ പ്രശോഭിക്കുന്ന ചില നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയ അക്ഷരലോകത്തെ പ്രാമാണികരോടാണ് വലിയ കടപ്പാടുള്ളത്. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുമ്മുമ്പ് ഈ പുസ്തകം വായിച്ചുനോക്കി അഭിപ്രായങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രൊഫ: കെ. സച്ചിദാനന്ദൻ, ശ്രീ. സക്കറിയ, പ്രൊഫ: എസ്. ശാരദക്കുട്ടി, ഡോ: സുനിൽ പി. ഇളയിടം, ശ്രീമതി ഇന്ദുമേനോൻ എന്നീ സ്നേഹധനരായ പണ്ഡിതമിത്രങ്ങൾക്കും ഹൃദയപൂർവ്വം സ്നേഹവും കടപ്പാടും കുറിക്കുന്നു.

പ്രത്യേകനന്ദി പറയേണ്ട മറ്റൊരാൾ സി.വി.ആറാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ *സായാഹ്ന*യാണ് ഇതിന്റെ ഇ-പതിപ്പ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. *സായാഹ്ന*യുടെ ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ (http://www.sayahna.org/) സ്വതന്ത്രപകർപ്പവകാശനിയമമായ ക്രിയേറ്റീവ് കോമൺസ് ലൈസൻസിലാണിതു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. അതിനുപുറമെ, ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ഉൾത്താളുകൾ രൂപകല്പന ചെയ്തതും സി.വി.ആർ. ആണ്. ലോകോത്തരജേർണലുകൾ അണിയിച്ചൊരുക്കുന്ന അദ്ദേഹം അതേ പ്രൗഢഭംഗിയോടെ ഇതും വാർത്തെടുത്തിരിക്കുന്നു. രൂപകല്പനയുടെ അച്ചടക്കവും ഭംഗിയും പരമാവധി ആവഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന ടെക് സോഫ്റ്റ്‌വെയറിലാണു സി.വി.ആർ. ഇതു ചെയ്തത്. മുമ്പു ഞാൻ സംസ്ഥാനസർക്കാരിനായി ചെയ്ത രണ്ടുപുസ്തകങ്ങൾക്കു സൗജന്യമായി ടെക് ലേഔട്ട് ചെയ്തുതന്നതുകൂടി അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് സി.വി.ആറിനോടുള്ള പ്രത്യേക നന്ദിയും സ്നേഹവും രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. സി.വി.ആറിന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണം ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ കമ്പയിലേഷനും പ്രാഥമിക ലേ-ഔട്ടും നിർവ്വഹിച്ച അനൂപ ആൻ ജോസഫിനും ജെ. എൻ. യമുനയ്ക്കും സ്നേഹപൂർണ്ണമായ നന്ദി.

ഈ പുസ്തകത്തിന് ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ അന്തഃസത്ത പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന മനോഹരവും പ്രൗഢവുമായ മുഖപ്രസാദം ഒരുക്കിയത് മലയാളം കലിഗ്രാഫിയെ ലോകത്തോളം ഉയർത്തിയ ഭട്ടതിരിയാണ്. എനിക്കു കുടുംബസുഹൃത്തും മുൻസഹപ്രവർത്തകനും ഒട്ടേറെ സംരംഭങ്ങളിലെ രൂപകല്പനാപങ്കാളിയുമാണ് ഭട്ടതിരി. സഹോദരതുല്യനായ ഭട്ടതിരിയോടും ഹൃദയത്തിന്റെ ഭാഷയിൽ കടപ്പാടറിയിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ കുറേക്കാലമായി ഞാൻ എന്ത് എഴുതുമ്പോഴും അതു കാണിച്ച് അഭിപ്രായം തേടാറുള്ള, എന്റെ എഴുത്തിന്റെ ഒന്നാന്തരം നിരൂപകയായ, ജീവിതപങ്കാ

ളി ഡോ: പി.ആർ. സബിത, എഴുത്തിനുവേണ്ട പിന്തുണയും അന്തരീക്ഷവും ഒത്താശകളും ചെയ്തുതരുന്ന മകൻ അമൻ എം.എസ്. എന്നിവർക്കും എഴുത്തിന്റെ രംഗത്തേക്ക് എനിക്കു വഴിയൊരുക്കിയ അച്ഛനമ്മമാർ, സഹോദരങ്ങൾ, എഴുത്തിൽ വഴികാട്ടിയ ഗുരുനാഥർ തുടങ്ങിവർക്കും എന്റെ സ്നേഹാർച്ചനകൾ.

വായിപ്പിക്കുക—അതാണ് എഴുതുന്നയാളുടെ അടിസ്ഥാനലക്ഷ്യം. വായിക്കാൻ താത്പര്യപ്പെടുന്ന വിഷയങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക, വായിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുമാറു ലഭ്യമാക്കുക, വായിച്ചുതുടങ്ങാനും തുടർന്നു വായിക്കാനും തോന്നുന്നപോലെ എഴുതുക, വായിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ഒരു കോപ്പി വാങ്ങണം എന്ന തോന്നൽ ജനിപ്പിക്കുക—ഇതാണു വായനാസാമഗ്രികളുടെ മഹാപ്രളയകാലത്ത് ഒരു പ്രൊഫഷണലിനു ചെയ്യാനാവുക. അതു മനസിൽ വച്ചുകൊണ്ട് അക്കാര്യത്തിൽ എത്രമാത്രം വിജയമോ പരാജയമോ ആണെന്ന സ്വയംപരിശോധനകൂടിയാണിത്. വിധികർത്താക്കൾ നിങ്ങളാണ്. വായിച്ച് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്കും ഓൺലൈൻ, ഡിജിറ്റൽ വായനകളിൽ താത്പര്യം ഇല്ലാത്തവർക്കും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ അച്ചടിച്ച പുസ്തകം വീട്ടിലെത്തിക്കാം. അതാണു വായനക്കാരിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന പ്രോത്സാഹനം. നിങ്ങളിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന സഹായസഹകരണങ്ങൾക്കും പിന്തുണയ്ക്കുമുള്ള കൃതജ്ഞത മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ കുറിക്കട്ടെ!

സ്നേഹാഭിവാദനത്തോടെ,

(ഒപ്പ്)

തിരുവനന്തപുരം
2021 ജൂലൈ 4

മനോജ് കെ. പുതിയവിള

അവതാരികാബിന്ദുക്കൾ

നിരൂപണാത്മകമായ ദീർഘാവതാരിക ആവശ്യമുള്ള സർഗ്ഗരചന അല്ലാത്തതിനാൽ ആ പതിവ് ഒഴിവാക്കുകയാണ്. പകരം, എഴുത്തിന്റെ ആത്മാവു കണ്ടെത്തിയ ചില പ്രാമാണികർ പ്രസാധനത്തിനുമുമ്പു പുസ്തകം വായിച്ചു നടത്തിയ ലഘുനിരീക്ഷണങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു:

ഉൾക്കാഴ്ചകളുടെ പുസ്തകം

നല്ല അഭിമുഖങ്ങൾ ജീവിതങ്ങളുടെ ആഴങ്ങളിലേയ്ക്കു തുറന്നിട്ട വാതായനങ്ങളാണ്. വിഭിന്നമണ്ഡലങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമർപ്പിതചേതസ്സുകളായ ആറു മനീഷികളുടെ ബാഹ്യലോകത്തേയ്ക്കും അന്തർലോകത്തേയ്ക്കുമുള്ള വാതിലുകളാണ് മനോജ് കെ. പുതിയവിള ഇവിടെ തുറക്കുന്നത്. ക്ലേശരഹിതമായ വായനയിലൂടെ വലിയ ഉൾക്കാഴ്ചകൾ സാദ്ധ്യമാക്കുന്ന പുസ്തകം.

—സച്ചിദാനന്ദൻ

അറിവുകളും തിരിച്ചറിവുകളും

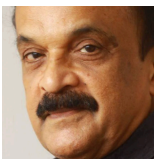

ജീവിതം തന്നെയാണ് ഏറ്റവും പിടിച്ചിരുത്തുന്ന കഥ എന്നു മനോജ് പുതിയവിള നടത്തിയ ഈ അഭിമുഖസംഭാഷണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. മലയാളികളും അല്ലാത്തവരുമായ ആറു പ്രശസ്തവ്യക്തികളാണ് അവരുടെ ജീവിതപ്പാതകളുടെ കഥ ഈ സംഭാഷണങ്ങളിൽ വിവരിക്കുന്നത്. അവർ അനുഗമിച്ച ആദർശങ്ങളുടെയും നേരിട്ട വെല്ലുവിളികളുടെയും അതിജീവിച്ച പ്രതിസന്ധികളുടെയും അനുഭവോഷ്മളമായ ചരിത്രം വായനക്കാർക്കു സമ്മാനിക്കുന്നത് വിലയേറിയ അറിവുകളും തിരിച്ചറിവുകളുമാണ്. മലയാളത്തിലെ ജീവിതാനുഭവസാഹിത്യത്തിന്റെ ഒന്നാം നിരയിലാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സ്ഥാനം.

—സക്കറിയ

ഏറ്റവും നല്ല സുഹൃത്ത്

ഈ പുസ്തകത്തിൽ സമാഹരിച്ചിട്ടുള്ള, മനോജ് കെ. പുതിയവിള നടത്തിയ, അഭിമുഖങ്ങളിൽ വിഭിന്നമായതും വിശാലവീക്ഷണമുള്ളതുമായ ഒരുസംഘം വിശിഷ്ടവ്യക്തിത്വങ്ങളാണ്. എന്നാൽ എല്ലാവരും തമ്മിലുള്ള വൈജാത്യങ്ങളും പ്രകടമാണ്. അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്, എന്തുതന്നെ സംഭവിച്ചാലും കർമ്മനിരതരായിരിക്കുന്നവർ എന്നതാണ്, അവരെ ഒന്നിച്ചു നിർത്തുന്ന ഘടകം. 'അവരെങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നതു നിരീക്ഷിക്കേണ്ട ഒന്നല്ല' എന്ന് അവരെല്ലാംതന്നെ പറയുമായിരിക്കും. പക്ഷെ വരാനിരിക്കുന്ന തലമുറയ്ക്കും ഇപ്പോൾ കർമ്മപഥങ്ങളിൽ സജീവമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവർക്കും തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഗൂഢമായ

ഏകാന്തതയിൽ ഈ അഭിമുഖങ്ങൾ ഒരു വെളിച്ചമായിരിക്കും. ഇതിലുംനല്ലൊരു സുഹൃത്തില്ല എന്ന് ഈ പുസ്തകം തോന്നിപ്പിക്കും. ബുദ്ധിയുടെയും പ്രതിഭയുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും വൈഭവവും വിലാസവും ഇവരിലുണ്ട്. അത് പുറത്തുകൊണ്ടുവരാൻ അഭിമുഖകാരനു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

—എസ്. ശാരദക്കുട്ടി

ഈ യാത്ര വൈജ്ഞാനികം, വൈകാരികം

ജീവിതം തന്നെയാണ് ഏറ്റവും പിടിച്ചിരുത്തുന്ന ജീവിതത്തിന്റെ അനന്തമായ വൈവിദ്ധ്യങ്ങളിലേക്കും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളിലേക്കുമുള്ള നടപ്പാതകൾ കൂടിയാണ് ഈ അഭിമുഖങ്ങൾ. ധനതത്ത്വവിചാരവും ശാസ്ത്രഗവേഷണവും മുതൽ രംഗവേദിയുടെ സൗന്ദര്യശാസ്ത്രം വരെയുള്ള വിഭിന്നലോകങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മസ്വരൂപം ഈ അഭിമുഖങ്ങളിൽ വായനക്കാർക്കുമുന്നിൽ അനാവൃതമാകുന്നു. ഒരേസമയം വൈജ്ഞാനികവും വൈകാരികവുമായ ഒരു യാത്രയിലേക്കാണ് ഈ അഭിമുഖങ്ങൾ നമ്മെ കൈപിടിച്ചു നയിക്കുന്നത്.

—സുനിൽ പി. ഇളയിടം

ജീവത്പ്രകാശങ്ങൾ

കറുത്തകാലത്തു ജീവിക്കുന്ന നമുക്കു പ്രത്യാശയ്ക്കും പ്രതീക്ഷയ്ക്കും വെളിച്ചമല്ലാതെ ഒരു വഴിയുമില്ല. വെളിച്ചമെന്നാൽ സൂര്യവെളിച്ചമോ ചാന്ദ്രവെളിച്ചമോ അല്ല, മനുഷ്യരുടെ ആത്മാവു സ്പന്ദം കൊണ്ടു തിളങ്ങുന്ന ആ പൊൻവെളിച്ചമാണ്. ആയിരം മനുഷ്യർ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ച വെറുപ്പിന്റെയും വിദ്വേഷത്തിന്റെയും പകയുടെയും ഇരുട്ടിനെ ഒരു നിമിഷംകൊണ്ട് ഇല്ലാതാക്കുന്ന മഹാവെളിച്ചം.

അത്തരം വെളിച്ചം പ്രവൃത്തിയിലൂടെ സാദ്ധ്യമാക്കിയവർ—അവർ ആറുപേർ, ജീവിതംകൊണ്ടു തെളിയിച്ചുകാട്ടിയവർ, ജീവിച്ചുകാട്ടി പ്രതിസന്ധികളെ മറികടന്നവർ-അങ്ങനത്തെ ആറുപേരിലേക്കുള്ള യാത്രയാണ 'വെളിച്ചത്തിലേക്കു നടത്തുന്നവർ'. അതെ, ആറു വ്യത്യസ്തമനുഷ്യർ... വ്യത്യസ്തദിശകൾ... വ്യത്യസ്തമേഖലകൾ... വ്യത്യസ്തഭൂമികകൾ...

മനോജ് കെ. പുതിയവിള ആറുതരം ജീവത്പ്രകാശങ്ങളെ മനുഷ്യസ്നേഹം എന്ന ഒറ്റ നൂലിൽ കോർത്ത് ഒറ്റപ്പുസ്തകത്തിൽ ആവഹിക്കുന്നു. ദീർഘാഭിമുഖങ്ങളെന്നു പേരിട്ടുപറയുന്നുവെങ്കിലും ഇവ ജീവചരിത്രത്തിന്റെയും ആത്മഭാഷണത്തിന്റെയും സ്വഭാവം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിലേക്കൊരു വെളിച്ചമാകുന്ന ഗ്രന്ഥം.

—ഇന്ദു മേനോൻ

ഉള്ളടക്കം

ആമുഖം v

അവതാരികാബിന്ദുക്കൾ xii

1 ഇരുട്ടിനെന്തൊരു വെളിച്ചം! 2

2 ജനകീയത ആസൂത്രണം ചെയ്ത ജീവിതം 19

3 ഗാന്ധിസമരത്തിന്റെ ലോകായനം 66

4 ലോകോത്തരജേർണലുകളുടെ രൂപശില്പി 107

5 പതിനെട്ടാമത്തെ ആനയുടെ യുക്തി 161

6 നേരിൻചില്ലിലെ ഛായാമുഖം 205

ജനകീയത ആസൂത്രണം
ചെയ്ത ജീവിതം

2

ജനകീയത ആസൂത്രണം ചെയ്ത ജീവിതം

പ്രവേശിക

ഐസക്ക് ആസ്വദിച്ച അഭിമുഖം

ധനമന്ത്രിയും സി.പി.ഐ. (എം) കേന്ദ്രക്കമ്മിറ്റിയംഗവുമായ ഡോ: റ്റി.എം. തോമസ് ഐസക്ക് എത്രയോകാലമായി നമുക്കെല്ലാം പരിചിതനാണ്. പലരും അദ്ദേഹവുമായി അഭിമുഖം നടത്തിയിട്ടുമുണ്ട്. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിജീവിതവും കുടുംബജീവിതവും സൗഹൃദങ്ങളും സ്വകാര്യദുഃഖങ്ങളുമൊന്നും നാം അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഇവിടെ അതിലേക്കെല്ലാം മനസു തുറക്കുകയാണ് അദ്ദേഹം. സമരവും മർദ്ദനവും ജയിൽവാസവും വധശ്രമവും ഒക്കെ ഉൾപ്പെട്ട സംഭവബഹുലമായ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതത്തിൽ തുടങ്ങി പുരോഹിതനാകാനും പിന്നെ ട്രേഡ് യൂണിയനിസ്റ്റാകാനും പുറപ്പെട്ട് അക്കാദമീഷ്യനും ആസൂത്രണവിദഗ്ധനും അവിടെനിന്നു മന്ത്രിയും ഒക്കെയായ ജീവിതത്തിലെ നാടകീയമായ വഴിത്തിരിവുകളും അതിനു നിദാനമായ ഉറ്റസ്നേഹിതന്റെ അപകടമരണവും കുടുംബകാര്യങ്ങളും സമ്പാദ്യത്തിന്റെ കണക്കുമൊക്കെ അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ചാരനെന്നുവരെ വിളിക്കപ്പെട്ട അപവാദവിവാദങ്ങളും കേരളവികസനചരിത്രത്തിലെ നാഴികക്കല്ലായ ജനകീയാസൂത്രണവും ഇ.എം.എസ്. അടക്കമുള്ള പ്രമുഖരുമായുള്ള ബന്ധവും പാർട്ടിയിൽ ഇടക്കാലത്തു നിലനിന്ന വിഭാഗീയതയും സ്വന്തം വിപ്ലവസങ്കല്പവുമൊക്കെ സംഭാഷണത്തിൽ കടന്നുവരുന്നു; ഒപ്പം കേരളസമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള നിലപാടുകളും. ഡോ: ഐസക്കുതന്നെ സ്വയം ആസ്വദിച്ചു പങ്കുചേർന്നതാണ് പലദിവസങ്ങളിലായി നടത്തിയ ഈ അഭിമുഖം. വാർത്തയ്ക്കുവേണ്ടി കൈരളിക്കാലത്തൊക്കെ ഐസക്കിനെ പലകുറി ഇന്റർവ്യൂ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവിസ്മരണീയമായത് *മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പി*നുവേണ്ടി നടത്തിയ രണ്ട് അഭിമുഖങ്ങളാണ്. അവ സമന്വയിപ്പിച്ചതാണിത്. അഭിമുഖങ്ങൾക്കുശേഷം മാറ്റംവന്ന കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടു സംസാരിച്ചുതന്നെ മാറ്റി ആനുകാലികമാക്കിയാണ് ഇവിടെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ 2021-ലെ അഭിമുഖമായിത്തന്നെ ഇതു വായിക്കാം.

ജനകീയത ആസൂത്രണം ചെയ്ത ജീവിതം

— ഡോ: റ്റി.എം. തോമസ് ഐസക്ക്

'ആലപ്പുഴയിലെ വർഗ്ഗസമരങ്ങൾ' എന്ന മൂന്നു വാല്യമുള്ള ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനയിലായിരുന്നു ആദ്യാഭിമുഖത്തിന്റെ വേളയിൽ ഡോ: റ്റി.എം. തോമസ് ഐസക്ക്. അതിനായി ശേഖരിച്ചുവച്ച പുസ്തകങ്ങളുടെയും രേഖകളുടെയും കൂമ്പാരങ്ങൾക്കും വലിച്ചുവാരിയിട്ട നൂറായിരം മറ്റു കടലാസുകൾക്കും സി.പി.ഐ. (എം.) കേന്ദ്ര കമ്മിറ്റിയംഗത്തിന്റെ വൈവിദ്ധ്യമാർന്ന ജോലിത്തിരക്കുകൾക്കും നടുവിലിരുന്ന് അദ്ദേഹം ദീർഘമായി സംസാരിച്ചു, മനസു തുറന്നുതന്നെ.

മനോജ് കെ. പുതിയവിള: അറിയപ്പെടുന്ന രാഷ്ട്രീയനേതാവ്, അക്കാദമികപണ്ഡിതൻ, സാമ്പത്തികശാസ്ത്രജ്ഞൻ, ആസൂത്രണവിദഗ്ധൻ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ചിന്തകൻ, ഗ്രന്ഥകർത്താവ്, അദ്ധ്യാപകൻ, ജനപ്രതിനിധി, ആക്ടിവിസ്റ്റ്, പരിസ്ഥിതിവാദി, ഗ്രാമതല ആസൂത്രകൻ, വിവാദപുരുഷൻ,... ഡോ. റ്റി.എം. തോമസ് ഐസക്ക് എന്ന താങ്കൾ പലർക്കും പലതാണ്. അടിസ്ഥാനപരമായി താങ്കൾ ആരാണ്?

ഡോ: റ്റി.എം. തോമസ് ഐസക്ക്: ഇതെല്ലാം ചേർന്നതാണു ഞാൻ.

മനോജ്: എങ്കിലും ഇതിൽ ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന അംശം? പ്രതിച്ഛായ?

ഐസക്ക്: ഇക്കരെ നിൽക്കുമ്പോൾ അക്കരെപ്പച്ച എന്നതുപോലെയാണത്. പ്രായോഗികപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായി മുഴുകുമ്പോൾ വായിക്കാനും പഠിക്കാനും നേരം കിട്ടാത്തതിൽ സങ്കടം തോന്നും. പഠിക്കുന്ന കാലത്തു മുഴുവൻ സമയരാഷ്ട്രീയത്തിൽ മുഴുകാൻ കഴിയാത്തതിൽ ആയിരുന്നു സങ്കടം. ഈ സംഘർഷവും അസ്വസ്ഥതയും പൊതുവേ ഉണ്ട്. എല്ലാത്തിലും കൈ വച്ച് ഒന്നിലും ആഴത്തിൽ കടക്കാൻ കഴിയാതെ പോകുന്നുണ്ടോ എന്ന ആശങ്കയും ഉണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, സമയമില്ലെങ്കിലും നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം വർഷത്തിൽ ഒരു അക്കാദമിക് പ്രബന്ധമെങ്കിലും എഴുതാൻ ഇപ്പോഴും ശ്രമിക്കാറുണ്ട്. 'ആലപ്പുഴയിലെ വർഗ്ഗസമരങ്ങൾ' എന്ന പുതിയ ഗ്രന്ഥത്തിന് ഇംഗ്ലീഷ് അക്കാദമിക് പതിപ്പ് തയാറാക്കണം.

മനോജ്: താങ്കൾക്കു ധാരാളം സുഹൃത്തുക്കൾ ഉണ്ടെങ്കിലും വിട്ടുപിരിയാത്ത സുഹൃത്ത് വിവാദം ആണെന്നു തോന്നുന്നു. ഇതാകട്ടെ, അക്കാദമികപ്രവർത്തനങ്ങളും പഠനവും ഒക്കെയായി നടക്കുന്ന താങ്കളുടെ പ്രകൃതത്തിനു തീരെ ഇണങ്ങുന്നമില്ല. എന്നിട്ടും ഇത് എങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നു?

ഐസക്ക്: വിവാദങ്ങളൊന്നും ഞാൻ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയതല്ല. ചിലർ ബോധപൂർവ്വം ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. പരിചിതമായതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ ശൈലി, രീതി ഒക്കെ കാണുമ്പോൾ ഈ നേതാവെന്താ ഇങ്ങനെ എന്നു ജനങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ ചിന്തിക്കുന്നുണ്ടാകും. ഇതു വിവാദങ്ങൾ എളുപ്പമാക്കും. ചാഞ്ഞുകിടക്കുന്ന മരത്തിൽ ഓടിക്കയറാൻ എളുപ്പമാണല്ലോ. ഇത്തരം വിവാദങ്ങൾ പ്രത്യാഘാതമൊന്നും ഉണ്ടാക്കാറില്ലെങ്കിലും അലോസരപ്പെടുത്തും. താത്ക്കാലികവിഷമങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. എങ്കിലും ഞാൻ ഇങ്ങനെ സമാധാനിക്കും: ഞാൻ പറയുന്നതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതും മാമൂൽ വിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ആയതുകൊണ്ടാണല്ലോ വിവാദം. പക്ഷെ, അതാണല്ലോ മാറ്റത്തിനു വേണ്ടത്.

അറിയപ്പെടാത്ത ഐസക്ക്

മനോജ്: താങ്കൾ ഗവേഷണപഠനവുമായി സെന്റർ ഫോർ ഡവലപ്മെന്റ് സ്റ്റഡീസിൽ (സി.ഡി.എസ്.) ചേർന്നതുമുതൽ അവിടത്തെ അദ്ധ്യാപനകാലം അടക്കമുള്ള അക്കാദമിക് കാലം പാർട്ടിക്കു പുറത്തുള്ള പൊതുസമൂഹത്തിന് ഏതാണ്ട് അജ്ഞാതമാണ്. ഇതാകുമോ താങ്കളെപ്പറ്റിയുള്ള ആക്ഷേപങ്ങൾ ചിലരിലെങ്കിലും ആശയക്കുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കുന്നത്?

ഐസക്ക്: അത് അജ്ഞാതവാസകാലമൊന്നും ആയിരുന്നില്ല. സി.ഡി.എസിൽ പിഎച്ച്.ഡി. ചെയ്യുമ്പോഴാണു ഞാൻ എസ്.എഫ്.ഐ. സംസ്ഥാനപ്രസിഡന്റ് ആകുന്നത്, 82 – 83 കാലത്ത്.

സി.ഡി.എസിലെ പഠന, അദ്ധ്യാപന കാലഘട്ടത്തിൽ അക്കാദമികപ്രവർത്തനങ്ങളിലാണു കൂടുതൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരുന്നത് എന്നതു ശരിയാണ്. ആ ഗവേഷണപഠനങ്ങൾക്കു രാഷ്ട്രീയമാനമുണ്ടായിരുന്നു. കേരള സമ്പദ്ഘടന

ഇടത്തുനിന്ന്: ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി നടത്തിയ രാജ്യാന്തരസെമിനാറിൽ സംസാരിക്കുന്ന തോമസ് ഐസക്ക്; ജി. എസ്. റ്റി. സംബന്ധിച്ച ദേശീയ എംപവേഡ് കമ്മിറ്റിയോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന തോമസ് ഐസക്ക്.

യെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനങ്ങൾക്കാണ് ഊന്നൽ നല്കിയത്. ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലായിരുന്നു ബദലുകൾക്കായുള്ള അന്വേഷണം. ദിനേശ് ബീഡി പോലുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങൾ, കയർപോലുള്ള പരമ്പരാഗതവ്യവസായങ്ങളുടെ പുനഃസംഘാടനം, ഗ്രാമതലവികസനാസൂത്രണം, ആലപ്പുഴയിലെ ട്രേഡ് യൂണിയൻ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചരിത്രം തുടങ്ങിയവയ്ക്കെല്ലാം രാഷ്ട്രീയമായ സാംഗത്യമുണ്ടായിരുന്നു.

എസ്.എഫ്.ഐ. പ്രസിഡന്റുപദം ഒഴിഞ്ഞശേഷം എ.കെ.ജി. പഠനഗവേഷണകേന്ദ്രത്തിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളും പാർട്ടിവിദ്യാഭ്യാസവും മാത്രമായി രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനം ഒതുങ്ങി. വായനയ്ക്കും പഠനത്തിനും ആയി പ്രാധാന്യം. ഞാൻ പാർട്ടി സംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റിയംഗം ആയപ്പോൾപ്പോലും അക്കാദമിക പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കാനാണു പാർട്ടി നിർദ്ദേശിച്ചത്.

എന്നെ സംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റിയിലേക്കു തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് 91-ലെ കോഴിക്കോട് പാർട്ടിസമ്മേളനമാണ്. തിരുവനന്തപുരത്തു തിരിച്ചെത്തിയ ഞാൻ ഇ.എം.എസിനെ കാണാൻ പോയി. സി.ഡി.എസിലെ ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു മുഴുവൻസമയപാർട്ടിപ്രവർത്തകൻ ആകണമോ എന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചു. ഒരു നിമിഷം ആലോചിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, നിങ്ങൾ അവിടെ തുടരുന്നതാകും പാർട്ടിക്കു ഗുണം എന്ന്. അങ്ങനെ ഞാൻ പൂർണ്ണസമയപ്രവർത്തകരല്ലാത്ത അപൂർവ്വം സംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റിയംഗങ്ങളിൽ ഒരാൾ ആയിത്തീർന്നു.

മനോജ്: എങ്കിലും ആസൂത്രണബോർഡ് അംഗമായി സംസ്ഥാനം മുഴുവൻ ഓടിപ്പാഞ്ഞു നടക്കാൻ തുടങ്ങിയതു മുതലാണല്ലോ താങ്കൾ പൊതുസമൂഹത്തിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്നത്. അതിനുമുമ്പുള്ള വ്യക്തിജീവിതത്തിലൂടെ ഒരു ഓട്ടപ്രദക്ഷിണം ഉചിതമായിരിക്കും. എപ്പോഴാണ്, എങ്ങനെയാണ് താങ്കൾ കമ്യൂണിസ്റ്റ് ആശയത്തിലേക്കു വരുന്നത്?

ഐസക്ക്: മഹാരാജാസ് കോളെജിൽ ബിഎയ്ക്കു പഠിക്കുമ്പോൾ. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കുടുംബം ആയിരുന്നില്ല എന്റേത്. അപ്പച്ചൻ ഖദറിടുന്ന കോൺഗ്രസുകാരൻ ആയിരുന്നു.

പള്ളിവഴി കമ്മ്യൂണിസത്തിലേക്ക്

ഐസക്ക്: ഞാൻ കമ്മ്യൂണിസത്തിലേക്കു വന്നതു പള്ളിവഴി ആണെന്നു പറഞ്ഞാൽ പലരും അത്ഭുതപ്പെട്ടേക്കാം. സത്യം അതാണ്. 1971 അവസാനമാണു ഞാൻ എൻ.കെ. വാസുദേവനിൽനിന്ന് എസ്.എഫ്.ഐ. അംഗത്വം എടുക്കുന്നത്. അപ്പോൾപ്പോലും ഞാൻ ഫാദർ കാപ്പൻ, വട്ടമറ്റം, തോമസ് തുടങ്ങി ഒരുകൂട്ടം ജസ്യൂട്ട് അച്ചന്മാർ അടങ്ങുന്ന വിമോചനദൈവശാസ്ത്രക്കൂട്ടായ്മയിൽ സജീവപ്രവർത്തകൻ ആയിരുന്നു. കളമശ്ശേരിയിൽ എച്ച്.എം.റ്റി. ജങ്ഷനു സമീപമുള്ള നീണ്ട ഒരു ഷെഡ്ഡായിരുന്നു താവളം. ഫാദർ കാപ്പന്റെ 'വിശ്വാസത്തിൽനിന്നു വിപ്ലവത്തിലേക്ക്' എന്ന ഗ്രന്ഥം അക്കാലത്ത് ഉത്പതിഷ്ണുക്കളായ എയ്ക്കഫ് (ഓൾ ഇൻഡ്യ കാത്തലിക് യൂനിവേഴ്സിറ്റി ഫെഡറേഷൻ) പ്രവർത്തകർക്ക് ഒരു പാഠപുസ്തകംപോലെ ആയിരുന്നു. ഫാദർ കാപ്പനാണ 'കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ' ആദ്യമായി വായിക്കാൻ തരുന്നത്. ഗ്ലാസ്

ഇടത്തുനിന്ന്: ഐസക്കിന്റെ വിദ്യാർത്ഥികാലത്തെ ചിത്രം; മക്കളായ സേറയും ഡോറയും; ഐസക്കിന്റെ വിദ്യാർത്ഥികാലത്തെ മറ്റൊരു ചിത്രം.

ഫാക്ടറി കോളനിയും മറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു നടന്നുവന്ന പരോപകാരപ്രവർത്തനങ്ങൾ പോരാ, സാമൂഹികമാറ്റത്തിനു രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനംതന്നെ വേണം എന്ന ബോദ്ധ്യത്തിലേക്കു ക്രമേണ ഞാൻ എത്തി. അങ്ങനെയാണ് എസ്.എഫ്.ഐ.യിൽ അംഗത്വം എടുക്കുന്നത്.

പിറ്റേവർഷം എസ്.എഫ്.ഐ.യുടെ യൂണിറ്റ് സെക്രട്ടറിയും ജില്ലാ വൈസ് പ്രസിഡന്റും ആയി. ഒരു വർഷംകൊണ്ടു മഹാരാജാസ് കോളെജ് ക്യാമ്പസ് ഞങ്ങൾ ഇളക്കിമറിച്ചു. 1973-ൽ വമ്പിച്ച ഭൂരിപക്ഷത്തിൽ എസ്.എഫ്.ഐ. കോളെജ് യൂണിയൻ പിടിച്ചു. വളരെ തീവ്രമായ രാഷ്ട്രീയപഠനത്തിന്റെയും സമരത്തിന്റെയും കാലമായിരുന്നു അത്. മാർക്സ്, ഏംഗത്സ്, ലെനിൻ, മാവോ എന്നിവരുടെയൊക്കെ തെരഞ്ഞെടുത്ത കൃതികളെല്ലാം പഠിച്ചു എന്നുതന്നെ പറയാം. അതോടൊപ്പം നഗരത്തിലെ ഏതാണ്ടെല്ലാ സമരങ്ങളിലും ഞങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായാണു കലാസാംസ്കാരികപ്രവർത്തനങ്ങളിലെല്ലാം ഏർപ്പെട്ടിരുന്നത്.

മനോജ്: അന്നു മഹാരാജാസിൽ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന പ്രൊഫ. എം.കെ. സാനു അടുത്തിടെ താങ്കളുടെ ഒരു പുസ്തകപ്രകാശനവേളയിൽ ആ കാലഘട്ടം വികാരവായ്പോടെ വിവരിക്കുന്നതു കേട്ടു. താങ്കളെത്തേടി ഓരോതവണ പൊലീസ്വാഹനം വരുമ്പോഴും അദ്ധ്യാപകർ ആശങ്കാകുലരാകുന്നതും താങ്കളെ പിടികിട്ടരുതേ എന്നു മറുപക്ഷരാഷ്ട്രീയമുള്ള അദ്ധ്യാപകർപോലും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും വാടകഗുണ്ടകൾ താങ്കളെ കൊല്ലാൻ വന്നതും അവർക്ക് ആളുതെറ്റി മറ്റൊരു യുവാവു കൊല്ലപ്പെട്ടതുമൊക്കെ. ആ കാലഘട്ടം ഇപ്പോൾ എങ്ങനെയാണ് ഓർക്കുന്നത്?

ഐസക്ക്: സാനുമാഷ് പറഞ്ഞത് അടിയന്തരാവസ്ഥക്കാലത്തെ കുറിച്ചാണ്. അറസ്റ്റ് വാറണ്ട് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഞാൻ പതിവായി കോളെജിൽ പോകുമായിരുന്നു, മീശയും വടിച്ച്, കണ്ണടയും ഊരിയിട്ട്. അടിയന്തരാവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചു തെറ്റായ രാഷ്ട്രീയനിലപാടാണു മഹാരാജാസിലെ എസ്.എഫ്.ഐ. യൂണിറ്റ് എടുത്തത്. ജനാധിപത്യം ഇനി തിരിച്ചുവരില്ല, ഒളി

പ്രവർത്തനവും ഏറ്റുമുട്ടലുമാണു മാർഗ്ഗം എന്ന നിഗമനത്തിലാണു ഞങ്ങൾ എത്തിയത്. ഒട്ടനവധി സഖാക്കൾ മൃഗീയമർദ്ദനത്തിന് ഇരയായി. ഇവർക്കു വേണ്ടി എം.എം. തോമസുംമറ്റും ചേർന്ന് ഒരു ചികിത്സാക്യാമ്പുതന്നെ പ്രത്യേകം നടത്തേണ്ടിവന്നു. സഖാവ് പാട്യം ഗോപാലനാണു ഞങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയാബദ്ധം ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിയത്. പാട്യവുമായി ഉണ്ടായ സംവാദത്തിൽനിന്ന്, ഞങ്ങൾക്കു മനസിലാകാത്ത എന്തോ ചില അന്തർനാടകങ്ങൾ നടക്കുന്നതായി തോന്നിയിരുന്നു. സഖാവ് സുന്ദരയ്യ അക്കാലത്തു സ്വീകരിച്ചിരുന്ന രാഷ്ട്രീയസമീപനത്തിന്റെ സ്വാധീനം ഞങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നാകും, ഒരുപക്ഷെ, സഖാവു മനസിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചത്.

വധശ്രമവും ഐ.സി.യു. കക്കൂസിലെ ഒളിവും

മനോജ്: സാനുമാഷ് പറഞ്ഞ കൊലപാതകശ്രമം?

ഐസക്ക്: സമരങ്ങളിലുള്ള ഉശിരൻ പങ്കാളിത്തം ഞങ്ങളെ പലപ്പോഴും സംഘട്ടനങ്ങളിലും എത്തിച്ചു. രഹസ്യമായി കായികപരിശീലനത്തിലും ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതു വലിയൊരു തന്റേടം നല്കി. ഈ സംഘർഷങ്ങൾ കൊച്ചി തുറമുഖമേഖലയിലെ ഗുണ്ടാസംഘവുമായുള്ള ഏതാണ്ടു കടിപ്പകയായി മാറി. സഖാക്കളെ മർദ്ദിച്ച ഒരു കുപ്രസിദ്ധഗുണ്ടയെ പോളിയോ ബാധിച്ച വികലാംഗനായ ഒരു സഖാവ് കൊച്ചിയിൽ ഒരു വോളീബാൾ ടൂർണമെന്റ് സ്ഥലത്തു ചെന്നു കടന്നാക്രമിച്ചു. ഗുണ്ട പേടിച്ചരണ്ടോടി! പോളിയോ മൂലം സഖാവിന് ഓടാനും വയ്യ. കത്തിയുമായി അങ്ങനെ ടൂർണമെന്റിന്റെ നിറഞ്ഞ ഗ്യാലറിക്കു നടുവിൽ നില്ക്കുകയാണ്! ആരും അടുക്കാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. പോലീസ് അറസ്റ്റു ചെയ്തു നീക്കുകയായിരുന്നു. ഗുണ്ടയെ വിരട്ടിയതിൽ പൊലീസിനും സന്തോഷം! പിറ്റേന്ന് സഖാവിനെ ഹാജരാക്കിയ കോടതിപരിസരം ഗുണ്ടകൾ വളഞ്ഞു. പൊലീസിനും ആശങ്കയായി. മഹാരാജാസിൽനിന്നു ഞങ്ങൾ ഒരു സംഘം ബോട്ടിൽ പോയി മട്ടാഞ്ചേരിയിലെ സഖാക്കളുടെ സഹായത്തോടെ ഗുണ്ടകൾക്കു നടുവിലൂടെ ആ സഖാവിനെ സുരക്ഷിതനായി കോടതിയിൽനിന്ന് ഇറക്കി കായലോരംവരെ നടത്തി ബോട്ടിൽ ഹോസ്റ്റലിൽ എത്തിച്ചു!

തുടർന്നാണ് എന്നെ വധിക്കാൻ ശ്രമം നടന്നത്. അന്നൊരു ദിവസം ഹോസ്റ്റൽ ടെറസിൽ ഗാർഡ് ചുമതല എന്റെ ഗ്രൂപ്പിനായിരുന്നു. രാത്രി കണ്ണട ഒടിഞ്ഞുപോയി. കാലത്തുതന്നെ അതു നന്നാക്കാൻ കട അന്വേഷിച്ചു പോകുകയായിരുന്നു. ജനറൽ ഹോസ്പിറ്റലിന് അടുത്തുവച്ച് ഒരു കാർ എന്റെയടുത്തു ബ്രേക്കിട്ടുനിർത്തി. കണ്ണട ഇല്ലാത്തതിനാൽ ആരാണെന്നു വ്യക്തമല്ല. അതുകൊണ്ടു കാറിനുള്ളിലേക്കു തലയിട്ടു നോക്കി. ഊരിയ വടിവാളുകളും മറ്റ് ആയുധങ്ങളുമായി തിങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഗുണ്ടാസംഘം! കണ്ണട ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഞാൻ തന്നെയോ എന്ന് അവർക്കു സംശയം. ഓടുന്നതിനു പകരം അകത്തേക്കു തലയിട്ടു നോക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഞാനല്ല എന്ന നിഗമനത്തിൽ അവർ എത്തിയിട്ടുമുണ്ടാകാം. ഭാവഭേദം കൂടാതെ ഞാൻ സാവധാനം നടന്നകന്നു. പിന്നെ ഒരു ഓട്ടമത്സരം ആയിരുന്നു. ജനറൽ ആശുപത്രിയുടെ

മതിൽ എങ്ങനെ ചാടിക്കടന്നു എന്ന് ഇന്നും എനിക്ക് അറിയില്ല! ഇര കൈ വിട്ടുപോയ ദേഷ്യത്തിൽ ഹോസ്റ്റലിലേക്കു നീങ്ങിയ ഗുണ്ടാസംഘം ആദ്യം കണ്ടവരെ കുത്തിവീഴ്ത്തി. എസ്.എഫ്.ഐ.ക്കാർ അല്ലാത്തവരെല്ലാം ഹോസ്റ്റലിൽനിന്നു വിട്ടുപോയിരുന്നു. ഇതറിയാതെ ബന്ധുവിനെ അന്വേഷിച്ചു വന്ന ലക്ഷദ്വീപുകാരൻ മുത്തുക്കോയയാണ് കൊലക്കത്തിക്ക് ഇരയായത്.

മനോജ്: നാടകകൃത്തായിരുന്ന സി.എൻ. ശ്രീകണ്ഠൻ നായർ കിടന്ന മെഡിക്കൽ ട്രസ്റ്റ് ആശുപത്രിയിലെ ഐ.സി.യു.വിൽ അഭയം തേടിയ ഒരു കഥ മുമ്പൊരിക്കൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ഐസക്ക്: അതൊരു ബന്ദുദിവസം ആയിരുന്നു. നഗരത്തിൽ ചില്ലറ അനിഷ്ടങ്ങളൊക്കെ അന്നു പതിവായിരുന്നു. ഞങ്ങളെ സി.ആർ.പി.ക്കാർ ഓടിച്ചു. ഓടുമ്പോൾ എതിരെ മറ്റൊരു സി.ആർ.പി. സംഘം. നേരെ ഓടി ആശുപത്രിയിൽ കയറി. സി.എൻ. അവിടെ കിടക്കുന്ന കാര്യം അറിയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൊച്ചിയിലെ പ്രസിലെ സ്ഥിരം സന്ദർശകരായിരുന്നു ഞങ്ങൾ. നേരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഐ.സി.യു.വിൽ കടന്ന് കക്കൂസിൽ കയറി ഇരിപ്പായി. രംഗം ശാന്തമായശേഷമാണു പുറത്തിറങ്ങിയത്. സി.എന്ന് കാര്യങ്ങളെല്ലാം മനസിലായി. കുറച്ചുനേരംകൂടി ഇരുന്നോളൂ എന്നും പറഞ്ഞു.

അടിയന്തരാവസ്ഥയിലെ ജയിൽവാസം

മനോജ്: താങ്കളുടെ രാഷ്ട്രീയവ്യക്തിജീവിതത്തിലെ സുപ്രധാനമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടല്ലോ-70കളിലെ എസ്.എഫ്.ഐ.ക്കാർക്ക് അല്ലാതെ അധികമാർക്കും അറിയാത്ത രണ്ടുമാസത്തെ ജയിൽവാസം? (ഈ ചോദ്യവും ഉത്തരവും 'മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പി'ൽ വന്ന അഭിമുഖത്തിൽ ചേർക്കാൻ വിട്ടുപോയിരുന്നു.)

ഐസക്ക്: അടിയന്തരാവസ്ഥക്കാലത്താണത്. അന്നു മഹാരാജാസ് കോളെജിൽ എസ്.എഫ്.ഐ. യൂണിറ്റ് സെക്രട്ടറി ആയിരുന്ന എന്നെ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ജന്മനാടായ കോട്ടപ്പുറത്തെ ചന്തയിലെ ഒരു പെട്ടിക്കടയ്ക്കു മുന്നിൽനിന്നാണു പൊലീസ് അറസ്റ്റ് ചെയ്യുന്നത്. താടിയും കണ്ണടയും ഒഴിവാക്കി വേഷം മാറി ഒളിച്ചുനടക്കുകയായിരുന്നു അന്ന്. കടയിലേക്കു തിരിഞ്ഞു നില്ക്കുകയായിരുന്ന എന്റെ പിന്നിൽ വന്നുനിന്ന് ഒരാൾ പരിചയഭാവത്തിൽ 'ഐസക്കല്ലേ' എന്നു ചോദിച്ചു. അത് പൊലീസുകാരനാണെന്നു മനസിലാക്കാതെ 'അതെ' എന്നു പറഞ്ഞുപോയി. തോളിൽ പിടിവീണപ്പോഴേ അബദ്ധം മനസിലായുള്ളൂ. അന്നു രാത്രി കൊടുങ്ങല്ലൂർ സബ് ജയിലിലിട്ട് അവരെന്നെ നന്നായി തല്ലി. അതിലുംവലിയ ക്രൂരത പിറ്റേന്നാണു കാട്ടിയത്. എറണാകുളത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയ എന്നെ നാട്ടുകാരുടെയും അപ്പച്ചന്റെയും മുന്നിലൂടെ ചേരമാൻ പറമ്പു മുതൽ മൂത്തകുന്നം ഫെറിവരെ കയ്യാമം വച്ചു നടത്തി! അതായിരുന്നു ആദ്യത്തെ അറസ്റ്റും ജയിൽവാസവും.

മനോജ്: ഇതിനെല്ലാം ഇടയിലും പഠനത്തിൽ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്തില്ല. റാങ്കു വാങ്ങിത്തന്നെ പരീക്ഷകൾ വിജയിച്ചു. അപ്പോഴെല്ലാം മറ്റു കുട്ടികൾക്കൊപ്പം എല്ലാ തമാശകൾക്കും കൂടാറുള്ള സാധാരണ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു താങ്കൾ. റ്റി.ഡി.-എം. ഹോളിൽ ആരാന്റെ കല്യാണത്തിനു വിളിക്കാതെ ഉണ്ണാൻ പോകുന്ന

തരം കൗതുകങ്ങൾവരെ. മഹാരാജാസിനുശേഷം നേരെ സി.ഡി.എസിലേയ്ക്ക് ആയിരുന്നോ?

ഐസക്ക്: യഥാർത്ഥത്തിൽ എം.എ.യ്ക്കു പഠിക്കുമ്പോൾ സി.ഡി.എസോ ഉന്നതപഠനമോ അജൻഡയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആലുവ മേഖലയിൽ ട്രേഡ് യൂണിയൻ പ്രവർത്തനത്തിന് ഇറങ്ങാനാണു ചിന്തിച്ചിരുന്നത്.

മനോജ്: ട്രേഡ് യൂണിയൻ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഒരു കഥ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം അപ്പന്റെ ഫാക്ടറിയിലെ തൊഴിലാളിസമരം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത കഥ. അതൊരു തൊണ്ടുതല്ലൽ മില്ലായിരുന്നു, അല്ലേ?

ഐസക്ക്: (ചിരി)

മനോജ്: ആലപ്പുഴയിലെ കയർത്തൊഴിലാളികളുടെ 2001-ലെ സമരത്തിലും പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ ട്രേഡ് യൂണിയനുകളുമായി ചേർന്നു പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചതിലും കുടുംബശ്രീക്കാരുടെ ആഴ്ചകൾ നീണ്ട സമരത്തിലുമൊക്കെ താങ്കളിലെ ഒരു നല്ല ട്രേഡ് യൂണിയനിസ്റ്റിനെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ടും ട്രേഡ് യൂണിയൻ പരീക്ഷണം ഉപേക്ഷിച്ചത്?

ജീവിതം വഴിമാറ്റിയ ബസപകടം

ഐസക്ക്: ആ തീരുമാനം തിരുത്തിച്ചത് നീലുവാണ്. എ.ഡി. നീലകണ്ഠൻ. ശാസ്ത്രജ്ഞനായ എ.ഡി. ദാമോദരന്റെ ഏറ്റവും ഇളയ അനുജൻ. ദില്ലി ജെ.എൻ.യു.-വിലെ ആദ്യ എസ്.എഫ്.ഐ. സെക്രട്ടറി. നീലു സി.ഡി.എസിലാണു പി എച്ച്.ഡി.ക്കു ചേർന്നത്. അദ്ദേഹം എന്നെയും കെ.എൻ. ഗണേശിനേയും അവിടെ ചേരാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. ഏതാനും വർഷം ചിട്ടയായ അക്കാദമികപഠനം വലിയ ഗുണം ചെയ്യും എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷം. അദ്ദേഹംതന്നെ ഞങ്ങളെ എറണാകുളത്തുനിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരികയായിരുന്നു. ഹരിപ്പാടിനടുത്തുവച്ച് ബസ് അപകടത്തിൽപ്പെട്ട് നീലു മരിച്ചു. അപകടത്തിനു തൊട്ടുമുമ്പ് മഴവെള്ളം വീഴുകയായിരുന്ന സൈഡ് സീറ്റിൽനിന്ന് എന്നെ മാറ്റി ആ സീറ്റിലേക്കു നീലകണ്ഠൻ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ആ സംഭവം എന്നെ വല്ലാതെ ഉലച്ചു. അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചതുപോലെ സി.ഡി.എസിൽ ഉന്നതപഠ

ഇടത്തുനിന്ന്: സംസ്ഥാന ആസൂത്രണബോർഡ് വൈസ് ചെയർമാൻ, മറ്റ് അംഗങ്ങൾ എന്നിവർക്കൊപ്പം; രണ്ടാംവട്ടം ധനമന്ത്രിയായിരിക്കെ ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കാൻ വിഴിഞ്ഞം ഇൻസ്പെക്ഷൻ ബംഗ്ലാവിൽ.

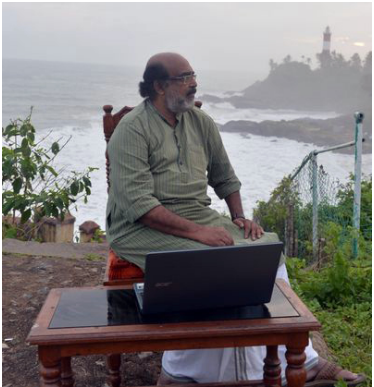

നത്തിനു പോകേണ്ടത് ഒരു ധാർമ്മികകടമയായി എനിക്കു തോന്നി. അങ്ങനെയാണ് 1977-ൽ സി.ഡി.എസിൽ എത്തുന്നത്.

മനോജ്: പബ്ലിക് ഫിനാൻസിൽ ആണോ സ്പെഷ്യലൈസേഷൻ?

ഐസക്ക്: അല്ല.

മനോജ്: പിന്നെങ്ങനെയാണ് ധനകാര്യം ഇത്ര ശാസ്ത്രീയതയോടെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്?

ഐസക്ക്: സിഡിഎസിൽ ഞാൻ പബ്ലിക് ഫിനാൻസ് പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ പഠിച്ചു. ഗുലാത്തിയായിരുന്നു പ്രധാനഗുരു.

മനോജ്: പ്രൊഫ: ഐ.എസ്. ഗുലാത്തി, ഡോ. കെ.എൻ. രാജ് തുടങ്ങിയവരുമായൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം എങ്ങനെയാണ്? അവരുടെയൊക്കെ സ്വാധീനം ഏതുതരത്തിലാണു താങ്കളിൽ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്?

ഐസക്ക്: ഗുലാത്തിയെ ആദ്യമായി കാണുന്നത് ആലപ്പുഴ വലിയചുടുകാട്ടിൽ വച്ചാണ്. നീലകണ്ഠന്റെ സംസ്കാരത്തിനു സി.ഡി.എസിൽനിന്നു ഡോ: രാജും ഗുലാത്തിയും അടക്കമുള്ള പ്രൊഫസർമാർ ആലപ്പുഴയിൽ എത്തിയിരുന്നു. അവിടെവച്ച് ഡോ: രാജും ഗുലാത്തിയും നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം എന്നെ സി.ഡി.എസിലേക്കു ക്ഷണിച്ചു. ഞാനതു സ്വീകരിച്ചു. അത് എന്റെ ജീവിതത്തിലെ വലിയ വഴിത്തിരിവായിരുന്നു.

ഡോ: രാജിന്റെ ക്ലാസുകൾ വലിയ അനുഭവമായിരുന്നു. സാമ്പത്തികശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഹരത്തിലേക്കും ഇൻഡ്യയുടെ സാമ്പത്തികയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ ഉള്ളറകളിലേക്കും ആ പ്രഭാഷണങ്ങൾ ഞങ്ങളെ കൊണ്ടുപോയി. അതിഗഹനമായ കാര്യങ്ങൾ ലളിതമായി വിശദീകരിക്കാൻ പ്രത്യേകകഴിവ് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. ഡോ: രാജിന്റെ എം.ഫിൽ. ക്ലസുകൾ കേൾക്കാൻ നല്ല പങ്ക് ആളുകളും മറ്റ് ഫാക്കൽറ്റികളും വരിക പതിവായിരുന്നു എന്ന് ഓർക്കുന്നു.

ഐ.എസ്. ഗുലാത്തി മിതഭാഷിയാണ്. സ്വരം ഉയരാറില്ല. പക്ഷേ, പറയാനുള്ളതു തുറന്നുപറയും. നാഷണൽ ഇൻകം അക്കൗണ്ടിങ്ങിനെപ്പറ്റിയുള്ള എന്റെ ആദ്യത്തെ ടേം പേപ്പറിനു മുകളിൽ ഗുലാത്തി വലിയ അക്ഷരത്തിൽ എഴുതി: "മുദ്രാവാക്യം വിളി അവസാനിപ്പിക്കൂ; കാര്യങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യാൻ പഠിക്കൂ!" എന്റെ പേപ്പറിന്റെ ഓരോ പേജിലെ മാർജിനിലും പോരായ്മകൾ എണ്ണിയെണ്ണി എഴുതിയിരുന്നു. എന്റെ ഗ്രേഡ് ബി പ്ലസ്! വലിയ സങ്കടം തോന്നി. പക്ഷേ, ഞാൻ പാഠംപഠിച്ചു. പിന്നീടുള്ള എല്ലാ പേപ്പറിലും എ പ്ലസ് ആണ്. എന്റെ ഓവറോൾ എ പ്ലസ് ആയിരുന്നു അടുത്തകാലം വരെ സിഡിഎസിലെ എംഫിൽ റെക്കോഡ്!

പുസ്തകമെഴുത്തിലെ മന്ത്രിതന്ത്രം

മനോജ്: സിഡിഎസിലെ ചിട്ടയായ പഠനപരിശീലനമാകും പുസ്തകരചനയിലെ താങ്കളുടെ കരുത്ത്. ധനമന്ത്രിയുടെ ആദ്യ ഊഴത്തിൽ മന്ത്രിപ്പണിയുടെ തിരക്കിനിടയിലും പത്തു പുസ്തകം എഴുതി; അതും നല്ല പഠനം ആവശ്യമായവ! ഇതിനുവേണ്ടി പഠനവും എഴുത്തും നടത്താൻ എടുത്ത സമയം കൂട്ടിനോക്കി

യാൽ ആറുമാസമെങ്കിലും വരില്ലേ? ഭരണകാലത്തിന്റെ പത്തിലൊന്നും ഇത്ര യേറെ മുൻഗണനയും ഇതിനു നല്കേണ്ടിയിരുന്നോ?

ഐസക്ക്: പുസ്തകം എഴുതിയതുകൊണ്ടു മന്ത്രിപ്പണിക്കു മോശമൊന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. മറിച്ച്, മെച്ചമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. മന്ത്രി എന്നനിലയിൽ ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കേണ്ടിവന്നത് ഉല്ലാസ, സൗഹൃദ വേളകളാണ്. മുൻഗണനയിൽനിന്നെന്നല്ല, കാര്യവിവരപ്പട്ടികയിൽനിന്നുതന്നെ അവയൊക്കെ നീക്കേണ്ടിവന്നു. സഞ്ചാരസമയവും രാത്രികളുടെ നല്ലപങ്കും വായനയ്ക്കും എഴുത്തിനും നീക്കിവയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ഈ പുസ്തകങ്ങളിൽ മിക്കതും കൃത്യമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉള്ളവ ആയിരുന്നു; ഭരണപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു. രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ മാത്രം എടുക്കാം. 'സാമ്പത്തികബന്ധങ്ങൾ: കേന്ദ്രവും കേരളവും', 'ആഗോളമാന്ദ്യവും ആഗോളവത്ക്കരണവും'. ബജറ്റിന്റെ തിരക്കുകൾക്കിടയിലാണ് ഇവ പൂർത്തീകരിച്ചത്. എല്ലാ ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിലും ഞാൻ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനധനകാര്യബന്ധങ്ങൾ വിമർശനവിധേയം ആക്കിയിരുന്നു. അതു കുറച്ചുകൂടി ആഴത്തിൽ വിശദീകരിക്കാനാണ് ആദ്യഗ്രന്ഥം രചിച്ചത്.

ആഗോളമാന്ദ്യം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട് ഏതാനും മാസത്തിനുള്ളിൽ രണ്ടാമത്തെ ഗ്രന്ഥവും ഇറങ്ങി. മാന്ദ്യത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കേരളത്തിന്റെ ധനകാര്യനയത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായ മാറ്റം വരുത്താൻ ഉറച്ചിരുന്നു. മൂലധനച്ചെലവിനു വേണ്ടത്ര വിഭവം ഉണ്ട് എന്നു കേന്ദ്ര ആസൂത്രണക്കമ്മിഷനെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്താതെ പദ്ധതിയിൽ വർദ്ധന അസാദ്ധ്യമാണ്. പിന്നെയുള്ള മാർഗ്ഗം പദ്ധതിക്കുപുറത്തു പ്രത്യേക ഉത്തേജകപായ്ക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ്. ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ ഇരുന്നൂറോ മുന്നൂറോ കോടിയുടെ അധികപ്രഖ്യാപനങ്ങൾ നടത്താൻ സ്വാതന്ത്ര്യം എടുക്കാമെന്നല്ലാതെ 5,000 കോടി രൂപയുടെ പ്രഖ്യാപനം സാധരണനിലയിൽ ചിന്തിക്കാൻപോലും ആകില്ല. അത് ഒരു ധനസെക്രട്ടറിയും അംഗീകരിക്കാറില്ല. ഈ പായ്ക്കേജിനു പശ്ചാത്തലം ഒരുക്കലായിരുന്നു ആഗോളമാന്ദ്യത്തെക്കുറിച്ചു നടത്തിയ പ്രഭാഷണങ്ങളും എഴുത്തുകളും പ്രചാരണങ്ങളും ഒക്കെ.

കൈരളി റ്റി.വി.യിൽ അന്നന്നത്തെ സംഭവവികാസങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാനും സമയം കണ്ടെത്തി. ഇതിന്റെയൊക്കെ തുടർച്ചയായിരുന്നു ആ പുസ്തകം. ലക്ഷ്യം നേടി. ഒരു പ്രതിബന്ധവും കൂടാതെ ഉത്തേജകപായ്ക്കേജ് ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പാസാക്കി! ഇതുപോലെതന്നെ ലോട്ടറി, ഭൂപരിഷ്കരണം, വിമോചനസമരം, മാദ്ധ്യമവിമർശം തുടങ്ങിയവയെപ്പറ്റി എഴുതിയ മറ്റു പുസ്തകങ്ങളും സമകാലികപ്രശ്നങ്ങളോടു പ്രതികരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നയവാദ സമർത്ഥന (പോളിമിക്) രചനകളാണ്.

മനോജ്: താങ്കൾ വീണ്ടും വിസ്മയിപ്പിച്ചു. ശ്വാസം വിടാൻ സമയം കിട്ടാത്ത തെരഞ്ഞെടുപ്പുപ്രചാരണത്തിനിടയിലും 2011-ൽ ഒന്നല്ല, രണ്ടു പുസ്തകങ്ങളാണു താങ്കൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്! ഇത് എങ്ങനെ സാധിക്കുന്നു?

ഐസക്ക്: ഈ ചോദ്യം കുറച്ചുകൊല്ലം മുമ്പ് എന്നോടു കുട്ടികൾ ചോദിച്ചിരുന്നു, ഒരു വായനാവാരത്തിന്റെ വേളയിൽ. പെട്ടെന്നൊരു ഉത്തരം പറയാൻ കഴിയി

ല്ല. കുട്ടികളോടു ഞാൻ പറഞ്ഞത് ഇതാണ്: "നിങ്ങളുടെ പ്രായത്തിൽ ഞാൻ നന്നായി വായിക്കുമായിരുന്നു. കോളെജിൽ പഠിക്കുമ്പോഴും അതിനുശേഷവും ഒക്കെ. അത് ഫിക്സഡ് ഡെപ്പോസിറ്റായി കിടക്കുന്നു. അതിന്റെ പലിശയാണ് ഈ പുസ്തകങ്ങൾ."

എങ്കിലും, സി.ഡി.എസ്.കാലത്തെ പരിശീലനവും പരിചയവുമാണ് ഈ എഴുത്തിനു നിർണ്ണായക പിൻബലമായത്. ഇന്ത്യയിലേതന്നെ ഏറ്റവും നല്ല സാമൂഹികശാസ്ത്രലൈബ്രറിയാണ് അവിടുത്തേത്. വിവിധതരക്കാരായ ഒട്ടേറെ പണ്ഡിതരുമായി ഇടപഴകാനുള്ള മികച്ച അവസരവും. ദേശീയ, കേരള സമ്പദ്ഘടനയെപ്പറ്റി എന്തു വിവരം എവിടെ അന്വേഷിക്കണമെന്നത് അവിടെ പഠനം പൂർത്തിയാക്കുന്ന ഏതു കുട്ടിക്കും അറിയാം. ഇത് അന്വേഷണം എളുപ്പമാക്കും. പിന്നെ എനിക്കു തോന്നുന്നു, ഏതു പ്രായോഗികപ്രവത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെടുമ്പോഴും ഒരു അക്കാദമിക് കണ്ണ് ഉണ്ടാകും. ധാരാളം നല്ല സുഹൃത്തുക്കളുടെ സഹായവും ഇക്കാര്യത്തിൽ എനിക്കു കിട്ടാറുണ്ട്.

ജനകീയാസൂത്രണം നടപ്പാക്കുമ്പോൾ അതുസംബന്ധിച്ച വിശകലനാത്മകഗ്രന്ഥം എഴുതണമെന്നു തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. ഇതുപോലെ ഒട്ടെല്ലാ പ്രായോഗികപ്രവർത്തനത്തെയും കുറച്ചൊക്കെ സൈദ്ധാന്തികമായും സാമാന്യവത്ക്കരിച്ചും വിലയിരുത്താൻ ശ്രമിക്കാറുണ്ട്. എഴുതാൻ തീരുമാനിച്ചാൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്രമീകരിച്ചും ഉറക്കമിളച്ചുമൊക്കെ അത് എങ്ങനെയും തീർക്കും.

മനോജ്: രണ്ടാംതവണ മന്ത്രിയായപ്പോഴും പുസ്തകമെഴുത്തു തുടർന്നല്ലോ?

ഐസക്ക്: ഊരാളുങ്കൽ ലേബർ കോൺട്രാക്ട് സൊസൈറ്റിയെപ്പറ്റി ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ മീഷേൽ വില്യംസുമായി ചേർന്നെഴുതിയ ഗ്രന്ഥം ഈ ടേമിന്റെ തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ പ്രസിദ്ധീകരണയോഗ്യമാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിന്റെ മലയാളപരിഭാഷയും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി നേരത്തേ രചിച്ച 'ലോക്കൽ ഡെമോക്രസി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ്' എന്ന പുസ്തകം പരിഷ്കരിച്ച് 'പീപ്പിൾസ് പ്ലാനിങ്: കേരള, ലോക്കൽ ഡെമോക്രസി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ്' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് രണ്ടാം ടേമിന്റെ അവസാനനാളുകളിലാണ്.

മനോജ്: 'ചാലഞ്ചസ് ഓഫ് ഇൻഡ്യൻ ഫിസ്കൽ ഫെഡറലിസം' രണ്ടാം പതിപ്പ്, 2020 മേയിൽ, ഇറങ്ങിയല്ലോ?

ഐസക്ക്: അതെ. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മിഷൻ കേരളത്തിന് 15,000 കോടി രൂപ റവന്യൂ ഡെഫിസിറ്റ് ഗ്രാന്റായി അനുവദിച്ചതിന്റെ പിന്നിൽ നടന്ന സുദീർഘമായ പോരാട്ടത്തിലെ സുപ്രധാന പ്രചാരണായുധമായിരുന്നു ആർ. മോഹനും ലേഖ ചക്രബർത്തിയും ഞാനും ചേർന്ന് എഴുതിയ ഈ ഗ്രന്ഥം.

തുടക്കം തിരുവനന്തപുരത്തു നടന്ന ദക്ഷിണേൻഡ്യൻധനമന്ത്രിമാരുടെ സമ്മേളനമായിരുന്നു. ഇതിന്റെ മറ്റൊരു വിപുലീകൃതയോഗം വിജയവാഡയിൽ നടന്നു. ഇതിനുശേഷമാണ് ഡൽഹിയിൽ ഏഴു ധനമന്ത്രിമാർ സംയുക്തമായി പ്രസിഡന്റിനു മെമ്മോറാണ്ടം നല്കിയത്. ഈ ചർച്ചകളിൽനിന്നാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം രൂപംകൊണ്ടത്.

ഡൽഹിയിൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ആസ്പദമാക്കി സെമിനാർ നടന്നു. അവിടെവച്ചു മുൻപ്രധാനമന്ത്രി ഡോ. മൻമോഹൻ സിങ്ങാണു പ്രകാശനം ചെയ്തത്. തുടർന്നു പുതുശ്ശേരിയിൽ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനധനകാര്യബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചു സെമിനാർ നടത്തി. പഞ്ചാബിൽ അടുത്ത സെമിനാർ പ്ലാൻ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണു ലോക്ഡൗൺ വന്നത്. അതുകൊണ്ടു സെമിനാർ രണ്ടുദിവസത്തെ വെബിനാറാക്കി മാറ്റി.

ഞങ്ങൾ കൂട്ടായി ഉന്നയിച്ച പലകാര്യങ്ങളും ധനകാര്യക്കമ്മിഷൻ പരിഗണിച്ചു. ജനസംഖ്യാടിസ്ഥാനവർഷം 1971-ൽനിന്നു 2011-ലേക്കു മാറ്റുന്നതു തിരുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും ജനസംഖ്യാനിയന്ത്രണം ഫലപ്രദമാക്കിയ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കു പ്രത്യേക പരിഗണന ഫോർമുലയായി കൊണ്ടുവരാൻ കമ്മിഷൻ തയ്യാറായി. റവന്യൂക്കമ്മി ഗ്രാന്റ് തുടരേണ്ടതില്ലെന്നാണു ധനക്കമ്മിഷനുള്ള പരിഗണനാവിഷയങ്ങളിൽ കേന്ദ്രസർക്കാർ സൂചിപ്പിച്ചത്. ഇതിനെ ശക്തമായി ഞങ്ങൾ എതിർത്തു. ഇപ്പോൾ ഈ ഇനത്തിലാണ് കേരളത്തിന് ഏറ്റവും വലിയ നേട്ടമുണ്ടായിട്ടുള്ളത്.

മനോജ്: അടുത്ത പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി ആലോചന തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടോ? ആലോചിച്ചിട്ട് എഴുതാൻ കഴിയാതെ മനസിൽ കിടക്കുന്ന ആശയങ്ങൾ? അങ്ങനെ വല്ലതും?

ഐസക്: ആലപ്പുഴയിലെ ആദ്യ മിഷനറിയായ തോമസ് നോർട്ടനെപ്പറ്റി മൈക്കിൾ തരകനുമായി ചേർന്ന് എഴുതുന്ന ഗ്രന്ഥം പാതിവഴിയിൽ കിടപ്പുണ്ട്. ആലപ്പുഴയുടെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി ഒരു ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥം കുറച്ചുനാളായി സ്വപ്നമാണ്. ആർക്കൈവ്സെല്ലാം അരിച്ചുപെറുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഓലയിലുള്ള രേഖകൾകൂടി പരിശോധിച്ചുതീർക്കണം. മൂന്നു വാല്യം വരുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം തയ്യാറാക്കാൻ മന്ത്രിപ്പണിക്കിടയിൽ പ്രയാസമായിരുന്നു. വിമോചനസമരത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പുസ്തകത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ഇറക്കുന്നതിനു തടസം കൻസാസ് സിറ്റിയിലെ ഐസനോവർ ആർക്കൈവ്സിൽ പോകാൻ കഴിയാത്തതാണ്. ഇതൊക്കെയാണ് എന്നെ ചുറ്റിക്കറങ്ങുന്ന രചനകൾ.

ആദ്യവട്ടം മന്ത്രിയായപ്പോൾ (2006-11) ലക്ഷ്യമിട്ടതൊക്കെ എഴുതിത്തീർത്തു. ഇക്കുറിയും കുറെയേറെ എഴുതിയെങ്കിലും ഇനിയും പലതും ബാക്കിയുണ്ട്, മനസിലുണ്ട്. മന്ത്രിപ്പണി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതിനുള്ള ശ്രമത്തിലാണ്.

ഇ.എം.എസുമായുള്ള ബന്ധം

മനോജ്: ഏതെങ്കിലും വിഷയത്തിൽ വിവാദമോ ആശയക്കുഴപ്പമോ ഉണ്ടായാലുടൻ അതേപ്പറ്റി പുസ്തകം എഴുതുന്ന രീതി ഇ.എം.എസിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണോ? ഇ.എം.എസുമായുള്ള ബന്ധം എങ്ങിനെ ആയിരുന്നു? താങ്കളോട് ഒരു പ്രത്യേക ഇഷ്ടം ഉള്ളതായി പലപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ട്.

ഐസക്: ഇ.എമ്മുമായി കൂടുതൽ അടുത്ത് ഇടപഴകി പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങിയത് അദ്ദേഹം പാർട്ടി ജനറൽ സെക്രട്ടറിസ്ഥാനത്തുനിന്നു വിരമിച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥിരതാമസം ആക്കിയതുമുതലാണ്. പലപ്പോഴും രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടു ചർച്ച ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. ചിലപ്പോഴെങ്കിലും സാമ്പ

ഇ. എം. എസിനോടൊപ്പം — രണ്ടു കാലഘട്ടങ്ങൾ.

ത്തികകാര്യങ്ങളിൽ എന്നിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം വിശദീകരണങ്ങൾ തേടിയിട്ടുമുണ്ട്. ഇ.എമ്മിന്റെ മത്തായി മാഞ്ഞൂരാൻ സ്മാരകപ്രഭാഷണം തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ ചെറുതല്ലാത്തൊരു പങ്ക് ഞാൻ വഹിക്കുകയുണ്ടായി. അക്കാലത്താണ് പ്രൊഫ: റ്റി.എൻ. കൃഷ്ണൻ പരസ്പരബന്ധിതതൊഴിൽക്കമ്പോളത്തെയും വേതനഘടനയെയും സംബന്ധിച്ച പ്രബന്ധം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. നീണ്ടൊരു സംവാദത്തിനുശേഷം ഈ പ്രബന്ധത്തിലെ ചില ഉൾക്കാഴ്ചകൾ ഇ.എം.എസ്. പ്രഭാഷണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി.

സംസ്ഥാന പാർട്ടിസ്കൂളിനു രൂപം നല്കുന്നതിൽ ഇ.എം.എസിന്റെ സഹായികളായിരുന്നു ഞാനും ഇ.എം. ശ്രീധരനും. രണ്ടാഴ്ചയോളം നീളുന്ന സ്കൂളുകളായിരുന്നു അത്. ക്ലാസിലെ വിഷയങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല, അദ്ധ്യയനരീതിയിലും സമൂലമാറ്റം വരുത്താൻ ഇ.എം.എസ് കൂടെനിന്നു. രസകരമായ ഒരു ഉദാഹരണം പറയാം. ജൻഡറിനെക്കുറിച്ചുള്ള ക്ലാസ് ആരംഭിക്കുന്നതുതന്നെ ഓരോ പഠിതാവും പൂരിപ്പിച്ചു നല്കേണ്ട ആത്മവിമർശനപരമായ ഒരു ചോദ്യാവലിയിൽനിന്നാണ്. ചിലർക്കെങ്കിലും ഇത് അരോചകമായി. ഇ.എം.എസിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഒന്നു മാത്രമാണ് ഇത്തരം പുതിയ അദ്ധ്യയനരീതികൾ അവലംബിക്കാൻ കരുത്തു തന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം നടന്ന ജനകീയാസൂത്രണവിവാദത്തിൽ ഈ ചോദ്യാവലിയും ഒരു വിഷയമായിരുന്നു. ഡച്ചുകാർക്കുവേണ്ടി പാർട്ടിനേതാക്കളെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരം ശേഖരിക്കാനുള്ള ചാരപ്പണിയാണെന്നാണു ചിലർ ആരോപിച്ചത്! ഇ.എം.എസ്. ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് അന്നൊക്കെ ആശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്.

ഇ.എം.എസുമായി സഹകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ഏറ്റവും ബൃഹത്തായ പ്രവർത്തനം കേരളവികസനപഠനകോൺഗ്രസ് ആയിരുന്നു. ഇ.എമ്മിനു മാത്രമേ ഇത്തരമൊരു ഇടപെടലിന്റെ പ്രാധാന്യം ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. ഒരു വികസനസെമിനാർ എന്നതിൽനിന്ന് ഒരു വർഷംകൊണ്ട് അനുക്രമമായി രണ്ടായിരത്തിലധികം ആളുകൾ പങ്കെടുക്കുന്ന, എഴുപതിൽപ്പരം സമ്മേളനങ്ങൾ നടക്കുന്ന, കോൺഗ്രസായി അതു രൂപപ്പെടുകയായിരുന്നു. ആയിരത്തിൽപ്പരം കത്തുകളാണ് ഇ.എം.എസ്.തന്നെ ഒപ്പിട്ട് അയച്ചത്. ഈ മഹാസമ്മേളനത്തിന്റെ ഓരോ ഘട്ടത്തിലും അദ്ദേഹം സജീവപങ്കാളി ആയിരുന്നു. തന്റെ തലമുറയുടെ കാലത്തെ വികസനപ്രശ്നങ്ങ

ളല്ല കേരളം അഭിമുഖീകരിക്കുന്നത്, പുതിയൊരു വികസനയജൻഡയ്ക്കു രൂപം കൊടുക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാട്.

പഠനകോൺഗ്രസിനുശേഷം ഇ.എം.എസ്. മുഖ്യപത്രാധിപരും ഇ.എം. ശ്രീധരനും ഞാനും എഡിറ്റോറിയൽ അംഗങ്ങളുമായി 'മാർക്സിസ്റ്റ് സംവാദം' പ്രസിദ്ധീകരണം ആരംഭിച്ചു. ശ്രീധരനും ഞാനുംകൂടി കേരളവികസനം സംബന്ധിച്ചു തയാറാക്കിയ പ്രബന്ധത്തിൽ കേരളവികസനമാതൃകയെ പ്രകീർത്തിച്ചു. ഇ.എം.എസിനാകട്ടെ വികസനമാതൃക എന്ന ആ സങ്കല്പത്തോടുതന്നെ നിശിതമായ വിമർശനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒട്ടേറെ തർക്കം നടന്നു. അവസാനം 'മാർക്സിസ്റ്റ് സംവാദ'ത്തിന്റെ ഒരു ലക്കത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ പ്രബന്ധം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഒപ്പം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമർശനങ്ങൾ എഡിറ്റോറിയൽ കുറിപ്പായും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ പ്രബന്ധത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിദഗ്ദ്ധരുടെ ഒരു വട്ടമേശചർച്ചയും 'സംവാദ'ത്തിൽ വന്നിരുന്നു. ഞങ്ങളോടു വിയോജിച്ചുകൊണ്ടു കെ. വിജയചന്ദ്രൻ തന്ന ലേഖനത്തോട് ഇ.എം.എസ്. പൂർണ്ണമായി യോജിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും അതും 'സംവാദ'ത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സൈദ്ധാന്തികവും അക്കാദമികവുമായ ചർച്ചകളിൽ തന്റെ നിലപാടുകളിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുമ്പോഴും തുറന്ന ജനാധിപത്യമനസ് അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നു.

മനോജ്: ജനകീയാസൂത്രണം അടക്കമുള്ള പരിപാടികൾ സുഗമമായി മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകാനും പ്രതിസന്ധികളിൽ താങ്കൾക്കു കരുത്തു പകരാനും പലപ്പോഴും ഇ.എം.എസിന്റെ ഇടപെടലുകൾ സഹായകമായിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ഐസക്: ഇ.എം.എസുമായുള്ള സഹകരണബന്ധത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പടവായിരുന്നു ജനകീയാസൂത്രണം. ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി ഇ.എം. ആദ്യമായി ചർച്ച ചെയ്യുന്നത് എന്നോടും ഇ.എം. ശ്രീധരനോടും ആണ്. 96-ൽ വന്ന എൽ.ഡി.എഫ്. സർക്കാരിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാന അജൻഡ അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം ആയിരിക്കണം എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. ഇതിനു സഹായകമായി പ്രൊഫ: ഐ.എസ്. ഗുലാത്തിയെ ആസൂത്രണബോർഡ് ഉപാദ്ധ്യക്ഷനായി നിയമിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇത്തരം ബൃഹത്തായൊരു അധികാരവികേന്ദ്രീകരണപ്രവർത്തനത്തിനു പ്രായോഗികമായി നേതൃത്വം നല്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ബോർഡായിരുന്നു ലക്ഷ്യം.

ഗുലാത്തിയുടെ നിർദ്ദേശമായിരുന്നു സെൻ കമ്മിറ്റി. അതിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ വരുമ്പോഴേക്കും അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിനായി ബഹുജനങ്ങളെ കക്ഷിരാഷ്ട്രീയത്തിന് അതീതമായി അണിനിരത്തുക എന്നത് ഇ.എം.എസിന്റെ അഭിപ്രായം ആയിരുന്നു. ഇതിന് ആസൂത്രണപ്രക്രിയയെ എങ്ങനെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താം എന്നതിനു രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയതു ഞാനും ഇ.എം. ശ്രീധരനും ചേർന്നാണ്. ആ കുറിപ്പ് ഇ.എം.എസ് വിശദമായി പഠിച്ചു ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്തി അദ്ദേഹംതന്നെ മുൻകൈ എടുത്തു രാഷ്ട്രീയതീരുമാനമാക്കി മാറ്റി. പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി പാർട്ടിയിൽ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യാൻ വിളിച്ച മൂന്നു മേഖലായോഗത്തിലും ഞാനും ശ്രീധരനും ഇ.എമ്മിനോടൊപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു. ചെറിയൊരു ആമുഖത്തിനു ശേഷം ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യിച്ചിരുന്നത്. ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ മുന്നോട്ടുള്ള ഓരോ

ചുവടിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യൊപ്പുണ്ട്. 'ഇ.എം.എസും ജനകീയാസൂത്രണവും' എന്ന പേരിൽ ശ്രീധരനും ഞാനും ചേർന്നു നീണ്ട ഒരു പ്രബന്ധംതന്നെ പിന്നീട് എഴുതുകയുണ്ടായി.

ഈ ജനകീയാസൂത്രണപദ്ധതിക്ക് എതിരായിട്ടാണു സാമ്രാജ്യത്വദ്ധാലോചനാവാദമെല്ലാമായി ഇ.എം.എസിന്റെ മരണശേഷം ചിലർ രംഗത്തിറങ്ങയത്! ഒരുപക്ഷെ, പുതിയ വികസനനയവും അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ജനകീയാസൂത്രണവും ഇ.എം.എസ്. ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ എല്ലാവരും അംഗീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും വേണ്ടത്ര ദഹിച്ചിരുന്നില്ല എന്നുവേണം കരുതാൻ. ഇതു മനസിലാക്കിയിരുന്ന ചിലർ പാർട്ടിയിലെ വിഭാഗീയപ്രവർത്തനത്തിന് ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രമറയായി ജനകീയാസൂത്രണത്തെ ഉപയോഗിക്കുക ആയിരുന്നു.

നാലാംലോകവാദവും ജനകീയാസൂത്രണവും

മനോജ്: നാലാംലോകവാദമാണു ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം എന്ന് ആയിരുന്നല്ലോ വിമർശം. നാലാംലോകവാദത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിമർശങ്ങൾ ശരിയായിരുന്നില്ലേ? നാലാംലോകവാദത്തിന്റെ പരീക്ഷണം ആയിരുന്നു അതെന്നു താങ്കളുടെ സുഹൃത്തും ശാസ്ത്രസാഹിത്യപരിഷത്തിൽ ഏതാണ്ട് ആചാര്യസ്ഥാനീയനുമായ എം.പി. പരമേശ്വരൻതന്നെ അവകാശപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ?

ഐസക്: ഉണ്ട്. പക്ഷെ, ആ വാദങ്ങളോടു പാർട്ടിക്കു യോജിപ്പില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിനതിരെ അച്ചടക്കനടപടി എടുത്തത്. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ജനകീയാസൂത്രണം അങ്ങനെ ആയിരുന്നിരിക്കാം. ജനകീയാസൂത്രണത്തിൽ പങ്കെടുത്ത പലർക്കും വ്യത്യസ്തധാരണകൾ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. കോൺഗ്രസുകാരും ലീഗുകാരും ഒക്കെയായ പഞ്ചായത്തംഗങ്ങൾ സി.പി.ഐ.എമ്മിന്റെ രാഷ്ട്രീയവീക്ഷണത്തോടെയാണു ജനകീയാസൂത്രണത്തിൽ പങ്കെടുത്തതെന്ന് ആരും പറയില്ലല്ലോ. പലരും അതിലേക്ക് എത്തിച്ചേർന്നതു വ്യത്യസ്തകൈവഴികളിലൂടെയാണ്. ഇ.എം.എസിനും സി.പി.ഐ.എമ്മിനും സ്വന്തമായ പാതയും യുക്തിയും ഉണ്ട്. അതാകട്ടെ, 1957-ൽ വെട്ടിത്തെളിക്കാൻ തുടങ്ങിയ ഒന്നായിരുന്നു. അതിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടാകട്ടെ, മാർക്സിസത്തിന്റേതും ആയിരുന്നു.

പരിഷത്തിൽ ജനകീയാസൂത്രണം സംബന്ധിച്ച് എം.പി.യുടെ ചിന്താഗതി ഒരു പ്രത്യേക ധാര ആയിരുന്നു. അതിനോട് എന്നെപ്പോലെയുള്ളവർ ഒരിക്കലും യോജിച്ചിട്ടില്ല. എന്റെ നാലാംലോകവാദബന്ധത്തിനു തെളിവായി പലരും ചിത്രീകരിച്ചത് ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ എഴുതിയ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണല്ലോ. അത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ജനകീയാസൂത്രണചരിത്രം സംബന്ധിച്ച ഡോ: എം.പി. പരമേശ്വരന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിനുള്ള മറുപടി ആയിരുന്നു. ഈ വിമർശമൊക്കെ പറയുമ്പോഴും, കേരളത്തിലെയും ഇന്ത്യയിലെയും ജനകീയശാസ്ത്രപ്രസ്ഥാനത്തിനും പാർട്ടിസാഹിത്യത്തിന്റെ പുരോഗതിക്കും എം.പി. നല്കിയ സംഭാവനകളെ വിലമതിക്കുന്ന ഒരാളാണു ഞാൻ. ആശയപരമായ

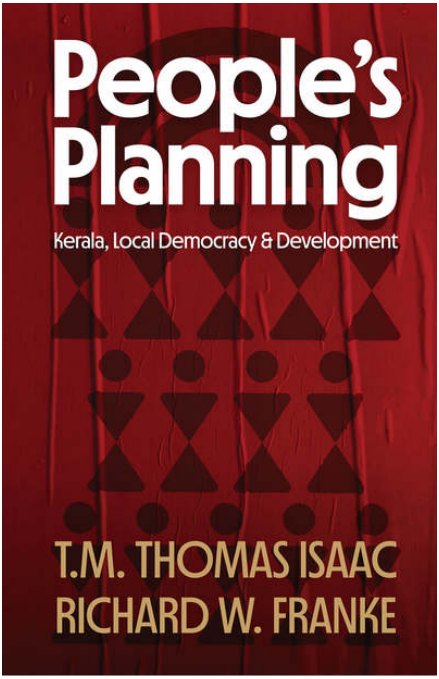

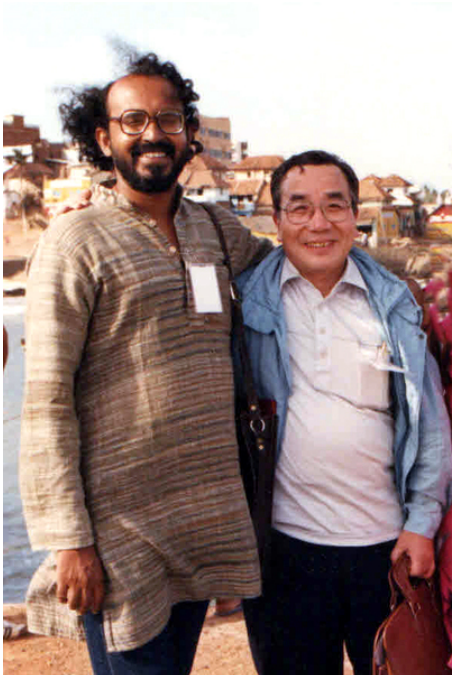

ഇടത്തുനിന്ന്: റിച്ചാർഡ് ഫ്രാങ്കിയുമൊത്ത് ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി രചിച്ച പുസ്തകം; ഒരു ചൈനീസ് പ്രതിനിധിയുമൊന്നിച്ച് പാർട്ടിസമ്മേളനത്തിൽ.

വിയോജിപ്പുള്ളപ്പോഴും, അദ്ദേഹവുമായി ഇപ്പോഴും നല്ല സൗഹൃദം തുടരുന്നുമുണ്ട്.

റിച്ചാർഡ് ഫ്രാങ്കി എന്ന 'സി.ഐ.എ. ചാരൻ'

മനോജ്: ജനകീയാസൂത്രണവിവാദത്തിൽ താങ്കൾക്കു ഗണ്യമായി പരിക്കേല്പിച്ച ഒരു പേരാണു റിച്ചാർഡ് ഫ്രാങ്കി. വാസ്തവത്തിൽ ആരാണ് അദ്ദേഹം? അദ്ദേഹത്തെ എങ്ങനെയാണു പരിചയപ്പെടുന്നത്? ആ അടുപ്പത്തിന് എത്ര ആഴം ഉണ്ട്? ആ ബന്ധം എത്രമാത്രം ഗുണം ചെയ്തു? എത്ര ദോഷം ചെയ്തു?

ഐസക്ക്: കിഴക്കൻ ടിമോറിൽ അമേരിക്ക രഹസ്യയുദ്ധം നടത്തുന്നുവെന്നു വെളിപ്പെടുത്തുന്ന 'ഈസ്റ്റ് ടിമോർ: ദ് ഹിഡൻ വാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിച്ചയാളാണു ഫ്രാങ്കി. ആഫ്രിക്കയിലെ ക്ഷാമത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം എഴുതിയ 'സീഡ്സ് ഓഫ് ഫാമിൻ' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ സാമ്രാജ്യത്വ, വാണിജ്യവത്ക്കരണ നയങ്ങളാണു പാരിസ്ഥിതിക, കാർഷികത്തകർച്ചയ്ക്കും ക്ഷാമത്തിനും കാരണമെന്നു സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. സാഹേലിലെ ക്ഷാമം പ്രകൃതിദുരന്തമല്ല, സാമ്രാജ്യത്വസൃഷ്ടിയാണ് എന്നു വാദിക്കുന്നയാളാണ്. കേരളത്തിലെ വികസനാനുഭവത്തെ സാർവ്വദേശീയമായി പരിചയപ്പെടുത്താൻ ഏറെ സഹായിച്ച 'കേരള: റാഡിക്കൽ റീഫോംസ് ആസ് ഡവലപ്മെന്റ് ഇൻ ആൻ ഇൻഡ്യൻ സ്റ്റേറ്റ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇവിടുത്തെ ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്തിയ സാമൂഹികയി

ടപെടലുകളുടെ കേന്ദ്രബിന്ദുവായി സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നതു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തെയാണ്. കേരളത്തിന്റെ പുരോഗമനനേട്ടത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന് അതിരുകവിഞ്ഞ പ്രാധാന്യം നല്കുന്നുവെന്നതിന്റെ പേരിൽ അക്കാദമിക് മേഖലയിൽ വിമർശവും അദ്ദേഹത്തിനു നേരിടേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ട്.

ഫ്രാങ്കിയെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹവുമായുള്ള എന്റെ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചും ഇന്നു വായിച്ചാൽ ചിരി വരുന്ന 'വെളിപ്പെടുത്തലുക'ളുടെയും 'കണ്ടെത്തലുക'ളുടെയും പരമ്പരതന്നെ മാദ്ധ്യമങ്ങളിൽ ഉണ്ടായി. പലരിലും ഇത് ആശയക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കി എന്നെനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, ഒരിക്കൽപ്പോലും സംശയത്തിന്റെ ലാഞ്ഛന കാണിക്കാത്ത ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു: പാർട്ടിസെക്രട്ടറി പിണറായി വിജയൻ. വിവാദം തുടങ്ങി ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഇവയെയൊക്കെ തള്ളിപ്പറഞ്ഞുകൊണ്ട് സ്വന്തം പേരിൽ പാർട്ടിപ്പത്രത്തിൽ അദ്ദേഹം ലേഖനമെഴുതി. അവസാനം പൊളിറ്റ് ബ്യൂറോതന്നെയും ഇടപെട്ടു.

പൊളിറ്റ് ബ്യൂറോ നടത്തിയ അന്വേഷണത്തിലെ നിഗമനം ഫ്രാങ്കിയും ഭാര്യ ബാർബറ ചേസിനും അമേരിക്കയിൽ പുരോഗമനവാദികളായും ഇടതുപക്ഷസഹയാത്രികരായും അറിയപ്പെടുന്നവരാണ് എന്നാണ്. വാസ്തവത്തിൽ, ഈ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ബന്ധത്തിന്റെ പേരിൽ അമേരിക്കൻ രഹസ്യാന്വേഷണയേജൻസിയായ എഫ്.ബി.ഐ.യുടെ രഹസ്യനിരീക്ഷത്തിലുള്ള ആളാണ് ഫ്രാങ്കി.

മനോജ്: അതെ. അക്കാര്യം രേഖകൾ സഹിതം ഞാൻ കൈരളി റ്റിവിയിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിരുന്നു.

ഐസക്ക്: അതെ. ഇതൊന്നും അറിയുകയും വായിക്കുകയും ചെയ്യാത്ത ചിലരാണ് ആ പണ്ഡിതനെ സി.ഐ.എ. ചാരനാക്കിയത്. അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ആടിനെ പട്ടിയാക്കി, പേപ്പട്ടിയാക്കി, അതിന്റെ കൂടെ നടന്നവൻ എന്നു പറഞ്ഞ് എന്നെ ഹിംസിക്കാനുള്ള നീക്കം.

മറ്റൊരാരോപണം, അദ്ദേഹം പഠിപ്പിക്കുന്ന മോണ്ട് ക്ലെയർ സർവ്വകലാശാല സി.ഐ.എ.യുടെ സ്ഥാപനമാണ് എന്നതായിരുന്നു. ഇതും നുണയാണെന്നും തൊഴിലാളിക്കുട്ടികൾക്കുള്ള കമ്മ്യൂണിറ്റി കോളെജായി തുടങ്ങിയ ഈ സർവ്വകലാശാല സി.ഐ.എ.യ്ക്കു താത്പര്യം ഉണ്ടാകാവുന്നതരം സ്ഥാപനമല്ലെന്നും പി.ബി. അന്വേഷണറിപ്പോർട്ടിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഫ്രാങ്കി ഇന്തോനേഷ്യയിൽ ചെന്ന ശേഷമാണ് അവിടെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കൂട്ടക്കുരുതി നടന്നതെന്നായിരുന്നു വിമർശകരുടെ മറ്റൊരു കണ്ടുപിടിത്തം. 1960-കളുടെ നടുവിൽ കൂട്ടക്കുരുതി നടക്കുമ്പോൾ അമേരിക്കയിലെ ഹാർവാർഡിൽ ബിരുദവിദ്യാർത്ഥി മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കൂട്ടക്കുരുതിക്കുശേഷം '69-ലാണ് അദ്ദേഹം ആദ്യമായി അവിടെ എത്തുന്നത്.

സത്യത്തിൽ ഇന്തോനേഷ്യയിലെ രാഷ്ട്രീയത്തടവുകാരെ സ്വതന്ത്രരാക്കാൻ അമേരിക്കയിൽ ഉണ്ടായ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സജീവപ്രവർത്തകൻ ആയിരുന്നു ഫ്രാങ്കി. അതിന്റെ പേരിൽ സുഹാർത്തോ ഭരണകൂടം അദ്ദേഹത്തിനു പിന്നീട് ഇൻഡോനേഷ്യയിലേക്കു വീസാപോലും നല്കിയിട്ടില്ല. ഫ്രാങ്കി

നരവംശശാസ്ത്രജ്ഞനാണ് എന്നതാണ് സി.ഐ.എ.ബന്ധത്തിനു വിമർശകർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ മറ്റൊരു തെളിവ്! ഇതിനൊക്കെ എന്തു മറുപടി പറയാൻ!

മനോജ്: ഫ്രാങ്കിയുമായുള്ള അടുപ്പത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞില്ല?

ഐസക്ക്: 1980-കളിലാണു ഗവേഷണാർത്ഥം ഫ്രാങ്കി സി.ഡി.എസിൽ എത്തുന്നത്. അന്നുമുതൽ പരിചയമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടും ഇടതുപക്ഷാഭിമുഖ്യവുമൊക്കെ എന്നെ അദ്ദേഹവുമായി അടുപ്പിച്ചു. കേരളത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പല റഫറൻസുകൾക്കും എന്നെ സമീപിക്കാറുണ്ടായിരുന്ന ഫ്രാങ്കി എനിക്കു നല്ല കുടുംബസുഹൃത്തായിരുന്നു. 91-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പുപരാജയത്തെപ്പറ്റി 'ഇക്കണോമിക് ആൻഡ് പൊളിറ്റിക്കൽ വീക്ക്‌ലി'യിൽ ഞാൻ എഴുതിയ വിശകലനത്തിൽ സമ്പൂർണ്ണസാക്ഷരത, വിഭവഭൂപടനിർമ്മാണം, ഗ്രൂപ്പ് ഫാമിങ്, ദക്ഷത കൂടിയ അടുപ്പിന്റെ വ്യാപനം തുടങ്ങിയവയെയും മറ്റു ചില മുൻകാലവികസനാനുഭവങ്ങളെയുംപറ്റി പറഞ്ഞത് ഫ്രാങ്കിയെ ആകർഷിച്ചു. ഇവയെപ്പറ്റി കൂടുതൽ പഠനത്തിനു ഫ്രാങ്കി സഹകരണം ആവശ്യപ്പെട്ടു. 93-ൽ തുടങ്ങിയ ആ ഗ്രന്ഥത്തിലെ ഒരു അദ്ധ്യായമായി പരിഗണിച്ചിരുന്ന ദിനേശ് ബീഡി സംഘത്തിന്റെ പ്രവർത്തനാനുഭവം ഒരു പുസ്തകമായി വളർന്നു 98-ൽ കോർണൽ സർവ്വകലാശാലവഴി പുറത്തുവന്നു.

ഇത് അടിസ്ഥാനപുസ്തകത്തിന്റെ പണി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനു കാലതാമസം വരുത്തി. അപ്പോഴേക്കും ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ തിരക്കിൽ ഞാൻ പൂർണ്ണമായും വീണിരുന്നു. ആ സാഹചര്യത്തിൽ ആദ്യപുസ്തകം അസാദ്ധ്യമായി. പകരം കേരളത്തിന്റെ സമ്പന്ന ജനാധിപത്യ വികസന പരീക്ഷണങ്ങളും വികസനരാഷ്ട്രീയവും പശ്ചാത്തലമാക്കി ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള അനുഭവപഠനമായി അതു മാറി. പാർട്ടിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ലെഫ്റ്റ് വേഡ് എന്ന പ്രസാധകരാണു 'ലോക്കൽ ഡെമോക്രസി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ്' എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. എന്റെ ഏറ്റവും അറിയപ്പെടുന്ന ഗ്രന്ഥം ഇതാണ്. ഇതിനു ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയിൽ സ്പാനിഷ്, പോർച്ചുഗീസ് എഡിഷനുകളും പ്രത്യേക അമേരിക്കൻ എഡിഷനും ഇറങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

ഞങ്ങൾ ഇപ്പോഴും നല്ല സുഹൃത്തുക്കളും അക്കാദമികസഹകാരികളുമായി തുടരുന്നു. ഞാൻ ഇങ്ങനെയൊക്കെ വിമർശം ഏല്ക്കേണ്ടിവന്നതിൽ അവരിരുവരും വലിയ ദുഃഖം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മോണ്ട്ക്ലയറിലെ അവരുടെ വീട് ഏതൊരു മലയാളിക്കും കടന്നുചെല്ലാവുന്ന ഇടമായിരുന്നു. വിരമിച്ചശേഷം മോണ്ട്ക്ലയറിൽനിന്നു മാറി ഒരു പരിസ്ഥിതിഗ്രൂപ്പിന്റെ ഹരിതഗ്രാമത്തിലാണു താമസം.

'വലതുപക്ഷപരിഷ്കരണവാദി'പ്പട്ടം

മനോജ്: ധനമന്ത്രി എന്ന നിലയിൽ നേടിയ അംഗീകാരവും ക്ഷേമബജറ്റുകളും സി.പി.ഐ. (എം) കേന്ദ്രക്കമ്മിറ്റിയംഗത്വവും ഒക്കെക്കൂടി താങ്കളുടെ പ്രതിച്ഛായയിൽ കാര്യമായ മാറ്റം വരുത്തി. പഴയ ആരോപണങ്ങളും ഒടുങ്ങി. എങ്കിലും, താങ്കൾ നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതികളിലും നിലപാടുകളിലുമൊക്കെ ഇങ്ങനെ

സാമ്രാജ്യത്വ, വലതുപക്ഷ, നവലിബറൽ പക്ഷപാതങ്ങൾ ആരോപിക്കപ്പെടുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണ്? പാർട്ടിയിലെ ആശയസമരത്തിൽ ഇരയാക്കപ്പെടുന്നതു മാത്രമാണോ? യഥാർത്ഥത്തിൽ താങ്കളുടെ നിലപാടുകൾക്ക് എന്തെങ്കിലും സവിശേഷതയുണ്ടോ? വിവാദങ്ങളെല്ലാം അടിസ്ഥാനരഹിതവും ഗൂഢാലോചനകളും ആയിരുന്നു എന്നാണോ?

ഐസക്ക്: വിവാദങ്ങളെല്ലാം ഗൂഢാലോചനയായി ഞാൻ കാണുന്നില്ല. ചില തർക്കപ്രശ്നങ്ങളുമുണ്ട്. ഞാൻ എടുത്തുപോരുന്ന നിലപാടുകളിൽ വലതുപക്ഷപരിഷ്കരണവാദം ചിലർ കണ്ടെത്തിയെങ്കിൽ ഞാൻ അവരെ വിമർശിക്കില്ല. കാരണം, മുമ്പു സ്വീകരിച്ചിരുന്ന നിലപാടുകളിൽനിന്നു വഴിമാറിനടക്കലുകൾ ഉണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ജനകീയാസൂത്രണം സംബന്ധിച്ചു ഞാൻ എഴുതിയ വിവാദഗ്രന്ഥംതന്നെ എടുക്കുക. അതിൽ ആമുഖാദ്ധ്യായത്തിൽ ജനകീയാസൂത്രണം പോലുള്ള പരിപാടികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനു പിന്നിലുള്ള രാഷ്ട്രീയം ചർച്ചചെയ്യുന്നുണ്ട്. അത് എഴുതുന്ന കാലത്ത് സംസ്ഥാനസർക്കാരുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം ആയിരുന്നത് 1967-ൽ പാർട്ടികേന്ദ്രക്കമ്മിറ്റി അംഗീകരിച്ച 'പുതിയ പരിതസ്ഥിതിയും പുതിയ കടമകളും' എന്ന രേഖയാണ്. എന്നാൽ, മാറിയ സാഹചര്യത്തിൽ ഈ നിലപാട് അപ്രസക്തമാണെന്നും പുതിയൊരു സമീപനം വേണമെന്നും എന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ വാദിച്ചിരുന്നു. ഇതിന് ഒരു ദശാബ്ദത്തിനുശേഷമാണ് 67-ലെ രേഖയ്ക്കു പകരം മറ്റൊരു സമീപനം ഔപചാരികമായി പാർട്ടിക്കോൺഗ്രസ് കൈക്കൊള്ളുന്നത്. വിപ്ലവമുന്നേറ്റത്തിന്റെ കാലമായിരുന്ന 67-ൽ താത്ക്കാലികപ്രതിഭാസമായേ സർക്കാരിലെ ഭരണപങ്കാളിത്തത്തെ പാർട്ടി കണ്ടിരുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ടു സർക്കാരിനെ സമാശ്വാസത്തിനും സമരത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള ഉപകരണമായാണ് അന്നു കണ്ടത്. അതിനപ്പുറം ദീർഘകാലവികസനകാഴ്ചപ്പാടിന് ഒട്ടും പ്രാധാന്യം നല്കിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, മാറിയ ആഗോള, ദേശീയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്തസമീപനം വേണമെന്നാണു ഞാൻ വാദിച്ചത്. പഴയ നിലപാടിൽത്തന്നെ നിന്നവർക്ക് ഇതൊരു വലതുപക്ഷവ്യതിയാനമായി ന്യായമായും തോന്നും. രൂക്ഷമായ ഉൾപ്പാർട്ടിച്ചർച്ച അനിവാര്യമാകും. അതിൽ എനിക്കു പരിഭവവും ഇല്ല. ഏതായാലും ഇപ്പോൾ പാർട്ടിക്കോൺഗ്രസ് ഇക്കാര്യത്തിൽ തീർപ്പു കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

മനോജ്: ഇതൊക്കെ എന്തുകൊണ്ടാണു വിവാദങ്ങളാകുന്നത്?

ഐസക്ക്: ആശയസംവാദത്തിനു പകരം പ്രത്യയശാസ്ത്രചർച്ചകളെ സ്ഥാനമാനങ്ങൾ നേടാനുള്ള വിഭാഗീയതയ്ക്ക് ഉപാധികളാക്കിയതാണു കാരണം. പാർട്ടിക്ക് അംഗീകരിക്കാവുന്ന രീതി ആയിരുന്നില്ല ഇത്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ രൂക്ഷമായ ഉൾപ്പാർട്ടിസമരങ്ങൾ എക്കാലത്തും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഒരിക്കൽ പി. കൃഷ്ണപിള്ള പാർട്ടിസംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റിതന്നെ പിരിച്ചുവിടുന്ന സന്ദർഭം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇ.എം.എസ്. പലതവണ ഇതു പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, എന്താണു പാർട്ടിക്കുള്ളിൽ നടന്നതെന്ന് ഇന്നും പുറത്താർക്കും അറിയില്ല. ഭിന്നിപ്പിനുശേഷം ഇരു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികളും ഇതേ അച്ചടക്കശൈലിതന്നെയാണു തുടർന്നുവന്നത്. നിയസഭാസാമാജികരായിരുന്ന ചില

മുതിർന്ന നേതാക്കൾ അടുത്ത തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സരിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന സംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റി തീരുമാനിക്കുകയും എന്നാൽ, അവരില്ലാതെ ഒരു തെരഞ്ഞെടുപ്പിലേക്കു പോകുന്നതു വിജയസാദ്ധ്യതയ്ക്കു മങ്ങലേല്പിക്കും എന്നുള്ള നിശിതമായ വിമർശം പല ജില്ലാക്കമ്മിറ്റികളും ഉയർത്തിയതിനെ തുടർന്ന് ആ തീരുമാനം തിരുത്തി അവരെ മത്സരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത സംഭവം മുമ്പും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അത് എന്നാണെന്നോ ഏതു നേതാക്കളുടെ കാര്യത്തിലായിരുന്നെന്നോ ഇന്നും പാർട്ടിക്കുപുറത്ത് ആർക്കെങ്കിലും അറിയാമോ?

അന്നും വിഭാഗീയതക്കാലവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്. ഉൾപ്പാർട്ടിച്ചർച്ചകളെല്ലാം മാദ്ധ്യമചർച്ചകളും വിവാദങ്ങളുമായി മാറി. ഇതു യാദൃച്ഛികമായി സംഭവിച്ചതല്ല. ഈയൊരു പരിണാമം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ ശൈലിയിൽ വരുത്തിയതു മലപ്പുറം സമ്മേളനമാണ്. വാർത്താച്ചാനലുകളുടെ മത്സരത്തിനു പാർട്ടി ഇരയാക്കപ്പെട്ടു. വിഭാഗീയതയുടെ അന്തരീക്ഷം ഒരുക്കിക്കൊടുത്ത സൗകര്യം അവർ നന്നായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി. അതിന്റെ ദൂരവ്യാപകമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഇന്നും തുടരുന്നു. ഉൾപ്പാർട്ടിക്കാര്യങ്ങൾ മാദ്ധ്യമങ്ങളോടു പങ്കുവെക്കുന്നതിൽ തെറ്റു കാണാത്തവരാണ് ഇന്നു പല സഖാക്കളും. തിരുത്തേണ്ട തെറ്റുകളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്ന് ഇതായിട്ടാണു ഞാൻ കരുതുന്നത്.

വിദേശനിക്ഷേപവും പാർട്ടിനിലപാടും

മനോജ്: വിവാദങ്ങൾ ഈ ശൈലിയുടെ പ്രശ്നം മാത്രമാണോ?

ഐസക്ക്: ജീവനുള്ള പാർട്ടിയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടാകും. കഴിഞ്ഞ മൂന്നു പതിറ്റാണ്ടുകളിൽ ലോകം എത്രമാത്രം മാറിയിരിക്കുന്നു. അതനുസരിച്ചു പ്രത്യയശാസ്ത്രനിലപാടുകളിലും രാഷ്ട്രീയകാഴ്ചപ്പാടുകളിലും അടവുകളിലും എന്തെല്ലാം മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തണം എന്നതു സംബന്ധിച്ച് അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ സ്വാഭാവികമാണ്. അവയെല്ലാം ഉൾപ്പാർട്ടിച്ചർച്ചകളിലൂടെയും വേണ്ടിവന്നാൽ പാർട്ടിത്തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പൊതുചർച്ച വഴിയും പരിഹരിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. ദൗർഭാഗ്യവശാൽ ഉണ്ടായത് ആരോഗ്യകര

ഇടത്തുനിന്ന്: ജനകീയാസൂത്രണകാലത്ത് മുഖ്യമന്ത്രി ഇ. കെ. നായനാർക്കൊപ്പം. പ്രൊഫ: ഐ. എസ്. ഗുലാത്തി സമീപം; അന്ന് സഹകരണ, വൈദ്യുതി മന്ത്രി ആയിരുന്ന പിണറായി വിജയനൊപ്പം സെക്രട്ടേറിയറ്റിൽ യോഗത്തിൽ.

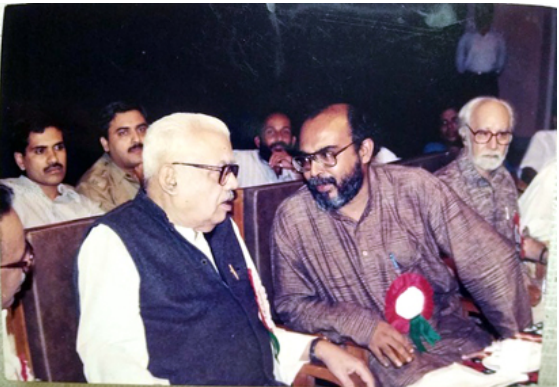

മായ ചർച്ചയ്ക്കുപകരം വ്യക്തിഹത്യകളാണ്. പലർക്കും വളരെ ഡോഗ്മാറ്റിക്കും വാർപ്പുമാതൃകയിൽ ഉള്ളതുമായ ചിന്താഗതികളാണ് ഉള്ളത്. ഉള്ളടക്കത്തെക്കുറിച്ചല്ല, രൂപത്തെക്കുറിച്ചാണു വേലലാതി. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു വികസനപ്രവർത്തനത്തെ തികച്ചും പരിഷ്കരണപരമായ ഒരു നടപടിയായി ചുരുക്കാം. എന്നാൽ, രാഷ്ട്രീയേച്ഛ ഉണ്ടെങ്കിൽ അതേ പ്രവർത്തനംതന്നെ രാഷ്ട്രീയേടപെടലിനുള്ള ശക്തമായ ഉപാധിയാക്കിയും മാറ്റാം. അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇതു വളരെയേറെ പ്രസക്തമാണ്.

നവലിബറൽ എന്നൊക്കെ ചിലർ ആക്ഷേപിക്കുമ്പോൾ എനിക്കു തമാശ തോന്നാറുണ്ട്. നവലിബറൽ ചിന്താഗതിക്കെതിരെ കേരളത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളവരിൽ ഒരാൾ ഞാനാണ്. 'കീഴടങ്ങലിന്റെ അർത്ഥശാസ്ത്രം', 'ലോകബാങ്കും നാണയനിധിയും', 'ആഗോളമാന്ദ്യവും ആഗോളവത്ക്കരണവും', 'അർത്ഥശാസ്ത്രപ്രവേശിക', 'സാമ്പത്തികബന്ധങ്ങൾ: കേന്ദ്രവും കേരളവും' എന്നിങ്ങനെ പുസ്തകങ്ങൾതന്നെയുണ്ട്; നിരവധി ലേഖനങ്ങളും.

മനോജ്: ഇങ്ങനെയൊക്കെയുള്ള താങ്കൾ അമേരിക്കൻ എംബസിയുടെ പ്രതിനിധികളുമായി ചർച്ച നടത്താൻ പോയത്?

ഐസക്ക്: അമേരിക്കൻ എംബസിയുടെ പ്രതിനിധികൾ മാത്രമല്ല, ഏതാണ്ട് ഒരു ഡസൻ വിദേശരാജ്യപ്രതിനിധികൾ മന്ത്രിയെന്ന നിലയിൽ എന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവരെ കാണേണ്ടത് എന്റെ ചുമതലയുമാണ്. പാർട്ടിയുടെ രാഷ്ട്രീയ കാഴ്ചപ്പാട് എന്തെന്ന് അറിയാത്തവരാണ് 'വിക്കി ലീക്സ്' പുറത്തുവിട്ട, ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ എന്തോ വലിയ ഞെട്ടിപ്പിക്കുന്ന സംഭവമാണെന്നു കരുതുന്നത്. അവരുടെ മനസിലിരിക്കുന്ന അഭിപ്രായങ്ങൾ പറയാനല്ല, ഞങ്ങളുടെ പാർട്ടിയുടെ അഭിപ്രായം പറയാനാണു രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനം നടത്തുന്നത്.

വിദേശമൂലധനത്തോടുള്ള നിലപാട് പാർട്ടിപ്പരിപാടിയിൽ കൃത്യമായി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാമ്രാജ്യത്വത്തിനുംകൂടി എതിരായുള്ള ഒരു വിപ്ലവമാണ് ഇന്ത്യയിൽ നടക്കേണ്ടത്. തന്ത്രപരമായ മേഖലകളിൽ, ധനകാര്യമേഖലയിൽ, ചില്ലറവ്യാപാരമേഖലയിൽ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഇടങ്ങളിലെല്ലാം വിദേശമൂലധനം കടന്നുവരുന്നതിനെ ഞങ്ങൾ വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാതെ എതിർക്കും. എന്നാൽ അതേസമയം വിദേശമൂലധനമേ പാടില്ല എന്ന നിലപാടു പാർട്ടിക്കില്ല. ജനകീയജനാധിപത്യവിപ്ലവം കഴിഞ്ഞാൽപ്പോലും ഇതായിരിക്കും സമീപനം. ഇതേപ്പറ്റി പാർട്ടിപ്പരിപാടിയിൽ പറയുന്നത് ഇതാണ്: 'ഉത്പാദനശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ആധുനികസാങ്കേതികവിദ്യ നേടാനും തെരഞ്ഞെടുത്ത മേഖലകളിൽ നേരിട്ടുള്ള വിദേശനിക്ഷേപം അനുവദിക്കും. മൊത്തം സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയുടെ താത്പര്യം അനുസരിച്ച് അന്താരാഷ്ട്രമൂലധനത്തിന്റെ ഒഴുക്കു നിയന്ത്രിക്കും'. അന്നു മുഖ്യമന്ത്രി ആയിരുന്ന സഖാവ് വി.എസും പിണറായി വിജയനും തോമസ് ഐസക്കും എം.എ. ബേബിയുമെല്ലാം ഈ പാർട്ടിനിലപാടാണ് ആവർത്തിച്ചത്. പാർട്ടിപ്പരിപാടി അറിയാത്ത ചില ചാനൽച്ചർച്ചാജീവികളുടെയും യൂട്ടോപ്യൻ തീവ്രപക്ഷക്കാരുടെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ ഏറ്റുപറയാൻ ഞങ്ങളെ കിട്ടില്ല.

മനോജ്: പാർട്ടിസമ്മേളനങ്ങളിൽ വിക്കി ലീക്സ് അജൻഡ ആകുമെന്നൊക്കെ പലരും പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിലും അതു വിവാദമാകാതിരുന്നത് അതുകൊണ്ടാണോ?

ഐസക്ക്: എന്തു വിവാദം? സഖാവ് നായനാരും സഖാവ് സുശീലാ ഗോപാലനും അമേരിക്കയിൽ പോയി വിദേശനിക്ഷേപം ആകർഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടും പാർട്ടിയിൽ വിവാദമായിട്ടില്ല. പിന്നെയാണ്, അമേരിക്കക്കാർ ഇവിടെ വന്നു സംസാരിച്ചാൽ വിവാദമാകുന്നത്. പാർട്ടിസമ്മേളനം അടുത്ത വേളയിൽ ചില വിവാദങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ പഴയ അനുഭവം വെച്ചു ശ്രമിച്ചുനോക്കിയതാണ്. അതൊന്നും വിലപ്പോയില്ല.

പ്രഭാത് പട്നായിക്കുമായുള്ള ബന്ധം

മനോജ്: രാഷ്ട്രീയസമീപനങ്ങളിൽ പാർട്ടിബുദ്ധിജീവിയും ആസൂത്രണബോർഡ് മുൻ അംഗവുമായ പ്രൊഫ: പ്രഭാത് പട്നായിക്കുമായി അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ ഉള്ളതായി മാദ്ധ്യമങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. പാർട്ടിയിലെ വിഭാഗീയതയുമായി ചേർത്തുള്ള ഇത്തരം വിവാദങ്ങൾക്ക് എന്താണു വിശദീകരണം? എങ്ങനെയാണ് അദ്ദേഹവുമായുള്ള ബന്ധം?

ഐസക്ക്: പ്രഭാത് പട്നായിക്ക് ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവുംപ്രമുഖ മാർക്സിസ്റ്റ് അർത്ഥശാസ്ത്ര പണ്ഡിതനാണ്. അർത്ഥശാസ്ത്രത്തിൽ മൗലികമായ സംഭാവനകൾ നല്കിയിട്ടുള്ള ആൾ. മൂന്നുദശാബ്ദം നീണ്ട അടുത്ത സൗഹൃദവും അദ്ദേഹവുമായുണ്ട്. സൈദ്ധാന്തികവും ആനുകാലികവും ഒക്കെയായ കാര്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ധാരാളം എഴുതുകയും പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ്. അപ്പോൾ എന്തെങ്കിലും ചില കാര്യങ്ങളിൽ വ്യത്യസ്താഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നു വരുന്നതു തികച്ചും സ്വാഭാവികമാണ്. ചില കാര്യങ്ങളിൽ വ്യക്തമായിത്തന്നെ വ്യത്യസ്തനിലപാടുകൾ ഉണ്ടുതാനും. അവ ഞങ്ങൾ പരസ്പരം ചർച്ചചെയ്യാറുമുണ്ട്. അക്കാദമികചർച്ചകൾ തികച്ചും അപരിചിതമായ കേരളത്തിൽ എന്തും വിവാദമാകാം എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ഇവ തുറന്നു ചർച്ചചെയ്യാറില്ല എന്നുമാത്രം. ഇതിനൊക്കെ വിഭാഗീയതയുമായി എന്തു ബന്ധം? കൈകാര്യംചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ, ഞങ്ങളുടെ പാർട്ടിയുടെ രീതികളിൽ, മാദ്ധ്യമപ്രവർത്തകർക്കു വേണ്ടത്ര അറിവില്ലാതെവരുന്നതിന്റെ പ്രശ്നം മാത്രമാണിത്.

ആസൂത്രണബോർഡ് അംഗം എന്നനിലയിലും മന്ത്രിയെന്ന നിലയിലുമൊക്കെ പൊതുരംഗത്തെ അഴിമതി തടയുന്നതിൽ ക്രിയാത്മകമായി ഇടപെടാൻകഴിഞ്ഞ ആളാണു താങ്കൾ; പലതും പിന്നീട് അട്ടിമറിക്കപ്പെട്ടെങ്കിലും. ഗ്രാമസഭയിലൂടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്, നിർമ്മാണപ്രവൃത്തികൾ ഗുണഭോക്തൃസമിതികളെ ഏല്പിച്ചത്, സർക്കാർവകുപ്പുകളും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും പൗരാവകാശരേഖ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്, അവയുടെ സാമൂഹിക ഓഡിറ്റ്, ഭരണനടപടിക്രമം ലഘൂകരിക്കൽ, അഴിമതിരഹിതചെക്പോസ്റ്റുകൾ,... പലതും താങ്കളുടെ മുൻകയ്യിലോ സ്വന്തം വകുപ്പിലോ തുടങ്ങിവച്ച പരിഷ്കാരങ്ങളാണ്. അഴിമതിയുടെ കോട്ടയായ മരാമത്തുവകുപ്പിന്റെ ചുമതല വി.എസ്. മന്ത്രിസഭയുടെ ഒരുഘട്ടത്തിൽ താങ്കൾക്കു ലഭിച്ചിരുന്നല്ലോ.

അന്ന് പി.ഡബ്ലിയു.ഡി. മാനുവൽ പരിഷ്കരിക്കുന്നതടക്കമുള്ള നടപടികളിലൂടെ അഴിമതിപ്പഴുതുകളിൽ കൈവയ്ക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴാണു വ്യക്തിപരമായി ഉന്നം വച്ചു ലോട്ടറിവിവാദം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നത്. സാന്റിയാഗോ മാർട്ടിനിൽനിന്നു 'ദേശാഭിമാനി' ബോൺഡു വാങ്ങിയതുകൊണ്ടു ലോട്ടറിക്കാര്യത്തിൽ കടുത്ത നിലപാടെടുക്കാതിരിക്കാൻ എന്തെങ്കിലും സമ്മർദ്ദം ഉണ്ടായിരുന്നോ?

ലോട്ടറിവിവാദം

ഐസക്ക്: എന്തിന്റെ പേരിലായാലും ആ പണം വാങ്ങിയത് തെറ്റായിപ്പോയി. അതു വളരെ അപമാനകരമായ സ്ഥിതിവിശേഷം സൃഷ്ടിച്ചു. പാർട്ടിതന്നെ സ്വയംവിമർശനപരമായി ഇത് അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. പക്ഷെ, ലോട്ടറി സംബന്ധിച്ച നയത്തെ ഇതോ ലോട്ടറിക്കാർ നല്കുന്ന പരസ്യങ്ങളോ തെല്ലുപോലും സ്വാധീനിച്ചിട്ടില്ല. അഞ്ചുവർഷം മന്ത്രിയായിരിക്കെ ലോട്ടറിരാജാക്കന്മാർ പോകട്ടെ, അവരുടെ ഒരു ഏജന്റിനുപോലും എന്നെ കാണാൻ അനുവാദം നല്കിയിട്ടില്ല. ലോട്ടറിപ്രശ്നത്തിൽ ഞാൻ എടുത്ത നിലപാടുകളെ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ സ്വാധീനിക്കാൻ പാർട്ടിയിൽനിന്ന് ഒരാളും പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ ശ്രമിച്ചിട്ടുമില്ല. പക്ഷെ, ദേശാഭിമാനി എടുത്ത കടം ലോട്ടറിവിവാദത്തിൽ വലിയ ആരോപണമായി ഉയർന്നു. എന്നെ ഏറ്റവും പ്രതിരോധത്തിൽ ആഴ്ത്തിയത് ഈ തുകയെ ലോട്ടറിനയവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാൻ പ്രതിപക്ഷം നടത്തിയ ശ്രമമാണ്. പക്ഷേ, ഒരു കാര്യംകൂടി പറഞ്ഞോട്ടെ. ദേശാഭിമാനി സാന്റിയാഗോ മാർട്ടിന്റെ കൈയിൽനിന്നു മുൻകൂറായി പരസ്യത്തിന്റെ രണ്ടുകോടിരൂപ വാങ്ങിയതിനെക്കുറിച്ച് ഇത്രയേറെ വാചാലരാകുന്ന കേരളത്തിലെ മറ്റു മാദ്ധ്യമങ്ങൾ അവർക്കു ലോട്ടറിപ്പരസ്യംവഴി കിട്ടിയ തുക എത്രയെന്നു തുറന്നു പറയാൻ തയ്യാറാകുമോ? പരസ്യപ്പണം അവരുടെ എഡിറ്റോറിയൽ നയത്തെ സ്വാധീനിച്ചോ എന്നും വ്യക്തമാക്കട്ടെ.

മനോജ്: താങ്കൾ അന്നു നാലരക്കൊല്ലം ലോട്ടറിവകുപ്പ കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടും തടയാൻ കഴിയാതിരുന്ന അന്യസംസ്ഥാനലോട്ടറിവില്പന, ലോട്ടറിപ്രശ്നം വി.എസ്. ഏറ്റെടുത്തയുടൻ തടയാൻ കഴിഞ്ഞത് എങ്ങനെ എന്ന ചോദ്യം പ്രസക്തമല്ലേ?

ഐസക്ക്: എന്നോടു പലരും ചോദിച്ചിട്ടുള്ള ചോദ്യമാണിത്. അന്യസംസ്ഥാന ലോട്ടറിക്കാരുടെ അനധികൃതടിക്കറ്റ് വാളയാറിൽ എന്റെ വകുപ്പ പിടികൂടിയത് പ്രതിപക്ഷമോ മാദ്ധ്യമങ്ങളോ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടല്ല. ആ സംഭവത്തെ തുടർന്നുണ്ടായ നിയമനടപടികളാണു വില്പന തടസപ്പെടാൻ ഇടയാക്കിയത്. ലോട്ടറിവിവാദം തുടങ്ങിയശേഷം സർക്കാർ എടുത്ത നടപടികളെല്ലാം അതിനുമുമ്പും സ്വീകരിച്ചിരുന്നവയാണ്: വിജിലൻസ് അന്വേഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ റദ്ദാക്കാൻ ഉത്തരവു നല്കി, നികുതി മേടിക്കാതിരുന്നു, അനധികൃതമായി കടത്തിയ ലോട്ടറി പിടിച്ചുവച്ചു. പക്ഷെ, അന്നും പിന്നീടും തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസം ഉണ്ടായി. ഇത്തരം ഓരോ കേസിലും ഹൈക്കോടതി സിംഗിൾ ബഞ്ചും ഡിവിഷൻ ബഞ്ചും സുപ്രീം കോടതിവരെയും ലോട്ടറിക്കാർക്ക് അനുകൂലമായാണു വിധിച്ചത്. ഒരു ഘട്ടത്തിൽ, കോടതിയിൽ

കെട്ടിവച്ച പണം നികുതിയായി കരുതി ലോട്ടറി നടത്താൻ അനുവാദംപോലും ഹൈക്കോടതി നല്കി. സംസ്ഥനസർക്കാരിനു നികുതി പിരിക്കാനല്ലാതെ ലോട്ടറിയെ നിയന്ത്രിക്കാൻ അധികാരമില്ല എന്നായിരുന്നു കോടതികളുടെ നിലപാട്. നിയമലംഘനം നടത്തിയാലും ക്രിമിനൽനടപടി എടുക്കില്ല എന്നു മുൻ യു.ഡി.എഫ്. സർക്കാർ സത്യവാങ്മൂലം നല്കിയിരുന്നതിനാൽ അത്തരം നടപടികളും സാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. ഈ സത്യവാങ്മൂലം പിൻവലിക്കാൻ അനുവദിക്കണമെന്നു സുപ്രീം കോടതിയോടു നിരന്തരം ഞങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടതിന്റെ ഫലമായാണ്, ഉപാധികളോടെ ചില നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനുള്ള അനുവാദം ലഭിച്ചത്. ഇതൊക്കെ നടക്കുമ്പോഴും അതിനു ശേഷവും ഞാൻതന്നെ ആയിരുന്നു ലോട്ടറിവകുപ്പിന്റെ മന്ത്രി.

ഭരണത്തിന്റെ അവസാനവർഷം ഉയർന്നുവന്ന രൂക്ഷമായ വിവാദവും ലോട്ടറിമാഫിയയുടെ വെട്ടിപ്പു സംബന്ധിച്ചു ജനങ്ങളിൽ തിളച്ചുപൊന്തിയ വികാരവും കോടതിയെയും സ്വാധീനിച്ചു എന്നുവേണം കരുതാൻ. ഇതാണ് ഉണ്ടായ മാറ്റം. മുൻകാലങ്ങളിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി, കേസുകൾ അതിവേഗം തീർപ്പാക്കുന്നതിനുപകരം വിശദമായ അന്വേഷണം നടത്തി റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിക്കാൻ സർക്കാരിനു സമയം അനുവദിച്ചു. ഏറെത്തവണ കേസ് തുടർവാദത്തിനുവേണ്ടി നീട്ടിവെച്ചു. ഇതിന്റെയൊക്കെ ഫലമായി അന്യസംസ്ഥാനലോട്ടറിവില്പന പ്രായോഗികമായി തടസപ്പെട്ടു. അപ്പോഴും ഓർക്കേണ്ട കാര്യം, വിവാദം തുടങ്ങിയശേഷമുള്ള കേസുകളിലും സംസ്ഥാനസർക്കാരിനു നിയന്ത്രണാധികാരമുണ്ട് എന്ന് ഒരു കോടതിയും വിധിച്ചിട്ടില്ല എന്നതാണ്. അങ്ങനെതന്നെയാണ് ഇതുവരെ വന്നിരിക്കുന്ന വിധികളെല്ലാം.

മനോജ്: മാർട്ടിന്റെ സാമ്രാജ്യം 2011-ഓടെ അസ്തമിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നല്ലോ. അതു പൂർത്തിയായി. ലോട്ടറിവിവാദത്തിന് അന്ത്യമായി എന്നു കരുതാമോ?

ഐസക്ക്: മാർട്ടിനെ അറസ്റ്റു ചെയ്തതു തമിഴ്നാടു പൊലീസാണ്, ഭൂമിതട്ടിപ്പിന്. സാന്റിയാഗോ മാർട്ടിനടക്കം കേരളത്തിൽ വന്നു തെളിവു നല്കിയല്ലോ. യു.ഡി.എഫ്. സർക്കാരിന് അറസ്റ്റു ചെയ്യാൻ പറ്റിയോ? ഞാൻ ആ സർക്കാരിനെ കുറ്റം പറയില്ല. നിലവിലുള്ള കോടതിവിധിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സർക്കാരിന് അത് ആവില്ലായിരുന്നു. ഭാഗ്യവശാൽ ഭൂട്ടാൻ ലോട്ടറിനടത്തിപ്പു നിർത്തിവച്ചു. കേരളത്തിലെ വിവാദങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഭൂട്ടാൻപത്രങ്ങൾ നടത്തിയ പ്രചാരണത്തിന്റെ ഫലം. തത്ക്കാലം പ്രശ്നം തീർന്നു.

പക്ഷെ, ഇതിനിടയിൽ ചില അപകടങ്ങൾ പതിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. വടക്കുകിഴക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും ലോട്ടറി നടത്തുന്നുണ്ട്. മാർട്ടിൻ ഇല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും ഏജന്റു വരും. 2001 – 2006-ലെ യു.ഡി.എഫ്. സർക്കാർ കോടതിയിൽ കൊടുത്ത സത്യവാങ്മൂലം അതിനിടയിൽ പിൻവലിച്ച് അനുകൂലവിധി നേടിയില്ലെങ്കിൽ ലോട്ടറിമാഫിയ വീണ്ടും കേരളത്തിലേക്കു വരാം. കാര്യങ്ങൾ വീണ്ടും പഴയപടി ആകാം. മറ്റൊരപകടം, ഓൺലൈൻ ലോട്ടറിയെ ലോട്ടറിയായി അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള യു.പി.എ.സർക്കാർ കൊണ്ടുവന്ന കേന്ദ്രചട്ടമാണ്. അതിന്റെ മറവിൽ ഓൺലൈൻ ലോട്ടറിക്കാരും വന്നുകൂടാ

ഇടത്തുനിന്ന്: മന്ത്രി പാലോളി മുഹമ്മദുകുട്ടി, പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ജ: വി. ആർ. കൃഷ്ണയ്യർ, എൽ. ഡി. എഫ്. കൺവീനറും ജനകീയാസൂത്രണ ഉന്നതതലമാർഗ്ഗനിർദ്ദേശകസമിതി അദ്ധ്യക്ഷനുമായിരുന്ന വി. എസ്. അച്ചുതാനന്ദൻ എന്നിവരുമായി സംഭാഷണത്തിൽ; ജനകീയാസൂത്രണപ്രവർത്തനങ്ങൾ കാണാൻ ഉൾനാടൻ ഗ്രാമങ്ങളും ആദിവാസിമേഖലകളും വി. എസ്. അച്ചുതാനന്ദൻ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ.

യ്യയില്ല. ഇതിനെല്ലാം എതിരെ കക്ഷിഭേദമെന്യേ എല്ലാവരും ജാഗ്രത പുലർത്തേണ്ടതുണ്ട്.

മനോജ്: ലോട്ടറിവിവാദം വ്യക്തിപരമായി എങ്ങനെ ബാധിച്ചു?

ഐസക്ക്: ഒരുപാടു സമയം വൃഥാ ചെലവായി. ട്രഷറിയിലും മറ്റും ലക്ഷ്യമിട്ട ചില കാര്യങ്ങൾ തന്മൂലം ചെയ്തുതീർക്കാൻ സമയം കിട്ടാതെപോയി. വ്യക്തിപരമായി എന്തെങ്കിലും അഴിമതി ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു രാഷ്ട്രീയേതിരാളികൾപോലും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. പക്ഷെ, ആറേഴുമാസക്കാലം നീണ്ടുനിന്ന വിവാദങ്ങൾ, അതിൽത്തന്നെ പലതും കേസും സങ്കീർണ്ണതകളും നിറഞ്ഞവ, സംശയത്തിന്റെ പൊടിപടലം സൃഷ്ടിച്ചു. അഴിമതിയൊന്നും ഇല്ലെങ്കിലും കേസുനടത്തിപ്പിലും മറ്റും വീഴ്ച വന്നിട്ടുണ്ടോ എന്നു ചിലർ ന്യായമായും സംശയിച്ചിട്ടുണ്ടാകും. കേസു നടത്തുന്നതോ പൊലീസ്നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതോ ധനമന്ത്രിയല്ല എന്നതു പോലും പലരും മറന്നുപോയി.

ഇതിലൊന്നും ദുഃഖം ഇല്ലാതില്ല. ഏതായാലും നല്ലൊരു കാര്യം, ഇനി ഒരു വിധപ്പെട്ട ഏതു വിവാദം വന്നാലും എന്നെ ഏശാനിടയില്ല എന്നതാണ്. അത്ര യ്ക്കു കരുത്തു കിട്ടി. ജനകീയാസൂത്രണ, ലോട്ടറി വിവാദങ്ങളെക്കാൾ വലിയവ ഇനി ഉണ്ടാകാൻ ഇടയില്ലല്ലോ!

വടക്കേയറ്റത്തൊരു സഹപാഠിമന്ത്രി!

മനോജ്: സംസ്ഥാനം സ്വന്തമായി ബാങ്ക് തുടങ്ങുക എന്ന ആശയം ആദ്യം മന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുകയുണ്ടായല്ലോ? ഇന്നതു യാഥാർത്ഥ്യമായി. എങ്ങനെയാണാ ആലോചന സംഭവിച്ചത്?

ഐസക്ക്: വി.എസ്. മന്ത്രിസഭയുടെ കാലത്തുതന്നെ ഞങ്ങൾ ആലോചിച്ചതാണ് സ്വന്തമായി ഒരു ബാങ്ക്. അതു നടന്നില്ല. 2016-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിന് ഒരുങ്ങുമ്പോഴും ആ ആലോചന സജീവമായി. പുതിയൊരു ബാങ്കിനെക്കാൾ എളുപ്പം ത്രിതലസഹകരണസംവിധാനത്തെ ദ്വിതലസംവിധാനമായി രൂപപ്പെടുത്തൽ ആണെന്ന നിർദ്ദേശം കേരള പഠനകോൺഗ്രസ്സിൽ സഖാവ് പിണ

റായി മുന്നോട്ടുവച്ചു. സംസ്ഥാന-ജില്ലാ സഹകരണബാങ്കുകളുടെ സംയോജനത്തിലൂടെ രൂപംകൊള്ളുന്ന അപ്പെക്സ് ബാങ്ക് കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ബാങ്ക് ആയിരിക്കും എന്നു കണ്ടു. നവകേരളസൃഷ്ടിയിൽ നിർണ്ണായകസ്ഥാനം ഇതിനു വഹിക്കാനുമാകും.

മനോജ്: മറ്റേതെങ്കിലും സംസ്ഥാനത്ത് സ്വന്തം ബാങ്ക് ഉണ്ടോ? റിസർവ്വ് ബാങ്ക് അനുമതി സംബന്ധിച്ചൊക്കെ ആശങ്കകൾ ഉണ്ടായിരുന്നല്ലോ?

ഐസക്ക്: ജമ്മു-കശ്മീർ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വന്തം ബാങ്കായിരുന്നു ജെ. ആൻഡ് കെ. ബാങ്ക്. സംസ്ഥാനസർക്കാരിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലായിരുന്ന ബാങ്കിന്റെ സ്ഥിതി ആ സംസ്ഥാനംതന്നെ ഇല്ലാതായതിനെത്തുടർന്ന് എന്താകും എന്ന് അറിയില്ല. ഇപ്പോൾ ഏതായാലും പ്രവർത്തനം തുടരുന്നുണ്ട്. ജെ. ആൻഡ് കെ. ബാങ്ക് സംസ്ഥാനോടമസ്ഥതയിൽ ആയിരുന്നെങ്കിലും അത്തരം പുതിയ ബാങ്കുകൾ റിസർവ് ബാങ്കിനു സമ്മതമല്ലായിരുന്നു. പിന്നെ നയം മാറ്റി. അങ്ങനെയാണ് കേരളത്തിനും പുതിയ ബാങ്ക് എന്ന ആശയം ഉയർന്നുവന്നത്.

കഴിഞ്ഞതവണ ഞാൻ മന്ത്രി ആയിരിക്കുമ്പോൾ ബാങ്കിന്റെ നടത്തിപ്പു പഠിക്കാൻ കശ്മീരിൽ പോയിരുന്നു. അന്ന് ആ ബാങ്കിന്റെ പുതിയ ലോഗോയുടെ പ്രകാശനത്തിൽ മുഖ്യാതിഥി ഞാനായിരുന്നു.

അതിൽ ഒരു പഴയ സൗഹൃദത്തിന്റെ കഥകൂടിയുണ്ട്. അന്ന് ആ ബാങ്കിന്റെ ചെയർമാൻ ആയിരുന്നത് എന്റെ പഴയ സുഹൃത്ത് ഹസീബ് ഡ്രാബു ആണ്. സി.ഡി.എസിൽ 1980 – 92-കാലത്ത് ഞാൻ പിഎച്ച്.ഡി. ചെയ്യുമ്പോൾ ഹസീബ് ഡ്രാബു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു, എം.ഫിൽ. വിദ്യാർത്ഥിയായി. ആ എം.ഫിൽ. ബാച്ചിലെ ഏറ്റവും സമർത്ഥനായ വിദ്യാർഥി ആയിരുന്നു ഹസീബ്. സി.ഡി.എസിൽനിന്നു നേരെ ബിസിനസ് സ്റ്റാൻഡേഡ് പത്രത്തിൽ ചേർന്നു. പിന്നെ പത്താം ധനക്കമ്മിഷനിൽ ഇക്കണോമിസ്റ്റായി. ആസൂത്രണക്കമ്മിഷൻ ഉപദേശകനായി. പല പ്രശസ്തകമ്പനികളുടെയും ഡയറക്ടറായി. ഒടുവിൽ ജമ്മു-കശ്മീർ ധനമന്ത്രിയുമായി.

മനോജ്: തെക്കേയറ്റത്തെയും വടക്കേയറ്റത്തെയും സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ ധനമന്ത്രിമാർ പഴയ വിദ്യാർത്ഥിസുഹൃത്തുക്കളായിരിക്കുക! പത്രങ്ങൾക്ക് ഒരു ബോക്സ് വാർത്തയാകുമായിരുന്നു.

ഐസക്ക്: അതെ. കിഴക്കേയറ്റത്തെ സംസ്ഥാനത്തുനിന്നുള്ള ധനമന്ത്രിക്കുമുണ്ട് അല്പം കേരളബന്ധം. പശ്ചിമബംഗാൾ ധനമന്ത്രി അമിത് മിത്രയുടെ ഭാര്യ കോഴിക്കോട്ടുകാരിയാണ്-ഡോ: കെ.എൻ. രാജിന്റെ അനന്തരവൾ. അഞ്ചു വർഷത്തെ ഇടവേളയ്ക്കുശേഷം ധനമന്ത്രിമാരുടെ എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിനു കോൽക്കത്തയിൽ എത്തിയപ്പോൾ ഇവരെയെല്ലാം കാണാൻ അവസരം ഉണ്ടായി. അമിത് മിത്രയാണ് ഇപ്പോൾ കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ. ആൾ തൃണമൂൽ മന്ത്രിയാണ്. കഴിഞ്ഞവട്ടം ഞാൻ മന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോഴും പശ്ചിമബംഗാൾ ധനമന്ത്രിതന്നെ ആയിരുന്നു ചെയർമാൻ-സി.പി.ഐ. (എം)ലെ അസിം ദാസ് ഗുപ്ത. അമിത് മിത്ര രൂപത്തിലും ഭാവത്തിലും ഒരു പ്രൊഫസർ തന്നെ. ദില്ലി സ്കൂളിൽ ഡോ. കെ.എൻ. രാജിന്റെ

വിദ്യാർത്ഥി ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് സെന്റർ ഫോർ ഡവലപ്മെന്റ് സ്റ്റഡീസിനെ അറിയാം. അങ്ങിനെ എന്നെയും.

ഇന്നത്തെ ജി.എസ്.റ്റി. നിയമത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ പരിഗണന വേണമെന്ന് ജി.എസ്.റ്റി. കൗൺസിൽ യോഗത്തിൽ ഹസീബ് ഡ്രാബു വാദിക്കുകയുണ്ടായി. പുതിയ ജി.എസ്.റ്റി. ഭരണഘടനാഭേദഗതിയിൽ കശ്മീരിന്റെ പ്രത്യേകപദവിക്കു സ്ഥാനം നല്കണമെന്നും അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഭരണഘടന നല്കുന്ന പ്രത്യേകാവകാശം സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ജി.എസ്.റ്റി. നിയമമേ തങ്ങൾ പാസ്സാക്കൂ എന്ന് ഹസീബ് അസന്നിഗ്ധമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. ബിജെപിയുമായി സഖ്യത്തിൽ ജമ്മു-കശ്മീർ ഭരിക്കുകയായിരുന്ന ഈ ധനമന്ത്രിയുടെ നിലപാട് എനിക്കു കൗതുകകരമായി തോന്നി. ധനമന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ സംസ്ഥാനാവകാശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി വാദിക്കാൻ ഒരു കൂട്ടായിരുന്നു. എന്തുചെയ്യാം! മന്ത്രിസഭയെല്ലാം പിരിച്ചുവിട്ട് ജമ്മു-കശ്മീരിനെത്തന്നെ വിഭജിച്ചില്ലേ!

തലകീഴ് മറിച്ച ധനനയം

മനോജ്: സാധാരണ ധനമന്ത്രിമാർ എല്ലാ വകുപ്പിന്റെയും ധനാവശ്യങ്ങൾ നിഷേധിച്ചു ജനകീയരല്ലാതായി മാറുന്നതാണു സാധാരണ കാണാറ്. ആ നിഷേധാത്മകകാഴ്ചപ്പാടുതന്നെ താങ്കൾ തിരുത്തുകയുണ്ടായല്ലോ. ആദ്യമന്ത്രിപദത്തിന്റെ അഞ്ചുവർഷവും പണമില്ലെന്ന് ഒരിക്കലും പറഞ്ഞില്ല. താങ്കൾ ആ പദവിയെ ഗ്ലാമറസ് ആക്കിമാറ്റി! ഓരോ ബജറ്റും ഓരോ ആഘോഷം ആയിരുന്നു. ജനകീയനായ ധനമന്ത്രി എന്ന അംഗീകാരം നേടി. എന്തായിരുന്നു അതിന്റെ ജാലവിദ്യ?

ഐസക്ക്: ഇല്ല എന്നു പറയുന്ന പതിവ് ആദ്യ ഊഴത്തിലെ മൂന്നാം വർഷത്തോടെ പൂർണ്ണമായി അവസാനിപ്പിച്ചു. ഉള്ള വിഭവംവച്ചു കാര്യം നടത്തലല്ല, ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ചു വിഭവം കണ്ടെത്തി നല്കുകയാണു ധനവകുപ്പിന്റെ ദൗത്യമെന്നു പുനർനിർവ്വചിച്ചു. ജീവനക്കാരെ അത്തരത്തിൽ പാകപ്പെടുത്തി. പണം ചെലവാക്കൽ സംബന്ധിച്ച യാഥാസ്ഥിതികധാരണകൾ തള്ളിക്കളഞ്ഞു. എല്ലാ ഫയലും ധനവകുപ്പിൽ വരണമെന്ന മാമൂലുതന്നെ നിർത്തി. മന്ത്രിമാർ ഇങ്ങോട്ടു വരാൻ കാത്തുനില്ക്കാതെ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു നമുക്കു ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിലേക്കു കാര്യങ്ങൾ നീങ്ങി. 2006 – 11 കാലത്ത് ധനസ്ഥിതി മെച്ചപ്പെട്ട മൂന്നാം വർഷം മുതലുള്ള ബജറ്റുകൾ സംസ്ഥാനത്തിനു പുതിയ ദിശാബോധം നല്കാൻ ലക്ഷ്യംവച്ചവ ആയിരുന്നു. താങ്കൾ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്, ഓരോ ബജറ്റും ഓരോ ആഘോഷംതന്നെ ആയിരുന്നു. അങ്ങിനെ ആക്കിയതാണ്. സമ്പദ്ഘടന, ധനകാര്യം, വികസനം ഇവയെക്കുറിച്ചുള്ള വലിയ അനൗപചാരികവിദ്യാഭ്യാസപരിപാടികൾ ആയിരുന്നു അവ. സാധാരണക്കാർപോലും ഇതൊക്കെ അറിയണം. ഇടപെടാനും ചോദ്യം ചെയ്യാനും അവർക്കു കഴിയണം.

സാധരണ ബജറ്റ്പ്രസംഗങ്ങൾ സെക്രട്ടറിമാർ ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതിയുണ്ടാക്കി മലയാളത്തിൽ ആക്കാറാണ്. എന്നാൽ എന്റെ പ്രസംഗങ്ങളെല്ലാം

ഞാൻതന്നെ മലയാളത്തിൽ എഴുതുകയായിരുന്നു. എഴുതിത്തീരുമ്പോഴേക്കും ബജറ്റിന്റെ ഘടനതന്നെ മാറും. കണക്കിൽ ചേർക്കാൻ കഴിയാതെപോയ പലതും പ്രസംഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താനുള്ള അധികാരം ഞാൻ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിച്ചു. ഇവ പിന്നീടു സപ്ലിമെന്ററിയിലൂടെ ബജറ്റിൽ കൊണ്ടുവരുന്ന രീതി സ്വീകരിച്ചു. മാമൂൽധാരണക്കാരുടെ പതിവുനിയന്ത്രണങ്ങളും പരിമിതികളും മറികടക്കാനാണ് ഈ രീതി അവലംബിച്ചത്. ഇത് അറിയാതെയാണു പ്രതിപക്ഷം പലപ്പോഴും കണക്കിലില്ല, പ്രസംഗത്തിലേയുള്ളൂ എന്നു വിമർശിച്ചത്.

മനോജ്: കണക്കെഴുത്തിനപ്പുറം ബജറ്റിനെ സർഗ്ഗാത്മകവികസനദർശനം ആക്കുന്നതിൽ അക്കാദമികസുഹൃത്തുക്കളുടെ സഹായം കാര്യമായി കിട്ടിയിരുന്നു, അല്ലേ?

ഐസക്ക്: നിശ്ചയമായും. ഓരോ വിഷയത്തിലും പ്രാവീണ്യം ഉള്ളവരെ നേരിട്ടു ബന്ധപ്പെട്ടു വിളിക്കാൻ എനിക്കു കഴിയുമായിരുന്നു. പേരെടുത്തു പറയേണ്ട എന്റെ രണ്ടു വിദ്യാർത്ഥികളാണു ദില്ലി നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് പബ്ലിക് ഫിനാൻസ് ആൻഡ് പോളിസീസിൽ പ്രൊഫസറായ പിനാകി ചക്രവർത്തിയും റ്റാറ്റ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് സോഷ്യൽ സയൻസസിൽ അദ്ധ്യാപകനായ ഡോ: രാം കുമാറും. ഇവർ പലപ്പോഴും ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്. ദില്ലിയിലും മുംബൈയിലും പോകുമ്പോഴും ഇവരെ കാണുമായിരുന്നു. ജെ.എൻ.യു.വിലെ സി.പി. ചന്ദ്രശേഖർ, ജയതി ഘോഷ്, കോൽക്കത്തയിലെ സുശീൽ ഖന്ന, ചെന്നൈയിലെ വെങ്കിടേഷ് ആത്രേയ, സി.ഡി.എസിലെ മുൻ സഹപ്രവർത്തകർ, തുടങ്ങി പലരും ഏറെ സഹായം നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ സഹകരണം പല പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും അക്കാദമികമാനം നല്കാൻ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനധനകാര്യത്തെപ്പറ്റി ശ്രദ്ധേയമായ പ്രബന്ധങ്ങളും പിനാകിയും രാംകുമാറും ഒക്കെയായി ചേർന്ന് ഇക്കാലയളവിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കടക്കെണിപ്പേടിയും 'നല്ലനാളെ'യും

മനോജ്: വായ്പക്കാര്യത്തിലും മറ്റുമുള്ള താങ്കളുടെ നിലപാടുകൾ കേവലം ധനതത്ത്വശാസ്ത്രപരം മാത്രമല്ലേ? കടമെടുക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിനു താത്ത്വികമായി ശേഷിയുണ്ടെന്നുകരുതി വൻതോതിൽ കടബാദ്ധ്യത ഉണ്ടാക്കിവയ്ക്കുന്നതു സാമാന്യജനങ്ങളുടെ യുക്തിക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെടുമോ? ആളോഹരി കടബാദ്ധ്യതയുടെ കണക്കും കടക്കെണി എന്ന ആശങ്കയുമൊക്കെ കേട്ടു ജനം ഭയക്കില്ലേ?

ഐസക്ക്: നമ്മുടെ നാട്ടിൽ വായ്പ എടുത്തു കാര്യങ്ങൾ നടത്താത്തവർ എത്രപേരുണ്ട്? ഓരോരുത്തരും അവരവർക്കു താങ്ങാവുന്ന കടമാണ് എടുക്കുന്നത്. കൂടുതൽ ശേഷിയുള്ളവർ കൂടുതൽ എടുക്കും. ഇവിടെയും ശേഷിയാണ് ഒരു ഘടകം. ഏതാനും കിലോ ഭാരം മാത്രം എടുക്കാൻ കഴിയുന്ന കൊച്ചു കുട്ടി വളർന്നു കരുത്തനായ യുവാവായി മാറുമ്പോൾ ഒരു ക്വിന്റൽച്ചാക്കുതന്നെ എടുക്കാനാകും. അതുപോലെ, സമ്പദ്ഘടന കരുത്തു നേടുമ്പോൾ കൂടുതൽ കടം എടുക്കാം. കേരളസമ്പദ്ഘടനയുടെ ആരോഗ്യം നാൾക്കുനാൾ മെച്ചപ്പെടുകയായിരുന്നു. അതു 12 – 14 ശതമാനം വേഗത്തിൽ വളരുകയായിരു

ന്നു; യു.ഡി.എഫ്. ഭരിക്കുന്ന വർഷങ്ങളിലും. അതുകൊണ്ട്, കടത്തിന്റെ തുക കൂടിയാലും ആഭ്യന്തരവരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കടഭാരം കൂടില്ല, കുറയുകയാണു ചെയ്യുക. കേവലമായ തുക കണ്ട് ആരും പരിഭ്രമിക്കേണ്ടതില്ല. ക്വിന്റൽ ചാക്ക് എടുക്കാമെങ്കിലും അത്രയൊന്നും നാം എടുക്കുന്നുമില്ല.

മറ്റൊരു ഘടകം, പരിധിയാണ്. ഒരാൾ വായ്പയ്ക്കു നമ്മുടെ ഈടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിശ്ചിത തുകയ്ക്ക് അപ്പുറം തരില്ലെന്നു ബാങ്കുകാർ പറയില്ലേ? ഇവിടെയും പരിധിയുണ്ട്. നിങ്ങൾ എത്ര ശ്രമിച്ചാലും സംസ്ഥാനവരുമാനത്തിന്റെ മൂന്നു ശതമാനത്തിനപ്പുറം വായ്പ എടുക്കാൻ നിയമം അനുവദിക്കില്ല. അതുകൊണ്ട്, ഇഷ്ടംപോലെ, അപകടകരമായ തോതിൽ, വായ്പയെടുക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ആരും തെറ്റിദ്ധരിക്കണ്ടാ.

പിന്നെ, താങ്ങാവുന്നത്രയും വായ്പ എടുത്താൽ അത്രയും റോഡും പാലവുമെല്ലാം പണിയാം. വേണ്ടെന്നു വച്ചാൽ ഇവയൊക്കെ 'നല്ല നാളെ' ഉണ്ടാകുന്ന കാലത്തേക്കു മാറ്റിവയ്ക്കണം.

മനോജ്: ഉയർത്തപ്പെടുന്ന വേവലാതി അടിസ്ഥാനരഹിതം ആണെന്നാണോ?

ഐസക്ക്: ആണെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം. പക്ഷെ, തിരുത്തേണ്ട ഒരു ദൗർബല്യമുണ്ടെന്നു ഞാനും അംഗീകരിക്കുന്നു. നാം എടുക്കുന്ന വായ്പയുടെ നല്ലപങ്കും നിത്യനിദാന (റവന്യൂ) ച്ചെലവിനാണ് ഉപയോഗിച്ചുവന്നത്. അപ്പോൾ റേഷൻ വാങ്ങാൻ എല്ലാ ആഴ്ചയും കടം വാങ്ങിയാൽ സംഭവിക്കുന്നതു സർക്കാരിനും സംഭവിക്കും. എന്നാൽ ഇന്നു കടമെടുത്തു നിത്യനിദാനം നടത്താൻ നിയമം അനുവദിക്കില്ല. അതുകൊണ്ട് ആ പഴയ വേവലാതിക്ക് ഇന്നു ന്യായമില്ല. പ്രത്യുത്പാദനകരമായി ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ തിരിച്ചടയ്ക്കാനുള്ള വരുമാനം അതിൽനിന്നുതന്നെ ഉണ്ടാകും. നിങ്ങൾ വായ്പയെടുത്തു വ്യവസായം നടത്തുന്നതുപോലെയേ ഉള്ളൂ ഇത്.

മാണി Vs. ഐസക്ക്

മനോജ്: കേരളത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എന്തിനായിരുന്നു ഉമ്മൻ ചാണ്ടിമന്ത്രിസഭയുടെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കെ.എം. മാണിയുമായി നടന്ന രൂക്ഷമായ ഏറ്റുമുട്ടൽ?

ഐസക്ക്: അതു ഞാനല്ലല്ലോ തുടങ്ങിവച്ചത്. മറ്റു മന്ത്രിമാരിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തനായി അദ്ദേഹമല്ലേ തനിക്കു മുമ്പുള്ള അഞ്ചുവർഷം മുഴുവൻ ധനകാര്യകെടുകാര്യസ്ഥത ആയിരുന്നു എന്നു സത്യപ്രതിജ്ഞയുടെ അന്നു മുതൽ ആരോപിച്ചുനടന്നത്. അതു കേട്ടില്ലെന്നു നടിച്ചു പോകാനാകുമായിരുന്നോ?

മനോജ്: എങ്കിലും 'കള്ളം, പച്ചക്കള്ളം, പിന്നെ കെ.എം. മാണിയുടെ കണക്കുകളും' എന്നു ബദൽ ധവളപത്രത്തിനു പേരിടണമായിരുന്നോ? ഒരാളെ കള്ളനെന്നു വിളിച്ച് ആക്ഷേപിച്ചാൽ അദ്ദേഹവുമായി സംവാദം എങ്ങനെ നടക്കും? പ്രകാശനവേളയിൽത്തന്നെ ജി. വിജയരാഘവൻ ഇതിനെ വിമർശിച്ചില്ലേ?

ഐസക്ക്: പിന്നെ കെ.എം. മാണി പറഞ്ഞതു മുഴുവൻ നേരായിരുന്നോ? ധനകാര്യരംഗത്തു കെടുകാര്യസ്ഥത ആയിരുന്നോ ഇവിടെ? മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തെ

കള്ളനെന്നു വിളിക്കുക ആയിരുന്നില്ലല്ലോ. സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് പഠിപ്പിക്കുമ്പോൾ സാധാരണ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഒരു ചൊല്ലാണ്, 'ലൈസ്, ഡാം ലൈസ് ആൻഡ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്' (കള്ളം, പച്ചക്കള്ളം, പിന്നെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കും) എന്നത്. ഇതിന്റെ ഒരു ഹാസ്യാനുകരണം മാത്രമാണാ പുസ്തകപ്പേര്. ധവളപത്രം തയ്യാറാക്കിയ വ്യക്തിയെയല്ല, അദ്ദേഹം ഇറക്കിയ രേഖയെയാണ് ആ പേരിലൂടെ തുറന്നുകാട്ടിയത്. എന്റെ സുഹൃത്തു വിജയരാഘവനുപോലും ഇതു മനസിലായില്ല എന്നു തോന്നുന്നു.

പിന്നെ, കെ.എം. മാണിയുടെ ധവളപത്രം കള്ളക്കണക്കുകൾ, തമസ്കരിക്കപ്പെട്ട കണക്കുകൾ, കണക്കുകൊണ്ടുള്ള കസർത്തുകൾ എന്നിവയുടെ ഒരു രേഖയാണ്. ഓരോന്നും എണ്ണിയെണ്ണി അതിൽ ഞാൻ പൊളിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഒന്നിനു പോലും അദ്ദേഹത്തിനു മറുപടി ഉണ്ടായില്ലല്ലോ.

കഴിഞ്ഞ യു.ഡി.എഫ്. സർക്കാരും ധവളപത്രം ഇറക്കിയിരുന്നല്ലോ. അതിനെ ആരും കള്ളക്കണക്കെന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചില്ലല്ലോ. എന്നാൽ കെ.എം. മാണിയുടെ ധവളപത്രം അതല്ല. ധവളപത്രം എന്ന സങ്കല്പത്തിന് ഒരു ആധികാരികതയുണ്ട്. എന്തെല്ലാം വ്യാഖ്യാനഭേദം ഉണ്ടാകാമെങ്കിലും സമഗ്രവും വസ്തുനിഷ്ഠവുമായ കണക്കുകൾ അതിലുണ്ടാകും. എന്നാൽ കെ.എം. മാണി വിവരങ്ങളെ ബെടക്കാക്കി വിതണ്ഡവാദം തീർക്കുക (ഫഡ്ജിങ്) ആയിരുന്നു എന്നു ഞാൻ പറയും. വേറൊന്നുമില്ലെങ്കിലും സർക്കാരിന്റെ പേരിൽ നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ച രേഖയല്ലേ?

മനോജ്: ഏറ്റവുമധികം കാലം ധനമന്ത്രി ആയിരുന്ന ആളല്ലേ മാണി. ആ പരിചയസമ്പത്തിനെ അംഗീകരിക്കേണ്ടേ?

ഐസക്ക്: അനുഭവസമ്പത്തിനെപ്പറ്റി എനിക്കു തർക്കമില്ല. ആ സ്ഥിരോത്സാഹവും എന്നെ അസൂയപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ, ആ പരിചയസമ്പത്തു തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു ധനകാര്യകാലഘട്ടത്തിലേതായിരുന്നു. പുതിയ സാഹചര്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ആയിരുന്നില്ല.

മനോജ്: കേരളത്തിലെ മുൻധനമന്ത്രിമാരിൽ ആരോടാണ് ഏറ്റവും ബഹുമാനം?

ഐസക്ക്: ഏറ്റവും ബഹുമാനം സി. അച്യുതമേനോനോട്. ഒന്നാം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മന്ത്രിസഭയിലെ ധനമന്ത്രി അദ്ദേഹമായിരുന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബജറ്റ് പ്രസംഗങ്ങൾ വിശദമായി പഠിക്കുകയുണ്ടായി. വലിയ ബഹുമാനം തോന്നി. ഞാൻ അതിനെ ആസ്പദമാക്കി ചിന്തയിൽ സുദീർഘമായ ലേഖനം എഴുതുകയും ചെയ്തു.

ആദ്യബജറ്റ് തയ്യാറാക്കാൻ രണ്ടു പ്രഗത്ഭരുടെ പിന്തുണ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അശോക് മിത്രയും ഐ.എസ്. ഗുലാത്തിയും. ഇരുവരും ആദ്യമായി കേരളത്തിൽ വന്നത് ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കാനായിരുന്നു. ഈ വരവിനെപ്പറ്റി ഐ.എസ്. ഗുലാത്തി രസകരമായ ഒരു കഥ പറയുകയുണ്ടായി.

രാജിനോട് ഇ.എം.എസ്. സഹായം ആവശ്യപ്പെട്ടു, മിടുക്കരായ രണ്ടു പേരെ വേണമെന്ന്. അങ്ങനെ ഡോ: രാജിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമാണ് ഇവരെ കേരളത്തിലേക്കു പോകാൻ പാർട്ടി നിർദ്ദേശിച്ചത്. രണ്ടു ചെറുപ്പ

ക്കാർ. ഒരാൾ ദില്ലിയിൽനിന്നും മറ്റെയാൾ കോൽക്കത്തയിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു. വലിയ പരസ്യമൊന്നും കൊടുക്കാതെ വേണം സന്ദർശനം എന്നു നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. അന്ന് ഇൻഡ്യൻ എയർലൈൻസ് വിമാനമെല്ലാം നാഗ്പൂരിൽ ഇറങ്ങിയിട്ടാണു മറ്റിടങ്ങളിലേക്കു പോയിരുന്നത്. അതായിരുന്നു ഹബ്ബ്. നാഗ്പൂരിൽ ഗ്രലാത്തിയും മിത്രയും കണ്ടു. പല കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും ചർച്ചയൊക്കെ നടത്തി. പക്ഷേ, കേരളത്തിലേക്കാണു യാത്രയെന്നതു പരസ്പരം മറച്ചുവച്ചു. ഒടുവിൽ തിരുവനന്തപുരം വിമാനത്തിൽ കയറിയപ്പോൾ രണ്ടുപേർക്കും കിട്ടിയത് അടുത്തടുത്ത സീറ്റ്! പിന്നത്തെ തമാശ പറയേണ്ടല്ലോ.

അക്കാലത്തുതന്നെ ഗ്രലാത്തി കേരള ബജറ്റ് അനുഭവത്തെപ്പറ്റി ഇക്കണോമിക് ആൻഡ് പൊളിറ്റിക്കൽ വീക്ക്‌ലിയിൽ 'ബാംബൂ കർട്ടനു പിന്നിൽ' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ രണ്ടു ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

ജനകീയാസൂത്രണത്തിലെ 'സഞ്ചാരീ'ഭാവം

മനോജ്: ഗ്രലാത്തിയുടെ പേരു വീണ്ടും ജനകീയസൂത്രണത്തിലേക്കു ശ്രദ്ധ തിരിക്കുന്നു. ജനകീയാസൂത്രണകാലത്തെ യാത്രകൾ എനിക്കറിയാം. ഇന്നു കണ്ണൂർ, നാളെ ഇടുക്കി, മറ്റെന്നാൾ വയനാട്, പിറ്റേന്നു കൊല്ലം, അടുത്ത ദിവസം കാസർഗോട്, ഇങ്ങനെ. രാത്രി ഉറങ്ങാതെ എഴുത്തും ആസൂത്രണവും. മന്ത്രിയായിരിക്കുമ്പോഴും പുലർച്ചെ മൂന്നുമണിവരെ ഇരുന്ന് എഴുതിയിട്ടു നാലിനോ അഞ്ചിനോ യാത്ര, ദില്ലിക്കോ വാളയാറിനോ ആലപ്പുഴയ്ക്കോ. ഇതെങ്ങനെ സാധിക്കുന്നു? ഒരു തവണ ഹൃദ്രോഗബാധ ഉണ്ടായിട്ടും വകവയ്ക്കാതെ...

ഐസക്ക്: ജീവിതത്തിലെ ഉത്സാഹഭരിതവും സർഗ്ഗാത്മകവും ആയ കാലം ഏതെന്നു ചോദിച്ചാൽ നിസ്സംശയം പറയും ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ അഞ്ചു വർഷങ്ങൾ ആയിരുന്നെന്ന്. മുൻപരിചയം ഇല്ലാത്ത ഒരു പുതിയ സംവിധാനത്തെ ഒട്ടനവധി ആളുകൾ കൂട്ടമായി കരുപ്പിടിപ്പിക്കുക! അതും എന്തെല്ലാം തരം ആളുകൾ! ആ വർഷങ്ങളിൽ ദിവസം ശരാശരി നാലഞ്ചു മണിക്കൂറിൽ കൂടുതൽ ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല. ജനകീയാസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ആസൂത്രണ ബോർഡു മാത്രം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കൈപ്പുസ്തകങ്ങൾ, ഗൈഡുകൾ എല്ലാംകൂടി അയ്യായിരത്തിലധികം പേജ് വരും! പേരു വയ്ക്കാത്തവ മിക്കതും ഞാൻതന്നെ എഴുതിയതാണ്. പലതും കാറിലിരുന്നു ഡിക്ടേഷൻ നല്കിയത്. മറ്റുള്ളവർ എഴുതുന്നതു പരിശോധിക്കുന്നതും യാത്രകളിൽത്തന്നെ ആയിരുന്നു. ഞാൻ പറയുന്നതു പകർത്തിയെഴുതാൻ വിദഗ്ധരായ മൂന്നുനാലുപേർ ജനകീയാസൂത്രണ സെല്ലിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. എത്ര കഷ്ടപ്പെടാനും മടിയില്ലാത്ത, സമൂഹബദ്ധതയുള്ള, ഹരം പിടിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാന്തരം ടീം! ആ ബന്ധങ്ങൾ മിക്കവാറും ഇന്നും തുടരുന്നു.

(ആ ടീമിൽ മീഡിയ കോർഡിനേറ്റർ എന്നനിലയിൽ ഉണ്ടാകാൻ കഴിഞ്ഞതിന്റെ സന്തോഷം ഞാനും പങ്കുവയ്ക്കട്ടെ!)

മനോജ്: എങ്കിലും, അന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചതുപോലെ കാര്യങ്ങൾ പിന്നീടു നടന്നോ?

ഐസക്ക്: ഇല്ല. ജനകീയാസൂത്രണവിവാദം അപരിഹാര്യമായ പരിക്കേല്പിച്ചു. 2001-ലെ ഭരണമാറ്റം ജനകീയാസൂത്രണത്തെ അട്ടിമറിച്ചില്ലെങ്കിലും മുന്നോട്ടുപോക്കിനു വലിയ വിഘാതം സൃഷ്ടിച്ചു. ലോകം മുഴുവൻ പ്രശംസിച്ച ആ പരീക്ഷണം നിലനിർത്തിയതിൽ എ.കെ. ആന്റണിയുടെ വിശാലകാഴ്ചപ്പാട് ഒരു പങ്കു വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ 2011 – 16 കാലത്തെ ഭരണക്കാർ നേരേ തിരിച്ചായിരുന്നു. ആ ഭരണം സൃഷ്ടിച്ച ആഘാതത്തിൽനിന്നു ജനകീയാസൂത്രണത്തെയും കുടുംബശ്രീയെയും ഒക്കെ രക്ഷിക്കാനാകുമോ എന്നു ഞാൻ ഉത്ക്കണ്ഠപ്പെട്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെ വരാതിരിക്കട്ടെ എന്ന് ആശിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കൂട്ടത്തിൽ എം.കെ. മുനീറിനു മാത്രമേ അതുവരെ ചെയ്തുവന്നതിന്റെ സ്പിരിറ്റ് കുറെയെങ്കിലും ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ.

പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ കാര്യങ്ങൾ നടന്നില്ലെങ്കിലും ബാക്കി ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥിതി പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇവിടെ നടന്നതു വലിയ കാര്യങ്ങൾതന്നെ ആണ്. ദൂരദർശന്റെ 'ഗ്രീൻ കേരളാ എക്സ്പ്രസ്' എന്ന പരിപാടിയിൽ പങ്കെടുത്ത പഞ്ചായത്തുകൾ ഭാവിയെക്കുറിച്ചു വലിയ ആത്മവിശ്വാസമാണു നല്കിയത്.

മനോജ്: ജനകീയാസൂത്രണം വിജയിച്ചിട്ടും തുടർന്നു നടന്ന 2001-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എൽ.ഡി.എഫ്. എന്തുകൊണ്ടു തോറ്റു?

ഐസക്ക്: കേരളത്തിൽ അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം മാത്രമല്ലല്ലോ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നത്. അതിന്റെ നേട്ടങ്ങളെല്ലാം തകർക്കുന്ന തരത്തിൽ ആയിരുന്നില്ലേ അക്കാലത്ത് ആഗോളീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉണ്ടായ കാർഷികത്തകർച്ച? സംസ്ഥാനസർക്കാരിന്റെ ധനപ്രതിസന്ധിയും ഗൗരവമായ പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഗുണഭോക്തൃതെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ സുതാര്യതയും മാനദണ്ഡവും പാലിക്കാത്തിടത്തെല്ലാം പ്രതിഷേധങ്ങൾ ഉണ്ടായതും ഒരു കാരണമാണ്. സ്വന്തം പാർട്ടിക്കാർക്കും വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കും ആനുകൂല്യങ്ങൾ കൊടുത്തുവന്ന ശീലം മറ്റാൻ പലർക്കും വിഷമമായിരുന്നു; എല്ലാ പാർട്ടിയിലും. ഇങ്ങനെ പല ഘടകങ്ങളുമുണ്ട്. 2006 – 11-ലെ എൽ.ഡി.എഫ്.ഭരണം ഇത്തരം പിഴവുകളൊക്കെ തിരുത്തിയില്ലേ?

മനോജ്: 'പാലു പിരിഞ്ഞുപോയി, ഇനി അതു തിരികെ പാൽ ആകാൻ അത്ഭുതം സംഭവിക്കണം' എന്ന മട്ടിൽ ജനകീയാസൂത്രണത്തെപ്പറ്റി താങ്കൾ ഒരു പ്രസ്താവന നടത്തുകയുണ്ടായല്ലോ. എന്താണ് അതിനു പ്രേരിപ്പിച്ചത്?

ഐസക്ക്: ആ പ്രസ്താവം എന്റെ ഒട്ടേറെ ജനകീയാസൂത്രണസഹപ്രവർത്തകർക്കു വിഷമമുണ്ടാക്കി. എങ്കിലും, പറയാൻ കാരണമുണ്ട്. ഒന്ന്, പഴയപോലെ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരെ ആവേശംകൊള്ളിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പൊതുവിൽ ഒരു അശുഭചിന്ത (സിനിസിസം) വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. പഴയ ജനകീയാസൂത്രണസ്പിരിറ്റു വീണ്ടെടുക്കാൻ പൊതുവിൽ കഴിഞ്ഞില്ല എന്നു സമ്മതിക്കുകതന്നെ വേണം. അതുകൊണ്ടു കുടുംബശ്രീയിലാണു കൂടുതൽ ഊന്നിയത്. പഞ്ചായത്തിലെ ജനപങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ കുടുംബശ്രീയെ ഉപാധിയാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. കുറച്ചൊക്കെ വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

കുടുംബശ്രീയെ ഇനിയും ഗ്രാമസഭകളുടെ ഉപഘടകങ്ങളാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അങ്ങനെ മാത്രമേ കേരളത്തിന്റെ വാർഡുകളുടെ വലിപ്പത്തിന്റെയും മാറിമാറിവരുന്ന അതിർത്തികളുടെയും മറ്റും പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഗ്രാമസഭാസംവാദങ്ങളെ അർത്ഥവത്താക്കാൻ കഴിയൂ. അഴിമതിക്കെതിരെ കൂടുതൽ ശക്തമായ നടപടികൾ വേണ്ടതുണ്ട്. ഓംബുഡ്സ്മാൻ മാത്രംകൊണ്ടു പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്ന് ജൻലോക്പാൽ ഒറ്റമൂലിക്കാരും ഓർക്കുന്നതു നന്ന്. പൗരാവകാശരേഖയും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റും ഫലപ്രദമാക്കുകയും അക്കൗണ്ടിങ് രീതികളിലും മറ്റും പരിഷ്കാരം കൊണ്ടുവരികയുമാണു വേണ്ടത്.

2006 – 11 കാലത്തെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട നേട്ടം ജനകീയാസൂത്രണം വ്യവസ്ഥാപിതമാക്കാൻ എടുത്ത നടപടികളാണ്. ഇതിൽ ഏറ്റവും വിജയപ്രദമായത് ഗ്രാമവികസനവകുപ്പിനെ തദ്ദേശഭരണവകുപ്പിൽ ലയിപ്പിച്ചതാണ്. 'ഒരു മന്ത്രി, ഒരു പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി, ഒരു കേഡർ' എന്നാക്കി. 2011-ലെ യു.ഡി.എഫ്.ഭരണം ഇതൊക്കെ അട്ടിമറിച്ചു. ഇന്ത്യയിലാകെ വലിയ താത്പര്യമുണർത്തിയ അഞ്ചുവർഷക്കാലത്തെ പ്രയത്നത്തിന്റെ നേട്ടം ഇല്ലാതാക്കാൻ യു.ഡി.എഫിന് ഏതാനും ദിവസമേ വേണ്ടിവന്നുള്ളൂ. അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിനേറ്റ ഏറ്റവും വലിയ തിരിച്ചടിയാണിത്. മറ്റൊന്നുമല്ല, പങ്കുവെപ്പരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെയും കേന്ദ്രാവിഷ്കൃതപദ്ധതികൾ കൈയിൽ വെക്കാനുള്ള ആർത്തിയുടെയും ദുരന്തഫലമാണത്.

ആസൂത്രണം പിഴച്ച കുടുംബജീവിതം

മനോജ്: ഈ തിരക്കുകൾക്കെല്ലാം ഇടയിൽപ്പെട്ടു നഷ്ടമായ ഒന്നുണ്ടല്ലോ. കുടുംബം. അതിനെപ്പറ്റി? നട ദുവ്വരിയുമായി ഉണ്ടായ അടുപ്പം, വിവാഹം?

ഐസക്ക്: പ്രൊഫ: കൃഷ്ണാജി ആയിരുന്നു എന്റെ പിഎച്ച്.ഡി. സൂപ്പർവൈസർ. കൃഷ്ണാജിയുടെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ആയിരുന്നു 2009 – 14-കാലത്ത് ആസൂത്രണക്കമ്മിഷൻ അംഗമായിരുന്ന മിഹിർ ഷായും എക്കണോമിക് ആൻഡ് പൊളിറ്റിക്കൽ വീക്ക്ലി എഡിറ്ററായ റാം മനോഹർ റെഡ്ഡിയും ടെക്സാസിലെ റൈസ് സർവ്വകലാശാലയിൽനിന്നു ബിരുദമെടുത്തിട്ടു പിഎച്ച്.ഡി.യ്ക്കു സി.ഡി.എസിൽ വന്ന നട ദുവ്വരിയും പിന്നെ ഞാനും. കൃഷ്ണാജിയുടെ വീടു ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം സ്വന്തം വീടുപോലെ ആയിരുന്നു. അങ്ങിനെയാണ് നടയുടെയും എന്റെയും വിവാഹം നടന്നത്. ഞങ്ങൾക്കു രണ്ടു മക്കളുണ്ട് സേരഡുവിസാക്കും ഡോറ ഡുവിസാക്കും.

മനോജ്: ഡുവിസാക്ക്?

ഐസക്ക്: ദുവ്വരിയുടെ ആദ്യഭാഗവും എന്റെ പേരിന്റെ അവസാനഭാഗവും. പിന്നീടു ഞങ്ങൾ പിരിഞ്ഞു. പതിനഞ്ചു വർഷം കഴിഞ്ഞു ഔപചാരികമായി ബന്ധം വേർപെടുത്തിയിട്ട്. നട കുട്ടികളുമായി അമേരിക്കയിലേക്കു പോയിട്ട് 25 വർഷവും. നട ഇപ്പോൾ അയർലൻഡിൽ സർവ്വകലാശാലയിൽ പ്രൊഫസറാണ്.

കുട്ടികൾ രണ്ടു വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും വരും. ചിലപ്പോൾ ഞാൻ വിദേശത്തു പോകുമ്പോൾ അവരെയും കാണും. സേരയ്ക്ക് ഇക്കണോമിക്സും

സോഷ്യോളജിയുമാണ് ഇഷ്ടവിഷയങ്ങൾ. ഡോറയ്ക്കു തത്വശാസ്ത്രവും മോഡേൺ ബാലെയും.

മനോജ്: ഒന്നുരണ്ടുവർഷം കൂടുമ്പോഴെങ്കിലും മക്കൾ കാണാൻ വരാറുണ്ടല്ലോ. ആ സമയം അവർ വളരെ ആസ്വദിക്കുന്നതായി തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും അവർക്കു വേണ്ട പരിഗണനയും സമയവും ഒക്കെ നല്കാൻ താങ്കൾക്കു കഴിയാറുണ്ടോ?

ഐസക്ക്: ഇല്ല. അവർ അർഹിക്കുന്ന ഒരു പരിഗണനയും ഞാൻ നല്കിയിട്ടില്ല. അതിൽ കുറ്റബോധവും ഉണ്ട്. എങ്കിലും, എല്ലാത്തവണയും അവർ നാട്ടിൽ വരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് എവിടെയെങ്കിലും പോകാറുണ്ട്. ഒരിക്കൽ പോയതു ഹിമാലയത്തിലേക്കാണ്. ഗംഗയുടെ തീരത്തുകൂടിയുള്ള മലകയറ്റം അവിസ്മരണീയമായ അനുഭവമായിരുന്നു. ഹേമകുണ്ഡ് വരെ പോയി. ഒരു രാത്രി പൂക്കളുടെ താഴ്വരയിൽ തങ്ങി. ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും സുന്ദരമായ സ്ഥലം ഇതാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. പ്രകൃതി വിതച്ച പലയിനം പൂക്കളുടെ മേടുകൾ. സീസൺ മാറുന്നത് അനുസരിച്ചു പുതിയയിനം പൂക്കൾ വിരിയും. താഴ്വരയുടെ നിറവും മാറും! ഇനിയും ഹിമാലയത്തിലേക്കുതന്നെ പോകാനാണ് ആഗ്രഹം. അതിനുമുമ്പു പോയ രാജസ്ഥാൻ മരുഭൂമിയിൽനിന്ന് എത്ര വ്യത്യസ്തം! ഇന്ത്യയുടെ വൈവിദ്ധ്യങ്ങൾ എന്നെങ്കിലും കണ്ടനുഭവിച്ചുതീർക്കാനാകുമോ! എത്ര ആനന്ദകരമാണത്! മക്കളുമൊത്ത് ആകുമ്പോൾ ആ ആനന്ദം അളവില്ലാതെ വളരുന്നു.

ഇതൊക്കെയാണെങ്കിലും, വിദേശത്തു ജീവിക്കുന്ന, ആണ്ടിലൊരിക്കൽ മാത്രം നേരിട്ടു കാണുന്ന, കുട്ടികളോട് ഇടപഴകുന്നതിനു പരിമിതികളുണ്ട്. ഇരുവരും പഠിക്കാൻ മിടുക്കരായിരുന്നു. സേര ബോസ്റ്റണിന് അടുത്തുള്ള ലോകപ്രശസ്തമായ ഫിലിപ്സ് അക്കാദമിയിലാണു സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയത്. ന്യൂയോർക്കിൽനിന്നു ബിരുദപഠനം തീർത്തു. ഇക്കണോമിക്സ് - മാത്സ് ആൻഡ് ഹ്യൂമൻ റൈറ്റ്സിലാണു ബി.എ.. സോഷ്യോളജിയിലാണു ഡോക്ടറേറ്റ്. വിഷയം ഇൻഡ്യയിലെ തൊഴിൽ അരക്ഷിതത്ത്വവും തൊഴിലാളിസംഘാടനവും തൊഴിലവകാശങ്ങളും. ഇതിനായി പല സ്ഥലങ്ങളിലുമുള്ള നഴ്സുമാരെയും സോഫ്റ്റ്‌വെയർ എൻജിനീയർമാരെയും ഓട്ടോമൊബൈൽ തൊഴിലാളികളെയുമൊക്കെ വിശദമായി അഭിമുഖം ചെയ്തിരുന്നു. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ അനീതി ആഗോളമായി അവസാനിപ്പിക്കാൻ പ്രവർത്തിക്കുന്ന 20 ജീവകാരുണ്യ സംഘടനകളുടെ കോൺഫെഡറേഷനായ ഓക്സ്ഫാം ഇന്റർനാഷണലിന്റെ അമേരിക്കൻ ഘടകത്തിൽ ജോബ് റിസർച്ചർ ആൻഡ് പോളിസി അഡ്വൈസർ ആയും അമേരിക്കൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് ലേണഡ് സൊസൈറ്റീസിൽ പബ്ലിക് ഫെലോ ആയും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഡോറയാണ് എന്നെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയത്. തത്വശാസ്ത്രവും ഡാൻസുമാണ് അവളുടെ പഠനവിഷയം! ഈ വിഷയങ്ങളിൽ ജെയിംസ് മാഡിസൺ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽനിന്നു ബി.എ. എടുത്തു. എം.എ. കണ്ടെമ്പററി ആർട്ട് തിയറിയിൽ, ഗോൾഡ്സ്മിത്ത് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽനിന്ന്. ഇപ്പോൾ വാഷിങ്ടൺ ഡിസിയിൽ സ്കൂളിൽ എലിമെന്ററി വിഭാഗത്തിൽ ടീച്ചിങ് അസിസ്റ്റന്റായി ജോലിചെയ്യുന്നു.

എന്റെ മൂത്തജ്യേഷ്ഠനും മക്കളും ലൻഡനിലാണ്. ഇരുവരും അവരുമായി നല്ല കൂട്ടാണ്. ദുബായിലുംമറ്റും പോകുമ്പോൾ അവിടെയുള്ള ചെറിയച്ഛന്മാരോടൊപ്പമാണു താമസിക്കുക. അങ്ങനെ കുടുംബവുമായുള്ള ബന്ധം സജീവമായി നിലനിർത്തുന്നു.

മനോജ്: വിദേശത്തെ പഠനം ആകുമ്പോൾ ചെലവുകളെപ്പറ്റിയും മറ്റും പ്രതിയോഗികൾ ആരോപണം ഉയർത്തുന്നതാണല്ലോ നാട്ടുനടപ്പ്. അതൊക്കെ ജനങ്ങൾ അറിയുന്നതല്ലേ നല്ലത്. താങ്കൾക്ക് അക്കാര്യത്തിൽ പണമോ സ്വാധീനമോ ഉപയോഗിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ടോ?

ഐസക്ക്: വിദേശത്തെ വിദ്യാഭ്യാസം വളരെ ചെലവേറിയതായിരുന്നു. പക്ഷെ, അതിലേക്ക് ഒരു സംഭാവനയും ഞാൻ നല്കിയിട്ടില്ല. വേണ്ടിവന്നില്ല എന്നല്ല, കഴിവില്ല എന്നതാണു സത്യം. സേരയ്ക്കു ഫിലിപ്സ് അക്കാദമിയിൽ പൂർണ്ണസ്കോളർഷിപ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇരുവരും വായ്പ എടുത്താണു പഠിച്ചത്. സേര ഡിഗ്രി എടുത്തിട്ടു രണ്ടു വർഷം പഠിക്കാതെ നില്ക്കേണ്ടിവന്നു. വായ്പയുടെ ഒരു ഭാഗമെങ്കിലും തിരിച്ചടച്ചിട്ടുവേണമായിരുന്നു പിഎച്ച്.ഡി.ക്കു പോകാൻ. അതിനായി ന്യൂയോർക്കിൽ ജോലിയെടുത്തു അവൾ. പണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു പഠിത്തം വൈകുന്നതിൽ എനിക്കു സങ്കടമുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയാത്തതിൽ കുറ്റബോധവും. ഏതായാലും അടുത്തവർഷം പി.എച്ച്.ഡി.ക്കു ചേർന്നു. പഠനമൊക്കെ പൂർത്തിയാക്കി ഇപ്പോൾ ഇരുവരും കർമ്മമേഖലയിലേക്കു കടന്നിരിക്കുന്നു.

ധനമന്ത്രിയുടെ ധനസ്ഥിതി

മനോജ്: ധനമന്ത്രിയൊക്കെയായ ആളുടെ കയ്യിൽ അതിനുപോലും ധനമില്ലേ? താങ്കൾക്കെതിരെ സാമ്പത്തികാരോപണം ആരും ഉന്നയിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ചോദിക്കട്ടെ, ധനവിദഗ്ധനായ താങ്കൾക്കു സ്വന്തമായി എത്ര ധനമുണ്ട്?

ഐസക്ക്: എനിക്കു സ്വന്തമായി ഒരു ഭൂസ്വത്തും ഇല്ല. കൈരളിയിലേത് ഒഴികെ ഒരു കമ്പനിയിലും ഷെയറില്ല. ഇൻഷൂറൻസ് പോളിസി പോലും ഇല്ല. മന്ത്രിയായിരിക്കെ എന്റെ വകുപ്പിലെ സ്ഥാപനമായ കെ.എസ്.എഫ്.ഇ.യിൽ ഒരു ചിട്ടിക്കു ചേർന്നിരുന്നു. അതും അവരെ ഒന്നു പ്രചോദിപ്പിക്കാൻ. അതിന്റെ നറുക്കു വീണ തുക ഫിക്സഡ് ഡെപ്പോസിറ്റായി കിടപ്പുണ്ട്. ഭരണാവസാനം മൊത്തമായി കിട്ടിയ ടി.എ. കുടിശിക സേവിങ്സ് അക്കൗണ്ടിലുണ്ടായിരുന്നു. മന്ത്രിപ്പണി കഴിഞ്ഞ് പ്രതിപക്ഷ എം.എൽ.എ. ആയപ്പോൾ യാത്ര ചെയ്യാൻ എസ്.ബി.റ്റി.യിൽനിന്നു വായ്പയെടുത്ത് ഒരു കാറു വാങ്ങി; മാരുതിയുടെ സ്വിഫ്റ്റ് ഡിസയർ. കാലിന്റെ പ്രശ്നവുംമറ്റും കാരണം അതിലെ യാത്ര ദുഷ്കരമായപ്പോൾ അതു വിറ്റ് അനുജൻകൂടി സഹായിച്ച് ഒരു ഇന്നോവ വാങ്ങി. വീണ്ടും മന്ത്രിയായപ്പോൾ താമസവും വാഹനവുമൊക്കെ സർക്കാർ തന്നു. മന്ത്രിപദം ഒഴിഞ്ഞതോടെ എല്ലാം പഴയപടിയിലേക്ക്. അത്രതന്നെ.

സി.ഡി.എസിൽനിന്നു ലഭിച്ച പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ടും ഗ്രാറ്റ്വിറ്റിയും എല്ലാമായി 15 ലക്ഷം രൂപ മാരാരിക്കുളം വികസനപരിപാടിയിൽ പൊടിച്ചു! ഞങ്ങൾ

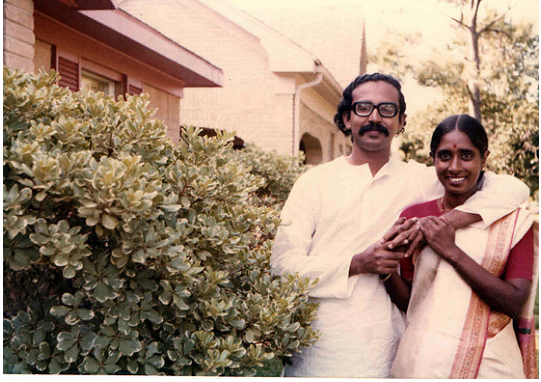

ഇടത്തുനിന്ന്: ഓരോ ദൗത്യത്തിനും ഐസക്കിന് ഒരു ടീം ഉണ്ടാകും. ജനകീയാസൂത്രണകാലത്തെ പ്രവർത്തകരിൽ ചിലർക്കൊപ്പം; തോമസ് ഐസക്കും ജീവിതപങ്കാളി ആയിരുന്ന നട ദുവ്വൂരിയും.

എട്ടുപത്തുപേർ ഏതാണ്ടു മുഴുവൻസമയപ്രവർത്തകർ ആയിരുന്നല്ലോ. ഒരു പക്ഷെ, ഇത്തരത്തിൽ സ്വന്തം പണമെടുത്തു ചെലവാക്കും എന്നു കരുതാൻ കഴിയാത്തതിനാലാകും ചിലർ എന്റെ വിദേശഫണ്ടിങ്ങും മറ്റും അന്വേഷിച്ചു പോയത് (ചിരി). ആരോപണം മാത്രമല്ല, ഒരു വിദ്വാൻ എന്റെ 'കള്ളപ്പണ'ത്തെപ്പറ്റി ഹൈക്കോടതിയിൽ കേസും കൊടുത്തിരുന്നു—അറിയാമല്ലോ, ക്രൈം നന്ദകുമാർ. അന്നു ഞാൻ പ്രഖ്യാപിച്ചതാണ്, എന്റെ പുസ്തകങ്ങളും അല്ലറചില്ലറ വീട്ടുസാമഗ്രികളും അല്ലാതെ എന്തെങ്കിലും ജംഗമസ്വത്തുകൾ എനിക്കുണ്ടെന്നു കണ്ടെത്തിയാൽ അത് അവർക്കു വിട്ടുനല്കാം എന്ന്. ആരും ഇതുവരെ മുന്നോട്ടു വന്നിട്ടില്ല.

മനോജ്: അമ്മച്ചി, സഹോദരങ്ങൾ?

ഐസക്ക്: ഇപ്പോൾ കൊടുങ്ങല്ലൂരുള്ള സഹോദരനും ആലപ്പുഴയിലും ഇടുക്കിയിൽ തൂക്കുപാലത്തുമുള്ള സഹോദരിമാർക്കും പുറമെ ഏഴുപേരും വിദേശത്താണ്. ചേട്ടൻ ലൻഡനിൽ. ഒരനിയൻ കാനഡയിൽ. മറ്റുള്ളവർ ദുബായിൽ. എല്ലാവരും വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുകയാണ്. അവരിൽനിന്നു വല്ലതും ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നതല്ലാതെ, അങ്ങോട്ട് ഒന്നും കൊടുത്തിട്ടില്ല. ആദ്യം മന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോൾ അമ്മച്ചി എന്നോടൊപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ ആലപ്പുഴയിൽ സഹോദരിയുടെ വീട്ടിലേക്കുപോയി. രണ്ടാമതു മന്ത്രിയായപ്പോൾ വീണ്ടും വന്നു. അതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും മടങ്ങിപ്പോയി. മന്ത്രിയല്ലാത്തപ്പോൾ തനിച്ചുള്ള താമസത്തിനും യാത്രകൾക്കുമിടയിൽ അമ്മച്ചിയെ നോക്കാൻ കഴിയില്ലല്ലോ.

സൗഹൃദങ്ങളുടെ ഖജനാവ്

മനോജ്: ഒറ്റയ്ക്കുള്ള ജീവിതം താങ്കളെ വ്യക്തിപരമായി എങ്ങനെ ബാധിച്ചു? താങ്കളിലെ പൊതുപ്രവർത്തകനെ എങ്ങനെ ബാധിച്ചു?

ഐസക്ക്: ഒറ്റയ്ക്കോ! എന്ന്? ഞാൻ എപ്പോഴും എന്റെ കൂട്ടുകാരോടൊപ്പമാണ്. ജനകീയാസൂത്രണകാലത്ത് ഒരു വലിയ സംഘംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പലരും എന്റെ വീട്ടിൽത്തന്നെ ആയിരുന്നു താമസം. മാരാരിക്കുളത്ത് എം.എൽ.എ. ആയപ്പോൾ അവരിൽ പ്രധനപ്പെട്ടവരെല്ലാം, ചിലർ സ്ഥി

രമായും മറ്റുള്ളവർ ഭാഗികമായും, മാരാരിക്കുളത്തേക്കു വന്നു. മന്ത്രിയായ പ്പോൾ അവരിൽ ഒരു വിഭാഗം പേഴ്സണൽ സ്റ്റാഫിലും വന്നു. അതുകഴിഞ്ഞ് എം.എൽ.എ. ആയി. തിരക്കൊഴിഞ്ഞില്ല. അതിനിടെ കുറച്ചുനാൾ മാത്ര മാണു യഥാർത്ഥത്തിൽ ഞാൻ ഒറ്റയ്ക്കായത്. മണ്ഡലത്തിലും നാട്ടിലും മറ്റുമ ല്ല, തിരുവനന്തപുരത്തെ ഫ്ലാറ്റിൽ ഞാനും എന്റെ പുസ്തകങ്ങളും മാത്രമായി. പക്ഷെ, അപ്പോഴും ഫ്ലാറ്റിലിരിക്കാൻ എവിടെയായിരുന്നു നേരം? മിക്കദിവ സവും മണ്ഡലത്തിലാണ്. ആഴ്ചയിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ദിവസമെങ്കിലും ഫ്ലാ റ്റിൽ ഒതുങ്ങാൻ ശ്രമിച്ചു. മറ്റൊന്നിനുമല്ല, 'ആലപ്പുഴയിലെ വർഗ്ഗസമരങ്ങൾ' എന്ന മൂന്നു വാല്യമുള്ള ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനയ്ക്കായി; ആർക്കൈവൽ ശേഖരണവും മറ്റും ഏതാണ്ടു തീർത്ത്, 'ഇനി ഇരുന്ന് എഴുതണം' എന്ന ചിന്ത യിൽ. പിന്നെ ഇന്ത്യയെക്കുറിച്ച്, വിവിധ പ്രശ്നങ്ങളെ ആധാരമാക്കി, പത്തു പുസ്തകങ്ങളുടെ പരമ്പരയും മനസിലുണ്ട്. പക്ഷെ, അതിനിടയിലും മുൻകൂട്ടി തീരുമാനിക്കാത്ത മറ്റു പല എഴുത്തും കടന്നുവന്നു. പിന്നെയും മന്ത്രിയായി. അപ്പോഴും സുഹൃത്തുക്കൾക്കൊപ്പം. അതു കഴിഞ്ഞും ജനകീയാസൂത്രണവും മറ്റുമൊക്കെയായി സുഹൃത്തുക്കളോടൊപ്പം ജനങ്ങൾക്കൊപ്പംതന്നെ.

മനോജ്: താങ്കളുടെ പ്രധാനസമ്പാദ്യം അസൂയ തോന്നുന്ന തരത്തിലുള്ള സൗഹൃദ ങ്ങളാണ്. ഈ തിരക്കിട്ട ജീവിതത്തിലും ഇത്ര വിപുലമായ, നാനാമേഖലക ളിലായി പരന്നുകിടക്കുന്ന, ഈ സൗഹൃദങ്ങൾ എങ്ങനെയാണു പരിപാലിക്കു ന്നത്?

ഐസക്ക്: എന്നെക്കുറിച്ചു സുഹൃത്തുക്കൾക്കുള്ള പ്രധാന വിമർശം സൗഹൃദങ്ങൾ പരിപാലിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല എന്നതാണ്. ഞാൻ എപ്പോഴും എന്തെങ്കി ലുമൊന്നിൽ മുഴുകി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആളാണ്. അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വലി യൊരു സൗഹൃദശൃംഖല എപ്പോഴും ഉണ്ടാകും. കൂട്ടായല്ലാതെ ഒറ്റയ്ക്കു പ്രവർത്തി ക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. പ്രവർത്തനമേഖല മാറുമ്പോൾ കൂട്ടുകാരും മാറും. മുമ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നവരിൽ ചിലരെങ്കിലും പരിഭവം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സി.ഡി.എസിൽ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നപ്പോൾ എന്റെ വീട് ഒരു കമ്മ്യൂൺപോലെ ആയിരുന്നു. ആർ ക്കും വരാം, താമസിക്കാം. എപ്പോഴും വിദ്യാർത്ഥികൾ കൂട്ടുണ്ടാകുമായിരുന്നു. എന്റെ ഭൂരിപക്ഷം അക്കാദമിക് പ്രബന്ധങ്ങളും ആരെങ്കിലുമായി കൂട്ടുചേർന്ന് എഴുതിയവയാണ്. അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കാനാണ് ഇഷ്ടം. ഇപ്പോൾ ആ സ്വ ഭാവത്തിൽ സ്വല്പം മാറ്റം വന്നിട്ടുണ്ട്.

മനോജ്: രാഷ്ട്രീയേതിരാളികളിൽപ്പോലും താങ്കൾക്കു ധാരാളം ആരാധകരും സുഹൃ ത്തുക്കളും ഉണ്ടല്ലോ. ഏറ്റവും കൗതുകമായി തോന്നുന്നത് മണിശങ്കരയ്യരുമായു ള്ള പ്രത്യേക അടുപ്പമാണ്.

ഐസക്ക്: അയ്യരുമായുള്ള ബന്ധം തികച്ചും ആകസ്മികമായി ഉണ്ടായതാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ ലൻഡൻ സ്കൂളിലോമറ്റോ പഠിക്കുകയായിരുന്നു. അധി കാരവികേന്ദ്രീകരണം സംബന്ധിച്ച അവളുടെ പഠനത്തിന് എന്റെ ഗ്രന്ഥം വള രെ സഹായകരമായി. അങ്ങനെയാണു മണിശങ്കരയ്യർ ഞാനുമായി ആദ്യം ബന്ധപ്പെടുന്നത്. അദ്ദേഹം ജനകീയാസൂത്രണം മനസിലാക്കാൻ പലത വണ കേരളത്തിൽ വന്നു; ഒരുതവണ മാരാരിക്കുളത്തും. ഈ സന്ദർശനങ്ങൾ

കേരളത്തിലെ അധികാരവികേന്ദ്രീകരണപരീക്ഷണങ്ങളെപ്പറ്റി വലിയ മതിപ്പ് അദ്ദേഹത്തിൽ ഉണ്ടാക്കി.

പിന്നീട് അദ്ദേഹം മന്ത്രിയായപ്പോൾ പന്ത്രണ്ടാം ധനകാര്യക്കമ്മിഷനു മെമ്മോറാൻഡം നല്കാൻ പഞ്ചായത്തുമന്ത്രിമാരുടെ സമിതി ഉണ്ടാക്കി. വിസ്മയകരമെന്നു പറയട്ടെ, പഞ്ചായത്തുമന്ത്രി അല്ലാത്ത, ധനമന്ത്രിയായ, എന്നെയാണ് അദ്ധ്യക്ഷനായി നിയമിച്ചത്! കേന്ദ്രമന്ത്രിയായ അയ്യർ അതിൽ വെറും അംഗവും! ഈ സ്ഥിതിവിശേഷം പ്രോട്ടോക്കോളുകാർക്കെല്ലാം വലിയ തലവേദന ആയിരുന്നിരിക്കണം. തിരുവനന്തപുരത്ത് ഒരു സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുത്തശേഷമാണ് അദ്ദേഹം ഇതു പ്രഖ്യാപിച്ചത്. രാഷ്ട്രീയമായി കോൺഗ്രസിൽനിന്നും അദ്ദേഹം ഇതിനു വിമർശനം ഏറ്റു. പക്ഷെ, അതൊന്നും അദ്ദേഹം കൂസാക്കിയില്ല. പാർലമെന്റിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം ഇതിനെ പരസ്യമായി ന്യായീകരിച്ചു! കോൺഗ്രസ് നേതാവാണെങ്കിലും മദിരാശിയിലെ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതകാലത്ത് ഒരു തീവ്ര ഇടതുപക്ഷക്കാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മന്ത്രിയായപ്പോഴും പല കാര്യത്തിലും അമേരിക്കൻവിരുദ്ധനിലപാട് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. ഇതും ഒരുപക്ഷെ, സൗഹൃദം കൂടുതൽ ദൃഢമാകാൻ ഉപകരിച്ചിരിക്കാം.

കേരളത്തിന്റെ അക്കാദമികനിലവാരം

മനോജ്: വ്യക്തിപരമായ ചില നിരീക്ഷണങ്ങൾകൂടി ചോദിക്കട്ടെ. സുഹൃത്തുക്കളിൽ നല്ലപങ്ക് അക്കാദമികരംഗത്തുള്ളവരാണല്ലോ. എങ്കിലും, വസ്തുനിഷ്ഠമായ അഭിപ്രായം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിക്കട്ടെ, കേരളത്തിലെ അക്കാദമിക്സിനെപ്പറ്റി എന്താണ് വിലയിരുത്തൽ?

ഐസക്ക്: കേരളം അക്കാദമികമായി വളരെ പിന്നിൽ നില്ക്കുന്ന സംസ്ഥാനമാണ്. പ്രകൃതിശാസ്ത്രങ്ങളെപ്പറ്റി എനിക്ക് ആധികാരികമായി പറയാനാവില്ല. എന്നാൽ സാമൂഹികശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചു തിട്ടമായിത്തന്നെ പറയാം, സാർവ്വദേശീയം പോയിട്ട്, ദേശീയനിലവാരംപോലും പുലർത്തുന്ന അപൂർവ്വം പ്രബന്ധങ്ങളേ കേരളത്തിലെ സർവ്വകലാശാലകളിൽനിന്നും വിദ്യാപീഠങ്ങളിൽനിന്നും പുറത്തുവരുന്നുള്ളൂ. മുമ്പ് കോഴിക്കോട് സർവ്വകലാശാലയിലെ ചരിത്രവിഭാഗത്തിലും കേരളയിലെ എക്കണോമിക്സ് വിഭാഗത്തിലും നല്ല പഠനങ്ങൾ നടന്നിരുന്നു. ഇപ്പോൾ സി.ഡി.എസ്. ഒഴികെ ഏതെങ്കിലും ഒരു കേന്ദ്രത്തെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ പറയാനാവില്ല. സി.ഡി.എസ്. പോലും ഒട്ടേറെ താഴേക്കു പോയിട്ടുണ്ടെന്നാണു പൊതുവെയുള്ള വിലയിരുത്തൽ. എങ്കിലും ശ്രദ്ധേയമായ ധാരാളം പഠനങ്ങൾ അവിടെനിന്നു പുറത്തുവരുന്നുണ്ട്. ഒന്ന് ആലോചിച്ചുനോക്കൂ, റഫറീഡ് ആയ ഒരു അക്കാദമിക് സോഷ്യൽ സയൻസ് ജേണൽ പോലും കേരളത്തിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നില്ല. യു.ജി.സി. സ്കെയിലും മറ്റും ഉണ്ടെങ്കിലും പഠിക്കാനും പഠിപ്പിക്കാനും താത്പര്യമുള്ള അദ്ധ്യാപകരെ നമ്മുടെ ആർട്സ് ആൻഡ് സയൻസ് കോളെജുകളിൽ കണ്ടെത്താൻ പ്രയാസപ്പെടും. പലരും നന്നായി പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ടാകാം. പക്ഷെ, സ്വയംപഠനം തീരെ ഇല്ല. ഒരു ലോ ലെവൽ ഇക്വിലിബ്രിയത്തിലാണു കേരളത്തിലെ

അക്കാദമികരംഗം. എങ്ങനെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ പറ്റും എന്ന ആലോചന പല തലത്തിലും നടക്കുകയാണ്.

സർവ്വകലാശാലാതലത്തിൽ അക്കാദമികപരിഗണനകൾക്കു രണ്ടാം സ്ഥനമേ ഉള്ളൂ. സർക്കാരാണെങ്കിൽ ചെലവു ചുരുക്കാനുള്ള ഏറ്റവും എളുപ്പമാർഗ്ഗമായി പലപ്പോഴും കണ്ടെത്തുന്നത് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസമേഖലയെ ആണ്. 2001 – 06-ലെ യു.ഡി.എഫ്. ഭരണകാലത്ത് 730 – 780 കോടി രൂപവീതം മാത്രമാണു പ്രതിവർഷം ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ചെലവഴിച്ചിരുന്നത്. നമ്മുടെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തെ തകർത്തതിൽ ഈ ചെലവുചുരുക്കൽ നിർണ്ണായക പങ്കു വഹിച്ചു. ഞാൻ ആദ്യം മന്ത്രിയായിരുന്ന 2006 – 11-ൽ അഞ്ചുകൊല്ലംകൊണ്ട് ഇത് 3200-ൽപ്പരം കോടി രൂപയായി ഉയർത്തി.

പക്ഷെ, പണം കൊടുത്താലും വിനിയോഗിക്കാനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ സർവ്വകലാശാലകളിൽ ദുർബ്ബലമാണ്. ലൈബ്രറിവികസനത്തിനു വൻതോതിൽ പണം മുടക്കണമെന്ന് എനിക്കു താത്പര്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യബജറ്റിൽത്തന്നെ മൂന്നുകോടി രൂപ ഇതിനായി കേരളയ്ക്കു നല്കി. ഇതു ചെലവാക്കിയാൽ കൂടുതൽ നല്കാമെന്നും പറഞ്ഞു. പക്ഷെ, സർവ്വകലാശാലയിൽനിന്നു പണം ലൈബ്രറിയിൽ എത്താൻതന്നെ ഒന്നോ രണ്ടോ വർഷം എടുത്തു. എന്തു ചെയ്യണമെന്നു തീരുമാനിക്കാൻ ലൈബ്രറിയും എടുത്തു പിന്നെയും കുറേക്കാലം. അഞ്ചാംവർഷം മന്ത്രിസ്ഥാനം ഒഴിയുന്നതിനുമുമ്പു നവീകരണം ഭാഗികമായി പൂർത്തീകരിച്ച് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യാനേ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ആരെയും കുറ്റം പറയാൻ പറയുന്നതല്ല. മൊത്തം സംവിധാനങ്ങളുടെ കിടപ്പ് അങ്ങനെയാണ്.

എന്നാൽ, 2016-21 കാലത്ത് ഈ രംഗത്തു വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളെപ്പറ്റി വലിയ ആലോചനയുണ്ടായി. മാറ്റത്തിനു തുടക്കമിടാനും കഴിഞ്ഞു. ആഗോളനിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്താനുള്ള പദ്ധതിയാണ് ഇനി നടപ്പാക്കേണ്ടത്. അതിനുള്ള ആലോചനകൾ കാര്യമായിത്തന്നെ നടക്കുകയാണ്.

വിദ്യാർത്ഥിരാഷ്ട്രീയത്തിൽ വന്ന മാറ്റം

മനോജ്: ഒരു പഴയ വിദ്യാർത്ഥിരാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകൻ എന്നനിലയിൽ അന്നത്തെയും ഇന്നത്തെയും വിദ്യാർത്ഥിപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ എങ്ങനെ താരതമ്യം ചെയ്യും?

ഐസക്: ഇന്ന് എല്ലാം മോശം, പണ്ട് എല്ലാം നന്ന് എന്നൊരു നിലപാട് എനിക്കില്ല. അന്നത്തെപ്പോലെ ഇന്നും മർദ്ദനവും ത്യാഗവും സഹിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥിപ്രവർത്തകർ മുന്നിലുണ്ട്. അതിനൊന്നും ഒരു കുറവും ഉള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷെ, രണ്ടു മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു.

ഒന്ന്, രാഷ്ട്രീയപഠനത്തിൽ പണ്ടത്തെ താത്പര്യം ഇന്നില്ല. മഹാരാജാസിലെ എസ്.എഫ്.ഐ. പ്രവർത്തകരായിരുന്ന ഞങ്ങൾ ക്ലാസിൽ മാത്രമല്ല പുറത്തും ഏറ്റവും നല്ല വിദ്യാർത്ഥികൾ ആയിരുന്നു. അവിടെ ഞങ്ങളുടെ എസ്.എഫ്.ഐ. യൂണിറ്റ് തയാറാക്കിയ രാഷ്ട്രീയപഠനത്തിനുള്ള സിലബസ് ആയിരുന്നു പിന്നീട് 'റെഡ് സ്റ്റാർ പഠനകോഴ്സ്' ആയി ഞാൻ പ്രസിഡന്റായ

പ്പോൾ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നടപ്പാക്കാൻ ശ്രമിച്ചത്. മാർക്സിയൻ ക്ലാസിക്കുകളും മറ്റും കത്തിയിരുന്നു പഠിക്കുന്ന കുട്ടികളെ ഇന്നെനിക്കു കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല.

രണ്ട്, ക്യാമ്പസുകളിൽ പടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അരാഷ്ട്രീയബോധമാണ്. എസ്.എഫ്.ഐ.ക്കു വോട്ടുചെയ്തേക്കാം. പക്ഷെ, ഭൂരിപക്ഷം കുട്ടികൾക്കും രാഷ്ട്രീയത്തിൽ സജീവതാത്പര്യം ഇല്ല. പണ്ടത്തെക്കാളും കരിയർ ഓറിയന്റഡ് ആയിട്ടുണ്ട് പഠനവും കോഴ്സുകളും. കോളെജുകളുടെ മാത്രമല്ല, ഉന്നതവിദ്യാപീഠങ്ങളുടെ ഒക്കെ സ്ഥിതി ഇതാണ്.

ഞാൻ സി.ഡി.എസിൽ പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് ഞങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികളെല്ലാം ഏതെങ്കിലും മാർക്സിസ്റ്റ് ചിന്താപദ്ധതികളുടെ വക്താക്കൾ ആയിരുന്നു. എല്ലാ വർഷവും കേന്ദ്ര-കേരള കേഡറുകളിൽനിന്ന് ഒന്നോ രണ്ടോ ഐ.എ.എസുകാർ എം.ഫിലിനു വരും. അവിടെ വന്നാൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള മാർക്സിസ്റ്റ് പരിവേഷം അണിയും. എന്നാൽ പിന്നീട്, കഴിഞ്ഞതവണ മന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു കോഴ്സ് പഠിപ്പിച്ചാൽ എന്തെന്ന ചിന്ത ഉണ്ടായി. പക്ഷെ, സിലബസ് ഒരുവട്ടം നോക്കിയപ്പോഴേ ആ അഭ്യാസം വേണ്ടെന്നുവച്ചു! ഞങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്ന, ഇന്ത്യൻ ഉത്പാദനവ്യവസ്ഥയുടെ സ്വഭാവം പോലുള്ള, പൊളിറ്റിക്കൽ ഇക്കോണമി കോഴ്സുകളെല്ലാം ഏതാണ്ട് അപ്രത്യക്ഷമായിരിക്കുന്നു. ഏറ്റവും ആധുനികമായ സങ്കേതങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിൽ മാത്രമാണു കുട്ടികൾക്കും താത്പര്യം. ആഗോളീകരണം കൊണ്ടുവന്ന മാറ്റമാണിത്. എന്തിന്, ഇക്കണോമിക് ആൻഡ് പൊളിറ്റിക്കൽ വീക്ക്‌ലി പോലും കുറച്ചുനാൾ വലതുപക്ഷത്തിന്റെ കയ്യിലേക്കു മാറി. ഇതൊക്കെ വിദ്യാർത്ഥിപ്രസ്ഥാനത്തിനു വലിയ വെല്ലുവിളികളാണ്.

ഇടതുഭരണവും മുതലാളിത്തവികസനവും

മനോജ്: മുതലാളിത്തം വികസിക്കുമ്മുമ്പേ കമ്മ്യൂണിസം ഇവിടേക്ക് എത്തിയതുമൂലം ജനങ്ങൾ മുതലാളിമാരായി കണ്ടത് നാട്ടിലെ ചെറിയ പലചരക്കുകടക്കാരെ ആണെന്നും വിതരണംപോലെ ഉത്പാദനവളർച്ചയും പ്രധാനമാണെന്നു മനസിലാക്കാൻ ഈ അന്ധമായ മുതലാളിത്തവിരോധം ഇടയാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും ചിലർ വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതാണോ ഇവിടെ ഉത്പാദനവളർച്ച തടഞ്ഞ ഘടകങ്ങളിൽ ഒന്ന്? ഈ കാഴ്ചപ്പാടിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ പലർക്കും കഴിയാത്തത് പാർട്ടിയിലെ അഭിപ്രായഭിന്നതയുടെ ഒരു കാരണമാണോ? മുതലാളിത്തരീതിയിലുള്ള ഉത്പാദനവളർച്ചയാണോ ഈ ഘട്ടത്തിൽ പാർട്ടി ലക്ഷ്യംവയ്ക്കുന്നത്?

ഐസക്ക്: മുതലാളിത്തം വികസിക്കുമ്മുമ്പേ കമ്മ്യൂണിസം എത്തിയതു ചരിത്രാനിവാര്യതയാണ്. ഇവിടെ മുതലാളിത്തം വികസിക്കുമ്മുമ്പേ കുത്തകകൾ രൂപംകൊണ്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആഗോളമുതലാളിത്തവികാസത്തിന്റെ ചരിത്രപശ്ചാത്തലത്തിൽ ഇത്തരം സംഭവവികാസങ്ങൾ വിലയിരുത്താൻ കഴിയണം. അന്ധമായ മുതലാളിത്തവിരോധത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പരാമർശം എനിക്കു മനസിലാകുന്നേയില്ല. 60 വർഷം മുമ്പുള്ള കേരളത്തിൽ കൃഷിക്കാരുടെ, കീഴ്ജാതി

ക്കാരുടെ, അസംഘടിതതൊഴിലാളികളുടെ, ഒക്കെ സ്ഥിതി എന്തായിരുന്നു? ഇതിനോടൊക്കെയാണു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം പ്രതികരിച്ചത്. അടിച്ചമർത്തൽ തീക്ഷ്ണമായിരുന്നതുകൊണ്ടു പ്രതികരണവും രൂക്ഷമായിരുന്നു. പന്തു താഴേക്ക് എത്ര ആഞ്ഞടിക്കുന്നോ അത്രയും ഉയരും.

ചെറിയ പലചരക്കുകടക്കാരനെ എതിരാളിയായിക്കണ്ടു എന്ന പരാമർശം എന്റെതന്നെ ഒരു പണ്ഡിതസുഹൃത്ത് ഈയിടെ നടത്തിയതു കണ്ടിരുന്നു (ഈ പുസ്തകത്തിൽത്തന്നെ ഉൾപ്പെട്ട ഡോ: ആർ.വി.ജി. മേനോന്റെ അഭിമുഖത്തിലെ അഭിപ്രായത്തെപ്പറ്റിയാണീ പരാമർശം). യാഥാർത്ഥ്യവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന പ്രസ്താവനയല്ല ഇത്. കേരളത്തിലെ തീക്ഷ്ണമായ ഏറ്റുമുട്ടലുകളാണു മുതലാളിത്തവളർച്ചയ്ക്കു തടസമായത് എന്നു വാദിക്കുന്നവർ മുംബൈയുടെയും മറ്റും ചരിത്രം പരിശോധിക്കണം. അത്തരം ഉജ്ജ്വലമായ ട്രേഡ് യൂണിയൻ സമരങ്ങൾ വേറെ എവിടെ നടന്നിട്ടുണ്ട്! പക്ഷെ, അതൊന്നും അവിടുത്തെ വ്യവസായവളർച്ചയ്ക്കു തടസമായില്ല. കേരളം വ്യവസായവളർച്ചയിൽ പിന്നോട്ടു പോയി എന്നതിനു ചരിത്രപരമായ കാരണങ്ങളുണ്ട്. കേരളത്തിലെ മുതലാളിമാരുടെ സ്വഭാവവും വിലയിരുത്തണം. ഞാനും മൈക്കിൾ തരകനുംകൂടി സി.ഡി.എസിൽ ഇതു സംബന്ധിച്ച പ്രബന്ധം തയാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ഇൻഡ്യൻ ഭരണഘടനയ്ക്കുള്ളിൽ ഒരു സംസ്ഥാനത്തു ഭരണത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ മുതലാളിത്തവളർച്ച അല്ലാതെ മറ്റൊരു പാത സ്വീകരികാനാവില്ല. കേരളത്തിൽ എന്നപോലെ ഇന്ത്യയിൽ പൊതുവിൽ ഇടതുപക്ഷത്തിന് അനുകൂലമായ രാഷ്ട്രീയബലാബലമാണെങ്കിൽ വ്യത്യസ്തസമീപനം സ്വീകരിക്കാമായിരുന്നു. കേരളത്തിൽ മാത്രമായി അതു കഴിയില്ല. ഇവിടെ ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നത് ഈ മുതലാളിത്തവികസനപാതയിൽ കൂടുതൽ നീതിപൂർവ്വകമായ വിഹിതം പാവങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പു വരുത്തുകയും അവരുടെ ജനാധിപത്യാവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയുമാണ്. ഇതിനുള്ള ബദൽ നയങ്ങളാണ് അന്വേഷിക്കേണ്ടത്.

മനോജ്: അതിനൊക്കെ പ്രാപ്തരായ സൈദ്ധാന്തികരും സാമ്പത്തികവിദഗ്ധരു

ഇടത്തുനിന്ന്: ശബാന ആസ്മിയും തോമസ് ഐസക്കും മാനവീയം സാംസ്കാരികമിഷന്റെ വേദിയിൽ; ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടന്ന മാദ്ധ്യമശില്പശാലയിൽ പാലോളി മുഹമ്മദുകുട്ടി വയലാർ രവി, തോമസ് ഐസക്ക്, ബി. ഇക്ബാൽ.

മൊക്കെയുണ്ടായിട്ടും ബംഗാളിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിക്ക് എന്താണ സംഭവിച്ചത്?

ഐസക്ക്: ബംഗാളിൽ തിരിച്ചടി ഉണ്ടായതല്ല എന്നെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തുന്നത്. തുടർച്ചയായി 34 വർഷം എങ്ങനെ ഭരണത്തിൽ ഇരുന്നു എന്നതാണ്. ജന്മിബൂർഷ്വാവ്യവസ്ഥയ്ക്കുള്ളിൽ ചെയ്യാൻ പറ്റുന്നതിനു പരിമിതികളുണ്ട്. ജനങ്ങളിൽ അത് അസംതൃപ്തി ഉണ്ടാക്കും. മറിച്ചൊരു പരീക്ഷണം ഫലം നല്കുമോ എന്നു ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ബംഗാളിൽ ഭൂപരിഷ്കരണത്തിനു ശേഷം വ്യവസായവത്ക്കരണത്തിലേക്കുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ വൈകി. വൈകിയുള്ള എടുത്തുചാട്ടം പിഴയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. മാദ്ധ്യമങ്ങളും മറ്റും ഉപയോഗിച്ച കൃഷിക്കാരിൽ ഗണ്യമായൊരു വിഭാഗത്തെ പാർട്ടിക്കെതിരെ തിരിച്ചുവിടാൻ ഇതു വഴിയൊരുക്കി.

ജനങ്ങളെ എതിരാക്കാൻ സഹായിച്ച മറ്റൊരു ദൗർബ്ബല്യംകൂടി ഉണ്ട്. നാട്ടുമ്പുറത്തെ വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ബംഗാളും കേരളവും തമ്മിലുള്ള താരതമ്യത്തിൽ ഇതു വളരെ പ്രകടമാണല്ലോ. ശ്രമിക്കായ്കയല്ല, അവിടുത്തെ സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിമൂലം കഴിയാഞ്ഞതാണ്. വേണ്ടത്ര നികുതി പിരിക്കാത്തതാണ് ഈ പ്രതിസന്ധിക്കു കാരണം. കേരളത്തിന്റെ ആഭ്യന്തരവരുമാനത്തിന്റെ ഒമ്പതു ശതമാനം നികുതിയായി പിരിക്കുമ്പോൾ ബംഗാളിൽ ഇത് ഏതാണ്ട് ആറു ശതമാനം മാത്രമാണ്. തികച്ചും പോപ്പുലിസ്റ്റായ സമീപനം. അതുമൂലം ഇവിടുത്തെപ്പോലെ സാമൂഹികക്ഷേമത്തിനു പണം ഇല്ലാതായി.

തുടർച്ചയായി ഭരണത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതുമൂലം ഉണ്ടാകുന്ന പുഴുക്കുത്തുകളും മൂല്യച്യുതിയും ഏറെയുണ്ട്. കേരളത്തിൽ അഞ്ചുവർഷം ഭരണത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ എന്തെല്ലാം ചെറുതും വലുതുമായ ആക്ഷേപങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു! അപ്പോൾ മൂന്നരപ്പതിറ്റാണ്ടു തുടർച്ചയായി ഇരുന്നാലുള്ള സ്ഥിതി ആലോചിച്ചു നോക്കൂ.

തിരിച്ചടി ഉണ്ടായെങ്കിലും തെറ്റുകളൊക്കെ തിരുത്തപ്പെടും. അതിനുള്ള കരുത്തു ബംഗാളിലെ പാർട്ടിക്കുണ്ട്. സിദ്ധാർത്ഥ ശങ്കർ റേയുടെ അടിച്ചമർത്തലിനെ അതിജീവിച്ച പാർട്ടിയാണ്. ബഹുജനാടിത്തറ തകർന്നിട്ടില്ല. ദൗർബ്ബല്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കും. ഇന്ത്യയിലെ ഇടതുപക്ഷമുന്നേറ്റത്തിന്റെ മുന്നിൽ ബംഗാൾ ഉണ്ടാകും.

വിഭാഗീയതയുടെ പോസ്റ്റ്മോർട്ടം

മനോജ്: കേരളത്തിൽ ഇടക്കാലത്തു പാർട്ടിക്ക് എന്താണ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്? വിഭാഗീയത വളർന്നത് എങ്ങനെയാണ്?

ഐസക്ക്: കേരളത്തിൽ പാർട്ടിനേതൃത്വത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വിഭാഗീയത വലിയ പരിക്കാണ് ഏല്പിച്ചത്. പാർട്ടിയുടെ ബന്ധുക്കളും സാധാരണപ്രവർത്തകരും പാർലമെന്ററി അവസരവാദത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഈ വിഭാഗീയപ്രവണതയിൽ വളരെയേറെ മനം നൊന്തിരുന്നു. ലോക്സഭാ, തദ്ദേശഭരണ

സ്ഥാപന തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ അക്കാലത്തുണ്ടായ തിരിച്ചടി, വലിയൊരളവു വരെ, പാർട്ടിയിലെ അനൈക്യത്തിനു ജനങ്ങൾ നല്കിയ ശിക്ഷയാണ്. വിചാരിച്ച വേഗത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽപ്പോലും വിഭാഗീയചേരിതിരിവിൽനിന്നു പാർട്ടി വിമുക്തമായി.

പാർട്ടിസംസ്ഥാനക്കമ്മിറ്റി വളരെ വിശദമായ ഒരു തെറ്റുതിരുത്തൽ രേഖ അംഗീകരിച്ചത് അറിയാമല്ലോ. അടിയന്തരമായി തിരുത്തേണ്ട ഒട്ടേറെ വൈകല്യങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കുണ്ട് എന്ന് ഇതിൽ തുറന്നു സമ്മതിച്ചിരുന്നു. സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്കുള്ള ആർത്തി, രാഷ്ട്രീയപഠനത്തിലുള്ള അലംഭാവം, ബ്യൂറോക്രാറ്റിക് സമീപനങ്ങൾ, അഴിമതിയും മറ്റു ദുഷിപ്പുകളും എന്നിവയൊക്കെ എണ്ണിയെണ്ണി പറഞ്ഞു. തെരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ തിരക്കുകൾക്കിടയിലും ഏറ്റവും ഉന്നതനേതൃത്വം മുതൽ ഏരിയാ നിലവാരം വരെ ഓരോ പ്രവർത്തകരും ഇത്തരം ദൂഷ്യങ്ങൾക്ക് എത്രമാത്രം വശംവദരായിട്ടുണ്ടെന്നു വ്യക്തിപരമായി പരിശോധിക്കുകയും പാർട്ടിഘടകത്തിൽ തുറന്നുപറയുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, ഒരു ഏറ്റുപറച്ചിലിൽ തീരാവുന്നതല്ല പ്രശ്നം. തെറ്റുതിരുത്തൽ കാമ്പയിൻ തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകാനാണു തീരുമാനിച്ചത്. പിന്നീടു വന്ന പാർട്ടിസമ്മേളനം ഇത് അവലോകനം ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ ഗുണഫലങ്ങൾ പ്രകടമാണ്.

മനോജ്: അന്ന് എന്തുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ അധഃപതനം ഉണ്ടായി?

ഐസക്: പറയാം. ഒരു പ്രധാനകാരണം, കേരളത്തിലെ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മാന്ദ്യമാണ്. അന്ന് മൂന്നു പതിറ്റാണ്ടായി ഏതാണ്ടു 45 ശതമാനം വോട്ടുപിന്തുണയിൽ കുരുങ്ങിക്കിടക്കുകയായിരുന്നു. മുന്നോട്ടു കുതിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ പാർട്ടിയായി മാറാനാകുന്നില്ല. അന്നത്തെ ആ വളർച്ചാമുരടിപ്പിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണു വിഭാഗീയപ്രവണതകളെ കാണേണ്ടത്.

എന്തുകൊണ്ടു മുന്നേറാൻ കഴിയുന്നില്ല എന്നത് ഒട്ടേറെ ഉൾപ്പാർട്ടിച്ചർച്ചകൾക്കു വിഷയമായ കാര്യമാണ്. രണ്ടു കാരണങ്ങളാണു മുഖ്യമായും പലപ്പോഴും ഉയർന്നുവന്നിട്ടുള്ളത്. ഒന്ന്, മതന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ഇടതുപക്ഷസ്വാധീനം കുറവാണ് എന്നതാണ്. വിമോചനസമരം സൃഷ്ടിച്ച പ്രതിബന്ധങ്ങളെ ഇന്നും മറികടക്കാൻ ആയിട്ടില്ല. സാമൂഹികനവോത്ഥാനപ്രസ്ഥാനം ഉഴുതുമറിച്ച മണ്ണിലാണല്ലോ കമ്യൂണിസം വളർന്നത്. മതന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ശ്രദ്ധേയരായ നവോത്ഥാനനായകർ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും പൊതുവിൽ ഇത്തരം നവീനസ്വാധീനങ്ങൾ ദുർബ്ബലമായിരുന്നു. വ്യവസ്ഥാപിതമായ മതസമുദായങ്ങൾക്കുള്ളിലെ സവിശേഷമായ മതാന്തരീക്ഷത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിക്കു വേണ്ടത്ര മനസിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ എന്ന കാര്യത്തിലും സംശയമുണ്ട്. മതന്യൂനപക്ഷപ്രശ്നത്തെ എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യാം എന്നതു സംബന്ധിച്ച അടവുനയത്തെപ്പറ്റി ഒട്ടേറെ തർക്കങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയിലേക്കു കടക്കുന്നില്ല. ന്യൂനപക്ഷാവകാശസംരക്ഷണം, മതവിശ്വാസികളോടു തുറന്ന സമീപനം, ബഹുജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രക്ഷോഭസമരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിലെല്ലാം ഊന്നൽ നല്കിയുള്ള ഒരു

സമീപനമാണ് ഇപ്പോൾ കൈക്കൊള്ളുന്നത്. ഇതിൽ എടുത്തുപറയാവുന്ന പുരോഗതി കൈവരിക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്.

രണ്ടാമത്തെ പ്രശ്നം, കേരളത്തിലെ സവിശേഷവും സങ്കീർണ്ണവുമായ വർഗ്ഗബന്ധങ്ങളാണ്. കൂലിവേലക്കാരെ നിർത്തി പണിയെടുപ്പിക്കുന്ന ചെറുകിട ഭൂവുടമസ്ഥർക്കും കൈത്തൊഴിലുകാർക്കുമാണു പ്രാമുഖ്യം. ഇതു ചെറുകിടയുത്പാദകരുടെയും കൂലിവേലക്കാരുടെയും ഐക്യം വളർത്തിയെടുക്കാൻ തടസമാണ്. ഈ ഐക്യം വളർത്തുന്നതിൽ ഉത്പാദനക്ഷമതാവർദ്ധന ഒരു പ്രധാന ഘടകമാണെന്ന് ഇന്ന് അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

മൂന്നാമത്തെ സവിശേഷപ്രശ്നം, ഇടത്തരം വിഭാഗക്കാരുടെ അഭൂതപൂർവ്വമായ വളർച്ചയാണ്. ഉള്ളവനും ഇല്ലാത്തവനുമായി രണ്ടു പാളയങ്ങളിലായി വേർതിരിയുന്നതല്ല, ഇടത്തരക്കാരുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കുന്നതാണ് ഇന്നത്തെ പ്രവണത. ഇവരുടെ ആഗ്രഹാഭിലാഷങ്ങളെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ പരമ്പരാഗതാടിത്തറയായ കർഷകത്തൊഴിലാളികൾ, പരമ്പരാഗതവ്യവസായത്തൊഴിലാളികൾ, നാട്ടുമ്പുറത്തെ പാവങ്ങൾ എന്നിവരുടെ താത്പര്യങ്ങളുമായി എങ്ങനെ സംയോജിപ്പിക്കാം എന്നത് ഒരു പ്രശ്നമാണ്. 2011-ലെ നിയമസഭാതെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഈ പരമ്പരാഗതാടിത്തറയെ ഏതാണ്ടു പൂർണ്ണമായി അണിനിരത്താൻ കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ്, പരാജയപ്പെട്ടെങ്കിലും വിജയത്തോട് അടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്. അന്നും ഇടത്തരക്കാരുടെ പിന്തുണ വേണ്ടത്ര ആർജ്ജിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല എന്നാണ് എന്റെ വിലയിരുത്തൽ. എന്നാൽ, ഇന്ന് ഈ നില മാറിവരുന്നുണ്ട്.

കേരളത്തിലെ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വോട്ടുപിന്തുണ വർദ്ധിക്കാത്തതിനു മറ്റു പല കാരണങ്ങളും ഉണ്ടാകാം. അവയൊക്കെ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങളാണ്.

പാർട്ടിയും ജനങ്ങളും തമ്മിൽ അകലുന്നുണ്ടോ?

മനോജ്: വളർച്ചാമുരടിപ്പിനുപുറമ, പാർട്ടി ജനങ്ങളിൽനിന്ന് അകലുന്ന, അല്ലെങ്കിൽ, ജനങ്ങൾ പാർട്ടിയിൽനിന്ന് അകലുന്ന സ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നോ?

ഇടത്തുനിന്ന്: തോമസ് ഐസക്ക്, ഡോ. ബി. ഇക്ബാലിനും എം. എ. ബേബിക്കും ഒപ്പം; സത്യാഗ്രഹം കിടന്ന് അവശനിലയിലായ ഐസക്കിനെ പിണറായി വിജയനും വി. എസ്. അച്യുതാനന്ദനും സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ.

ഐസക്ക്: രണ്ടും സംഭവിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണു തെറ്റുതിരുത്തൽ രേഖയിൽ ഞങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയത്. മുമ്പു പാർട്ടിയുടെയും വർഗ്ഗബഹുജനസംഘടനകളുടെയും ഓരോ ഘടകവും ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളിൽ നിരന്തരവും സർഗ്ഗാത്മകവുമായി ഇടപെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ഇടക്കാലത്ത് മുകളിൽനിന്നുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിലേക്കു പ്രവർത്തനം ചുരുങ്ങി. പാർട്ടിപ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കൂടുതൽ രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലേക്കു ചുരുങ്ങുന്ന സ്ഥിതിയുമുണ്ടായി. മുമ്പ് അങ്ങനെയല്ല. നാട്ടുകാരുടെ ജനന, മരണ, വിവാഹാദി അടിയന്തിരങ്ങളിലെല്ലാം പർട്ടിയുടെ സജീവസാന്നിദ്ധ്യം വളരെക്കൂടുതൽ ആയിരുന്നു. പിന്നീട് സമുദായസംഘടനകളുംമറ്റും ഈ മേഖല കയ്യടക്കി. ഇത്തരം പോരായ്മകൾ ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടതുതന്നെ പരിഹാരത്തിനുള്ള വഴി പാതി തുറന്നു.

വിഭാഗീയത അവസാനിപ്പിച്ച് പാർട്ടി കരുത്തോടെ, യോജിപ്പോടെ മുന്നോട്ടു പോകണം എന്ന വികാരം പാർട്ടിയിലും അനുഭാവീസമൂഹത്തിലും വ്യാപകമായും ശക്തമായും ഉണ്ടായിരുന്നു. പാർട്ടിക്കുള്ളിലെ വിഭാഗീയത അവസാനിപ്പിച്ച് ഒരുമിച്ചു നില്ക്കാനായില്ലെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ മാപ്പു നല്കില്ല എന്ന് എല്ലാവരും തിരിച്ചറിഞ്ഞു. പ്രശ്നങ്ങൾ അവസാനിക്കും എന്ന പ്രതീക്ഷയല്ല, ഉറപ്പാണ് എനിക്കുണ്ടായിരുന്നത്.

പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടു നടപടിക്കു വിധേയരായവരെ അവരുടെ പെരുമാറ്റം വിലയിരുത്തി വീണ്ടും വലിയൊരളവ് ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു. ഒപ്പം, ഓരോ പ്രശ്നത്തിലും അതതിന്റെ മെറിറ്റ് അനുസരിച്ച തീരുമനവും നടപടിയും എടുക്കുന്ന പ്രവണത ശക്തിപ്പെട്ടു. ഇതും ഏറെ ഗുണം ചെയ്തു.

മനോജ്: അണികളെ ശരിയായി രാഷ്ട്രീയവത്ക്കരിക്കാൻ ഇന്നു കഴിയുന്നുണ്ടോ? ആഗോളീകരണത്തിന്റെ കുത്തൊഴുക്കിൽ പാർട്ടിയുടെ താത്വികാടിത്തറയ്ക്കും സ്വാഭാവികമായി നേർമ്മ സംഭവിക്കുന്നില്ലേ? അതുകൂടിയല്ലേ ഇത്തരം അവസ്ഥകൾക്കു കാരണം?

ഐസക്ക്: രാഷ്ട്രീയപഠനത്തിന് ഇപ്പോൾ ഏതു കാലത്തെക്കാളും പരിഗണന നല്കുന്നുണ്ട്. രാഷ്ട്രീയപഠനം എന്നു പറയുമ്പോൾ പഠനസ്കൂളോ ക്ലാസുകളോ മാത്രമല്ല. ബഹുജനങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതു ക്ലാസുമുറികളിലല്ല. അവരുടെ സമരപ്രവർത്തനമേഖലകളിൽവച്ചാണ്. അവിടങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സംഭവവികാസങ്ങളിൽ രാഷ്ട്രീയമായി ഇടപെടാൻ കേഡറുകൾക്കു കഴിയണം. ഇതു നല്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പഠനകേന്ദ്രങ്ങൾ ഇന്ന് എല്ലാ ജില്ലയിലും സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. എന്റെ സമയത്തിൽ നല്ലൊരു പങ്ക് ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണു നീക്കിവയ്ക്കുന്നത്.

ആഗോളീകരണം നിശ്ചയമായും ആശയപരമായ കനത്ത വെല്ലുവിളികൾ ഉയർത്തുന്നുണ്ട്. മുമ്പ് അവിതർക്കിതമായി എല്ലാവരും അംഗീകരിച്ചിരുന്ന പല തത്ത്വങ്ങൾക്കും അനുഭവത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇന്നു സാധുത ഇല്ല. സോവ്യറ്റ് യൂണിയന്റെ തകർച്ചയ്ക്കു ശേഷമുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ എങ്ങനെയാവും ലോകവിപ്ലവപ്രക്രിയ മുന്നേറുക എന്നു തിട്ടമായി പറയാനാവില്ല. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം ഇപ്പോൾ ഉറപ്പിച്ചു പറയാനാകും. മുതലാളിത്തത്തിന്റെ വൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ സോവ്യറ്റ് യൂണിയന്റെ തകർച്ചയോ ആഗോളീകരണമോ

ഇല്ലാതാക്കിയിട്ടില്ല. ആഗോളസാമ്പത്തികമാന്ദ്യവും ആഗോളപാരിസ്ഥിതിക ക്കുഴപ്പവും ഇതിലേക്കാണ വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത്. ഈ വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ കൂടുതൽ മൂർച്ഛിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നത് ഇവ പരിഹരിക്കാനുള്ള ചരിത്രശക്തികൾ ഉയർന്നു വരും എന്നതിന്റെ ഉറപ്പായാണ ഞാൻ കാണുന്നത്.

ലളിതമായ ഉത്തരങ്ങൾ ഇല്ല. പക്ഷെ, ഉത്തരങ്ങൾ ഉണ്ട്. ആഗോളീക രണപശ്ചാത്തലത്തിൽ മദിരാശി കോൺഗ്രസ് ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രരേഖ അം ഗീകരിച്ചിരുന്നു. ചില കാര്യങ്ങളിൽ തീർപ്പ് ഉണ്ടായെങ്കിലും ഒട്ടേറെക്കാര്യങ്ങ ളിൽ ചോദ്യങ്ങൾ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഈ പ്രമേയം അവസാനിച്ചത്. രണ്ടു പാർട്ടി കോൺഗ്രസുകളുടെ കാലതാമസം വന്നെങ്കിലും 20-ാം പാർട്ടി കോൺ ഗ്രസ് ഇവയിൽ പലതിനും ചർച്ചകളിലൂടെ ഉത്തരം തേടി. ഇതൊരു തുടർപ്ര ക്രിയയാണ്.

ഇപ്പോൾ രാജ്യത്തെ രാഷ്ട്രീയസാഹചര്യം സാരമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. വർഗ്ഗീയതയുടെ വിപത്ത് ബീഭത്സത കാട്ടുന്നു. അതിതീവ്ര ഉദാരീകരണവും പൊതുവിഭവങ്ങളുടെ കൊള്ളയും പൊതുമേഖലയുടെ വിറ്റൊഴിക്കലും നടപ്പാ ക്കുന്നു. രാജ്യം വലിയ സാമ്പത്തികത്തകർച്ചയിൽ വീണിരിക്കുന്നു. ഇതി നെയെല്ലാം നേരിടാനുള്ള ആലോചനകളും പഠനപ്രവർത്തനങ്ങളും പാർട്ടി നടത്തുന്നുണ്ട്.

സ്വപ്നം യുഗപരിണാമമാകുന്ന വിപ്ലവം

മനോജ്: എന്താണ താങ്കളുടെ വിപ്ലവപ്രതീക്ഷ?

ഐസക്ക്: ഞാൻ സാമൂഹികവിപ്ലവത്തെ ഒരു യുഗപരിണാമത്തിന്റെ വീക്ഷണ ത്തിലാണ കാണുന്നത്. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ഇന്നുണ്ടായിരിക്കുന്ന തിരി ച്ചടികൾ താത്ക്കാലികം മാത്രമാണ്. മാർക്സും ഏംഗത്സും നേരിട്ടു പങ്കെടുത്ത പാരീസ് കമ്മ്യൂൺ 70 ദിവസമേ നീണ്ടുനിന്നുള്ളൂ. ഈ വിപ്ലവപരാജയത്തി ന്റെ കാരണങ്ങൾ 'ഭരണകൂടവും വിപ്ലവവും' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ലെനിൻ വിശകലനം ചെയ്യുന്നു. അദ്ദേഹം ആ ഗ്രന്ഥം പക്ഷെ പൂർത്തിയാക്കിയില്ല. 'വിപ്ലവത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതുന്നതിനെക്കാൾ എത്രയോ ആഹ്ലാദകരമാണ വിപ്ലവം നടത്തുക' എന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടു പുസ്തകം പാതിവഴി നിർത്തി റഷ്യൻ വിപ്ലവം സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ മുഴുകുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പാരീ സ് കമ്മ്യൂൺ നിലനിന്നത് 70 ദിവസമാണെങ്കിൽ ലെനിന്റെ സോവ്യറ്റ് വിപ്ലവം 70 സംവത്സരത്തിലേറെ നീണ്ടുനിന്നു. അതിനുണ്ടായ തകർച്ചയുടെ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടു ലോകവിപ്ലവപ്രക്രിയ മുന്നോട്ടുപോകും. അതാണ സാമൂഹിക വിപ്ലവത്തെ ഒരു യുഗപരിണാമത്തിന്റെ ദീർഘവീക്ഷണത്തിലാണ ഞാൻ വിലയിരുത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് എന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ അർത്ഥം.

മൂലരൂപം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്:

1. 'ജനം മാപ്പുനല്കില്ല, വിഭാഗീയത അവസാനിപ്പിക്കാതെ', മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, 2011 സെപ്റ്റം ബർ 25.
2. 'പ്രതിസന്ധി ഗുരുതരം, പക്ഷെ പരിഭ്രമമില്ല', മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, 2016 ജൂലൈ 10.

Please write to ⟨info@sayahna.org⟩ to file bugs/problem reports, feature requests and to get involved.Sayahna Foundation • JWRA 34, Jagathy • Trivandrum 695014 • INDIA